

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta pedagogická

Katedra historie

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Peripetie zemědělských restitucí na příkladu
majetku rodiny Mastných**

Barbora Mastná

Vedoucí práce: PhDr. Miroslav Breitfelder, Ph.D.

Plzeň 2011

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně s použitím uvedených pramenů a literatury.

.....

V Plzni, 11. července, 2013

Vyslovuji poděkování PhDr. Miroslavu Breitfelderovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné připomínky a pedagogickou spolupráci a Anně a Lubošovi Mastným za poskytnutí rozhovorů a přínosných námětů.

Obsah

| | |
|--|----|
| Úvod..... | 6 |
| 1. Obecná charakteristika zemědělských restitucí | 8 |
| 1.2. Historický kontext | 8 |
| 1.2.1. 17. listopad 1989..... | 9 |
| 1.2.2. Sametová revoluce..... | 9 |
| 1.2.3. Události 29. listopadu 1989..... | 10 |
| 1.3. Politický kontext..... | 14 |
| 1.3.1. Od Listopadu 1989 do března 1990 | 14 |
| 1.3.2. Období České a Slovenské Federativní republiky | 16 |
| 1.3.2. Vznik České republiky | 17 |
| 1.4. Legislativa..... | 18 |
| 1.4.1. Změny v Ústavě..... | 18 |
| 1.4.2. Zákon o tzv. „malé privatizaci“ | 18 |
| 1.4.3. Zákony o soudní a mimosoudní rehabilitaci | 19 |
| 1.4.4. Úpravy vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku | 22 |
| 1.4.5. „Restituční“ zákony | 24 |
| 1.4.5.1. Zákon číslo 403/1990 Sb..... | 25 |
| 1.4.6. Novelizace a speciální vyhlášky | 26 |
| 2. Rehabilitace rodiny Mastných a následná restituce majetku | 32 |
| 2.1. Historie rodiny | 32 |
| 2.1.1. Hospodaření rodiny do r. 1945..... | 32 |
| 2.1.2. Vývoj v letech 1948 – 1952 | 33 |
| 2.1.3. Průběh procesu | 37 |
| 2.1.4. Výkon trestu | 42 |
| 2.1.5. Žádosti o podmíněčné propuštění..... | 43 |
| 2.1.6. Propuštění a život po něm | 45 |
| 2.2. Rehabilitace | 47 |
| 2.3. Restituce majetku | 51 |
| 2.3.1. Problematika návratu mrtvého inventáře | 52 |
| 2.4. Budoucnost zemědělské usedlosti čp. 34 Úboč..... | 55 |
| 3. Závěr | 57 |
| Seznam literatury a pramenů | 60 |
| Přílohy..... | 63 |

Úvod

Tématem této diplomové práce je Peripetie zemědělských restitucí na příkladu majetku rodiny Mastných. Důvodem pro zvolení tohoto tématu, bylo zejména rozšíření mé bakalářské práce, která se zabývala obecnou charakteristikou kolektivizace, procesů s ní spojených a případové studie rodiny Mastných. V diplomové práci jsem se rozhodla zaměřit na problematiku zemědělských restitucí, a to z hlediska historického, politického a v neposlední řadě i lidského. Konec totalitního režimu a návrat k demokracii v nedávné historii České republiky, mě přiměl, zaměřit se na postup státu, v otázkách vyrovnání se z minulostí. Toto vyrovnání se s minulostí představují, například Zákony o zmírnění majetkových a jiných křivd v období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990, kterým se tato práce mimo jiné také věnuje. Stále se jedná o aktuální téma. Otázka úplného majetkového vyrovnání občanů, kteří byli postiženi perzekucí komunistického režimu, stejně jako rodina Mastných, je v některých případech nedořešena.

Text diplomové práce je řazen od všeobecných skutečností, které jsou v úzké spojitosti s restitucí, až po samotnou aplikaci na případ rodiny Mastných. V úvodu práce jsem využívala zdroje z odborné literatury, ve které je problematika navrácení majetku velice dobře zpracována, především pak v publikaci od JUDr. Milana Pokorného, která vyšla v edici tzv. Beckových textů zákonů s komentářem. Většina literatury k danému tématu jsou výklady zákonů, které pomohly usnadnit orientaci v legislativě. Například čtyřdílná edice Nové jevy v právu na počátku 21. století. Dalším přínosným zdrojem byly oficiální internetové stránky Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, na kterých je možné dohledat plné znění zákonů se všemi jejich novelizacemi. Dále jsem pro vypracování využila, především v případové studii, dokumenty z rodinného fondu, u kterých jsem se potýkala v ojedinělých případech s horší čitelností. V neposlední řadě byly zdrojem pro tuto práci orální prameny, díky kterým se podařilo doplnit skutečnosti, které se nepodařilo dohledat v písemných pramenech. Do skupiny přínosné literatury nadále patří sborník osob pronásledovaných na Domažlicku v letech 1948 -1989, který posloužil jako zdroj výpovědí Václava Mastného. Tyto výpovědi jsou uvedeny pouze v této publikaci a v několika novinových článcích z 90. let.

V úvodu se tato práce věnuje tématu obecné charakteristiky zemědělských restitucí, která se postupně rozvíjí na další podkapitoly. Na samém počátku bylo nutné vysvětlit, co restituce znamená v právním slova smyslu a stručně objasnit okolnosti jejího vzniku.

Nedílnou součástí tohoto výkladu je i popis historických událostí, které vedly k možnosti navrácení majetku původním majitelům. Jako hlavní historickou událost se tato práce zabývá tzv. Sametovou revolucí a procesem demokratizace státu. Samotnému politickému vývoji v zemi, který hrál důležitou roli v následných legislativních změnách, je věnována následující podkapitola.

Další kapitola se věnuje legislativním krokům, které byly učiněny v devadesátých letech, a jejich novelizacím. Tyto novelizace byly reakcí na řadu problémů, objevujících se během restitučních řízení. Právě legislativní proces je pro tuto práci klíčovým.

V poslední části se práce zaměřuje na příklad rodiny Mastných. Kapitoly jsou zde členěny chronologicky. V této části práce dochází k prolínání s výše zmíněnou bakalářskou prací. Bylo nezbytné vysvětlit historické okolnosti, za kterých došlo k odebrání majetku. K tomu přispěla výše zmíněná bakalářská práce, tím, že pečlivě roztřídila veškeré dobové materiály v historickém kontextu. Dále se práce podrobně věnuje všem peripetiím, které navrácení majetku doprovázely. V podkapitolách je detailně vysvětlen proces rehabilitace, který nutně musel předcházet procesu restituce.

V závěru se práce věnuje jedné z hlavních problematik, a to, navrácení tzv. mrtvého inventáře. Tato problematika se stala nejsložitější částí diplomové práce. Orientace v dobových materiálech, které bylo nutné nejprve pečlivě roztřídit podle organizací, nesoucích odpovědnost za navrácení mrtvého inventáře, byla nelehká. Celý proces trval několik let a v některých případech nedošlo k žádnému závěru. K vypracování této části byly jediným zdrojem informací dokumenty z rodinného archivu, doplněné o výpovědi Anny a Luboše Mastných. Bez výpovědí pamětníků by nebylo možné porozumět celé situaci.

Poslední kapitola je věnována nejasné budoucnosti zemědělské usedlosti Mastných, která byla rodině v restitučním řízení navracena.

1. Obecná charakteristika zemědělských restitucí

Pojmem zemědělské restituce je myšleno, návrat majetku, jež byl násilně zabaven v letech 1948 – 1989 v době komunistického režimu v Československu. Smyslem restituce bylo navrácení převážně nemovitého, v některých případech i movitého, majetku původním majitelům nebo jejich dědicům.¹ „Restituce“ je nutno chápat v kontextu veškerých majetkových převodů, které měly po roce 1989 za cíl nápravu některých majetkových křivd, tedy jako obnovu vlastnických práv ve stávajících ústavních a právních poměrech. V právním slova smyslu se u žádného z „restitučních“ zákonů nejednalo o restituci². Po čtyřiceti a více letech od aktu majetkové křivdy není objektivně restituce možná ani po faktické stránce³ ani po stránce právní⁴. V souvislosti se změnami právního řádu, přijetím Listiny základních práv a svobod a přistoupením k Úmluvě o ochraně lidských práv a svobod je nepochybné, že každý vlastník (restituent) má oproti roku 1948 silnější právní postavení, než tomu bylo kdykoliv v minulosti.⁵

Je důležité neopomínat, že předpokladem k vytvoření demokratické společnosti a právního státu je náprava minulých křivd. Dále je nutno brát v úvahu mezinárodně právní povinnosti Československa plynoucí z jeho členství v Radě Evropy⁶. Vytvoření, schválení a aplikace restitučních zákonů pak nebylo pouhou otázkou politické vůle, ale i výrazem mezinárodní právní povinnosti.⁷

1.2. Historický kontext

Pádu československého komunistického režimu předcházelo několik zásadních událostí, úpadek socialistického hospodářství, nástup Michaila Sergejeviče Gorbačova do čela Sovětského svazu⁸, pád Berlínské zdi, celková nespokojenost mladé generace s režimem, který byl po více jak čtyřiceti letech zkostnatělý.

¹ Kolektiv autorů: *Dějiny země koruny české II.*, Praha 1993 s. 314

² Restitutio in integrum tj. navrácení do původního stavu

³ Věci podléhají nevratným změnám či zániku to znemožňuje jejich návrat

⁴ Bylo by absurdní požadovat obnovu právního řádu k 25. 2. 1948; Československo po roce 1989, resp. Česká republika vycházely z kontinuity s předchozím právem, neboť dosavadní právní řád nebylo možno nahradit s ohledem na vývoj společnosti; rovněž v kontextu současného ústavního pořádku a mezinárodního standardu ochrany lidských práv je návrat k právnímu řádu k 25. 2. 1948 nemyšlitelný

⁵ JÄGER, P.: *Ústavněprávní aspekty finanční náhrady jako součásti vypořádání historického majetku církví a náboženských společností*, Brno 2012 s. 2

⁶ ČSFR se stala členem Rady Evropy v únoru 1991

⁷ MALENOVSKÝ, J.: „Právo na restituci“ ve státech střední a východní Evropy ve světle judikatury evropské komise a evropského soudu pro lidská práva., Praha, 2003, s. 539

⁸ Po smrti Leonida Iljiče Brežněva 10. listopadu 1982 se na postu Nejvyššího sovětu Sovětského svazu vystřídali Jurij Vladimirovič Andropov a Konstantin Ustinovič Černěnko, kteří ve svém postu pobýli jen krátký čas, důvodem jejich krátkého pobytu, byl jejich vysoký věk, který zapříčinil smrt ve funkci. Dne 11.

1.2.1. 17. listopad 1989

Začátkem jedenáctidenní Sametové revoluce se stal 17. listopad 1989. Studenti pražských vysokých škol svolali na pátek 17. listopadu pietní akci, k připomenutí padesáti let, které uběhly od pohřbu Jana Opletala⁹. V pozvánce stálo: *Nechceme jen vzpomínat tehdejších tragických událostí, ale chceme se aktivně přihlásit k ideálům svobody, za něž jejich účastníci obětovali své životy, neboť i dnes jsou tyto hodnoty ohroženy.*¹⁰ Tato akce, která započala v odpoledních hodinách 17. listopadu v Praze na Albertově, vyústila v masovou demonstraci, která byla násilně potlačena policejními složkami. Proti povolené studentské demonstraci byli nasazeni těžkooděnci. Lidé se neměli dostat na Václavské náměstí nebo na Hrad. Takto zachytil atmosféru protestu jeden z účastníků.

*Chceme domů, ale není cesta. Začíná panika. „Pohotováci“¹¹ nás svírají z obou stran, jsme v presu, strašlivém presu, slyšíme štěkot psů. „Pohotováci“ postupují dále. Najednou jsme v pasti – zhruba po hodině od chvíle, co jsme sem přišli. Čím dál tím větší skupinky lidí s rukama nad hlavou se trousí směrem k řadám pohotováků. Chtějí domů. Nevěří vlastním očím – „pohotovác“ i je vracejí zpět, mají to prý zakázaný nás pustit, některé z těch, co šli dobrovolně domů, thučou pendreky a doslova je házejí do připravených antonů a autobusů. Vidím první zkrvavené tváře. Lidé mají strach, tlačí se. Dva „pohotováci“ vytahují z davu dívku, jeden ji bije pendrekem, druhý ji udeřil kolenem do břicha takovou vervou, že padá k zemi.*¹²

1.2.2. Sametová revoluce

Brutalita zásahu byla odsouzena širokou veřejností, a tak se tato demonstrace stala prvotním impulsem pro další kroky, které vedly k obnovení demokracie v Československu. Ke studentům se postupně přidali herci z pražských divadel a později i další vrstvy obyvatelstva včetně dělníků. To bylo tzv. začátkem konce komunistické nadvlády. V následujících deseti dnech se protesty rozšířily do celé země. Právě brutalita, se kterou se složky veřejné bezpečnosti snažily manifest potlačit, vedla k vyburcování celého

března 1985 nastoupil do čela Sovětského svazu liberálnější politik Michail Sergejevič Gorbačov, který zavedl několik hospodářských reforem a to především tzv. perestrojku, na kterou navazovaly širší změny v demokratizaci společnosti tzv. glasnost, které měly zlepšit životní úroveň.

⁹ Student Lékařské fakulty, který byl v říjnu 1939 zastřelen spolu s dalšími osmi studenty, při protestech proti uzavření českých vysokých škol nacisty.

¹⁰ Pozvánka na shromáždění 17.11.1989, "Vezmi si s sebou květinu", oficiální internetové stránky věnované událostem Sametové revoluce, dostupné z : www.vernyzustanu.cz/udalosti/sametova-revoluce [5.7.2013]

¹¹ Členové pořádkové jednotky veřejné bezpečnosti.

¹² ŠVĚD J.: *Autentické zápisky psané v noci ze 17. na 18. listopadu 1989*, oficiální internetové stránky věnované událostem Sametové revoluce, dostupné z : www.vernyzustanu.cz/udalosti/sametova-revoluce [5.7.2013]

národa. Všichni chtěli změnu. V dalších listopadových dnech se opakovaly i protesty v ulicích Prahy. Jedním z nich byla i manifestace na Václavském náměstí 20. listopadu. Ze vzpomínek Michala Horáčka: 15:50 „*My jsme ta hrstka*“ slyšíme už od prodejny Paris-Praha.¹³ *O pár kroků dál se nám otevírá úžasný pohled. Sto tisíc lidí tu možná ještě není. „Svobodné slovo! Svobodné slovo!“ burácejí před budovou Melantrichu*¹⁴. „*Napsali pravdu! Napsali pravdu!*“ *Prodíráme se zmatkem na náměstí vzhůru. Cinkají kouzelné zvonečky. Svazky klíčů chřestí nad hlavami. Pánové nahoře! Budiček.*¹⁵ Lidé se rozhodli, že už se nebojí a po letech útlaku vyrazili do ulic s transparenty a hesly, které hlásaly nejen touhu, ale i odhodlání, po svobodě.

Dalším místem, kde se lidé, nyní již z celé republiky, sešli, byla Letenská pláň. Jen těžko se odhadovaly počty lidí, kteří se v sobotu 25. listopadu odpoledne sešli, počty se pohybovaly kolem 750 000 demonstrujících, nad jejichž hlavami vlály desítky československých vlajek, a tento pohled obletěl celý svět. Některými agenturami byla tato demonstrace označena za největší Hyde Park světa.¹⁶ *Střídali se zde řečníci z kultury, disentu, ale také představitelé vlády. Za velkého nadšení davů z tribuny promluvil například Alexander Dubček.*¹⁷ Události vyústily v generální stávkou, která byla, na základě domluvy¹⁸, vyhlášena na 27. listopadu. Jednalo se o tzv. politicky protestní stávkou, která měla za cíl ukázat, že celý národ opravdu volá po změně politického systému v celém Československu. Generální stávkou, trvající dvě hodiny, se zapojením 75 % občanů, končí období Sametové revoluce a národ očekával politické změny.

1.2.3. Události 29. listopadu 1989

Nejvýznamnější politické změny se začaly odehrávat od 29. listopadu, kdy proběhlo 16. mimořádné zasedání Federálního shromáždění, na kterém poslanci odsouhlasili změny

¹³ Prodejna lahůdek Paris-Praha byla založena v roce 1969 madam Derenon Court a fungovala úspěšně do léta 2010. Na jejím vzniku se podílel i Alexander Dubček, který byl fanouškem francouzských lahůdek. I když se prodejna po roce fungování musela stát součástí národního podniku Potravinářská Praha, původní majitelka Genevieve Derenon Courte mohla do prodejny stále dodávat francouzské zboží a to až do roku 1990.

¹⁴ Historická budova na Václavském náměstí.

¹⁵ HORÁČEK, M.: *Jak pukaly ledy*, Praha 2007 s. 77

¹⁶ Informace o manifestu na Letenské pláni: oficiální internetové stránky věnované totalitním režimům, dostupné z: www.totalita.cz/kalendar/kalend_1989_11.php [5.7.2013]

¹⁷ Informace o manifestu na Letenské pláni: oficiální internetové stránky věnované událostem Sametové revoluce, dostupné z : www.vernyzustanu.cz/udalosti/sametova-revoluce [5.7.2013]

¹⁸ Mezi zástupci studentů, občanského fóra a bylo vydáno společné prohlášení ke způsobu, vymezení a charakteru generální stávkou.

v Ústavě ČSSR, které spočívaly ve vypuštění čl. 4, 6, 16¹⁹, týkajících se vedoucí úlohy KSČ ve společnosti a v Národní frontě a výchovy v duchu marxismu-leninismu. Schválila společné prohlášení k současné vnitropolitické situaci. Byla zřízena komise pro dohled na vyšetřování zákroku 17. listopadu.²⁰ Zasedání bylo zahájeno slovy předsedy Federálního shromáždění Aloise Indry²¹, který na konci své řeči rezignoval na post předsedy FS. „Vážené Federální shromáždění, všechny vás srdečně vítám a zahajuji 16. společnou schůzi Sněmovny lidu a Sněmovny národů Federálního shromáždění Československé socialistické republiky. Sezvali jsme poslance nejvyššího orgánu státní moci ČSSR a jediného zákonodárného sboru federace, aby se mohli vyjádřit k vývoji situace v naší zemi. Máme v úmyslu předložit vám k posouzení také návrhy dalšího postupu, kterými bychom reagovali na některé iniciativy občanů z posledních dnů.

Klub komunistických poslanců mi oznámil, že doporučuje dnešní schůzi schválit zrušení, resp. změny některých článků Ústavy Československé socialistické republiky. Jde zejména o článek 4 o vedoucí úloze Komunistické strany Československa, o článek 6 o Národní frontě a o článek 16 o kulturní politice. Dále Klub komunistických poslanců doporučuje zvolit členy Ústavního soudu, vytvořit jej na to musí být potom vytvořen zákon o pravomoci a organizaci Ústavního soudu - a zřídit komisi poslanců, spojenou se zástupci studentů a organizací mládeže pro dohled na vyšetření události ze 17. listopadu 1989. Soudruh Kempný připomíná, že to bude společná komise s Českou národní radou.

Než budeme pokračovat v jednání, jako logický krok ve vývoji událostí i z vážných zdravotních důvodů vás prosím o uvolnění z funkce předsedy a člena předsednictva Federálního shromáždění. Oznámil jsem toto své rozhodnutí dopisem předsednictvu Federálního shromáždění dnešního dne.

¹⁹ Ústava ČSSR z roku 1960, článek 4: Vedoucí silou ve společnosti i ve státě je předvoj dělnické třídy, Komunistická strana Československa, dobrovolný bojový svazek nejaktivnějších a nejvědomějších občanů z řad dělníků, rolníků a inteligence. Článek 6: Národní fronta Čechů a Slováků, v níž jsou sdruženy společenské organizace, je politickým výrazem svazku pracujících měst a venkova, vedeného Komunistickou stranou Československa., Článek 16: (1) Veškerá kulturní politika v Československu, rozvoj vzdělání, výchova a vyučování jsou vedeny v duchu vědeckého světového názoru, marxismu-leninismu, a v těsném spojení se životem a prací lidu. (2) Stát spolu se společenskými organizacemi všemožně podporuje tvůrčí činnost ve vědě a umění, usiluje o stále širší a hlubší vzdělanost pracujících a o jejich aktivní účast na vědecké a umělecké tvorbě a dbá o to, aby výsledky této činnosti sloužily všemu lidu. (3) Stát a společenské organizace soustavně usilují o odstranění přežitků vykořisťovatelské společnosti ve vědomí lidí.

²⁰ Článek týkající se situace po 17. listopadu: oficiální stránky věnované totalitním režimům, dostupné z: www.totalita.cz/1989/1989_11_udal.php [5.7.2013]

²¹ Člen KSČ od r. 1937, vysoký funkcionář, ministr dopravy v letech 1963-1968, v době normalizace člen představenstva ÚV KSČ, na tuto funkci rezignoval 24.11. 1989

Nyní prosím, aby se řízení schůze ujal místopředseda Federálního shromáždění a předseda Sněmovny národů soudruh Janík²².“

Během zasedání promluvily desítky poslanců. Jedním z nich byl Gejza Mede, který se vyjádřil k současné národní situaci takto: *„V pondělí tento týden jsme se dozvěděli, že je svolané Federální shromáždění. Lidé se mě ptali: Tak co, poslanče, co vy teď? Každému jsem řekl svůj názor, že za současných podmínek si parlament udrží alespoň nějakou autoritu, kterou má mezi lidmi pouze tehdy, pokud urychlí práci na novém volebním zákoně a po jeho schválení se vypíše volby. Nejsem právník, nedokážu odhadnout čas, který je zapotřebí ke schválení tohoto zákona. Setkal jsem se s jednoznačným souhlasem lidí, ať už to byli straničtí funkcionáři anebo dělníci ve vlaku anebo děda od sousedů. Tento fakt mě skutečně ubezpečuje v názoru, že jako parlament musíme přispět k urychlené přeměně hospodářského, ale i politického života v zájmu skutečného socializmu. Dnes už vidíme, jak jedno s druhým úzce souvisí.*

Jako člen výboru pro plán a rozpočet a zpravodaj výborů na federálním ministerstvu financí vím, že naše národní hospodářství již dlouhá léta stagnuje, nenašel se způsob, kterým bychom se dostali dopředu. Zpohodlněli jsme možná i proto, že naše ekonomika je relativně stále velmi silná ve východní části Evropy. Když se však podíváme dokola, vidíme, že zvelebení hospodářství pomocí zahraničního kapitálu, jakož i osvobozením vnitřních výrobních sil na půdě socialistické demokracie už začali Poláci, Maďaři, Bulhaři, východní Němci. Je načase, abychom i my vytvořili takové politické podmínky, které získají důvěru lidí pro výrobu u nás a v jiných částech světa a podněcují čestnou práci a čestné podnikání. Ale především pomůžeme sami sobě.“²³

Ke konci zasedání bylo na pořadu hlasování o výše zmiňovaných ústavních změnách. Hlasování proběhlo takto: *V zasedací síni je přítomno 177 poslanců Sněmovny lidu, 68 poslanců Sněmovny národů zvolených v České socialistické republice a 64 poslanců Sněmovny národů zvolených v České socialistické republice. Konstatuji, že obě sněmovny jsou usnášení schopné. Vzhledem k tomu, že k jednotlivým návrhům na změnu článku byly rozdílné názory, navrhuje, abychom o každém článku hlasovali zvlášť.*

²² Zápis ze zasedání Federálního shromáždění ze dne 29. listopadu 1989, z vystoupení předsedy FS Aloise Indry, oficiální stránky poslanecké sněmovny parlamentu ČR, dostupné z: www.psp.cz/eknih/1986fs/slsn/stenprot/016schuz/s016001.htm [5.7.2013]

²³ Zápis ze zasedání Federálního shromáždění ze dne 29. listopadu 1989, z vystoupení bezpartijního poslance Gejzi Medeho: oficiální stránky poslanecké sněmovny parlamentu ČR, dostupné z: www.psp.cz/eknih/1986fs/slsn/stenprot/016schuz/s016002.htm [5.7.2013]

Nejprve prosím k článku 4, o hlasování poslanců Sněmovny lidu.

Kdo je za předložený návrh, necht' zvedne ruku.

Je někdo proti? Nikdo.

Zdržel se někdo hlasování? Nikdo.

Nyní prosím poslance, aby hlasovali o změnách článku 6, s tím, jak to přednesl poslanec Česka.

Kdo z poslanců Sněmovny lidu souhlasí s návrhem změn v článku 6 tak, jak to bylo přednesené zpravodajem Česky, ať zvedne ruku.

Je někdo proti? Tři.

Zdržel se někdo hlasování? Pět.

Většina poslanců Sněmovny lidu schválila změny v článku 6.

Kdo z poslanců Sněmovny lidu souhlasí s úpravami článku 16, ať zvedne ruku.

Je někdo proti? Nikdo.

Zdržel se někdo hlasování? Nikdo.

Změny v článku 16 byly schváleny Sněmovnou lidu.

Nyní prosím poslance Sněmovny národů, aby se vyjádřili k předloženému návrhu. Především žádám poslanců zvolených v České socialistické republice.

Kdo z vás souhlasí s vypuštěním článku 4, ať zvedne ruku.

Je někdo proti? Nikdo.

Zdržel se někdo hlasování? Nikdo.

Poslanci Sněmovny národů, zvoleni v České socialistické republice návrh schválili.²⁴

Celé Československo s napětím sledovalo výsledky zasedání. Michal Horáček, který v této době sledoval televizní reportáž o zasedání Federálního shromáždění spolu s kolegy

²⁴ Zápis ze zasedání Federálního shromáždění ze dne 29. listopadu 1989, hlasování o návrhu ústavních změn: oficiální stránky poslanecké sněmovny parlamentu ČR, dostupné z: www.psp.cz/eknih/1986fs/slsn/stenprot/016schuz/s016008.htm [5.7.2013]

kolem iniciativy MOST²⁵, ve svém deníku vyjádřil takto: *Jak mám vysvětlit šťastný smutek nad tím, že jsme byli svědky zázraku. Celý národ se právě raduje, slepí prohlédli, němí promluvili, nevěřící uvěřili. A vášnivě věří, že takové to už bude pořád, nadšené, vroucí a tak nadějeplné.*²⁶

V posledních listopadových dnech se začala utvářet politická budoucnost, nyní již v demokratickém duchu.

1.3. Politický kontext

Události Sametové revoluce vedly k rozsáhlým politickým změnám. V následujících listopadových a prosincových dnech došlo k přetvoření politického spektra. Došlo ke vzniku nových politických subjektů a k obnovení již dříve existujících. Proces demokratizace umožnil po více jak čtyřiceti letech, participaci široké veřejnosti. Československo čekala dlouhá cesta, na které se bylo třeba vyrovnat mimo jiné i se zločiny, které byly spáchány pod záštitou komunistické vlády. Lidé se museli naučit říkat, to co si opravdu myslí, bylo nutno zapracovat na morálních zásadách celé společnosti. V čele celého této obrody měli stát političtí představitelé, kteří byli bez komunistické minulosti.

1.3.1. Od Listopadu 1989 do března 1990

*Občanské fórum bylo politické hnutí v českých zemích. Bylo ustaveno 19. 11. 1989 v Praze jako široká platforma občanských aktivit, odmítajících totalitní komunistický režim a usilujících o obnovu politického pluralismu, demokracie a právního státu.*²⁷ Toto politické uskupení sehrálo významnou roli při transformaci komunistického režimu na demokratický. Občanské fórum bylo založeno 19. listopadu ve 22 hodin hlavními představiteli Charty 77. V čele nejdůležitějšího orgánu tzv. Koordinačního výboru stanul Václav Havel. Signatáři ve svém prohlášení, které vyšlo ještě téhož dne, požadovali odstoupení politiků. Jednalo se o Gustáva Husáka, Milouše Jakeše, Jana Fojtíka, Miroslava Zavadila, Karla Hofmanna a Aloise Indru, kteří byli hlavními aktéry v událostech ze srpna

²⁵ Na jaře 1989 byla založena Michaelem Kocábem a Michalem Horáčkem a dalšími osobnostmi. Měla zprostředkovávat komunikaci mezi vládnoucími a disidentskými strukturami. Po 17. listopadu 1989 se podílela na zprostředkování rozhovorů mezi představiteli opozice a představiteli komunistické moci v čele s premiérem ČSSR Ladislavem Adamcem.

²⁶ HORÁČEK, M.:c.d. s 77

²⁷ Článek týkající se vzniku a fungování Občanského fóra: oficiální stránky věnované totalitním režimům, dostupné z: www.totalita.cz/vysvetlivky/of.php [5.7.2013]

1968.²⁸ Ve svém programovém prohlášení, které bylo oficiálně zveřejněno 2. 12. 1989, dále požadovali změnu politického systému, zlepšení životního prostředí, změny v celkovém hospodářství státu a další řadu změn.

Občanské fórum zahájilo jednání s představiteli komunistického režimu, výsledkem těchto jednání byla změna ústavy, o které je zmínka v kapitole 1.2.3. a dále odstoupení Aloise Indry z postu předsedy Federálního shromáždění. V dalších dnech odstupuje z funkce předsedy vlády Ladislav Adamec a na jeho místo je 7. prosince jmenován prezidentem republiky Marián Čalfa, který je pověřen sestavením nové vlády. Miloš Jakeš a Miroslav Štěpán jsou vyloučeni z KSČ, především proto, že byli označeni, jako iniciátoři útoků pořádkových jednotek na mírovou manifestaci studentů 17. listopadu. Komunistická strana, po 21 letech, uznala vstup vojsk Varšavské smlouvy na území Československa v srpnu 1968 za protiprávní.²⁹

Občanské fórum požadovalo odstoupení prezidenta Gustáva Husáka z funkce, a jako náhradu nabídlo Václava Havla. Začala iniciativa členů fóra "Havel na Hrad", ke které se přidali desetitisíce lidí v celém Československu. Tlak na osobu Gustáva Husáka se stále zvyšoval. 10. prosince prezident jmenoval novou federální vládu a poté předal v dopise předsedovi federálního shromáždění svojí abdikaci. Ve stejný den na desáté manifestaci Občanského fóra na Václavském náměstí oznámil herec Jiří Bartoška, že oficiálním kandidátem na prezidenta je Václav Havel. *K volbě prezidenta republiky se sešli poslanci nejvyššího zákonodárného a zastupitelského sboru ČSSR ve Vladislavském sále Pražského hradu 29. prosince 1989. Jediným kandidátem, na němž se shodli představitelé politických stran, Občanského fóra a Veřejnosti proti násilí při jednáních u kulatého stolu 22. prosince, je spisovatel a dramatik Václav Havel. Poprvé po 41 letech byl do funkce hlavy státu navržen reprezentant širokého proudu politických sil - nekomunista, bojovník za dodržování lidských a občanských práv, demokracii, svobodu a pravdu. Jednání 21. schůze obou sněmoven za účasti 183 poslanců Sněmovny lidu a 140 poslanců Sněmovny národů řídil nový předseda Federálního shromáždění Alexander Dubček. Poslancům návrh na kandidáta předložil předseda vlády Marián Čalfa. Ve svém projevu uvedl, že "Václav Havel je nejvýznamnějším představitelem zápasu o mravnost demokratické politiky. Jeho život je příkladem člověka, který stojí za svými názory i navzdory perzekuci. Přímočarost*

²⁸ Článek týkající se vzniku a fungování Občanského fóra: oficiální stránky českého rozhlasu, dostupné z: www.rozhlas.cz/17listopad/listopad/_zprava/645144 [6.7.2013]

²⁹ Článek týkající se situace po 17. listopadu: oficiální stránky věnované totalitním režimům, dostupné z: www.totalita.cz/kalendar/kalend_1989_12.php [6.7.2013]

jeho politické aktivity, ať už jako člena Klubu angažovaných nestraníků v roce 1968, zakladatele a prvního zástupce Charty 77, či předního představitele Občanského fóra, ukazuje na jeho mravní velikost a na velké zkušenosti z práce mezi lidem. Tím si získal úctu všech, kteří dokážou rozumně zhodnotit význam charakterových vlastností politika v moderní době... "Po volbě složil Václav Havel předepsaným, způsobem svůj slib a stvrdil podpisem. Zazněla čs. státní hymna doprovázená dvaceti dělostřeleckými salvami. Nad Pražským hradem zavlála čs. státní vlajka a prezidentská standarta.³⁰

V novoročním projevu nově zvolený prezident poukázal na nejdůležitější body v přeměně společnosti. Upozornil na to, že se nebude jednat o krátkodobou záležitost, že je třeba zapracovat na celkové demokratizaci společnosti. Oznámil, že nejdůležitějším krokem jsou svobodné volby, jejichž termín byl určen na červen 1990.³¹

23. ledna 1990 schválilo Federální shromáždění zákon o politických stranách. Stanovil, že občané státu mají právo se v demokratickém duchu sdružovat v politických stranách, a upravoval postup vzniku a existence těchto subjektů. Dále pak definoval postavení politických hnutí v systému. Strany musely být evidovány ministerstvem vnitra a nesměly být v rozporu s ústavou a zákony, hospodaření stran mělo být ošetřeno předpisy o hospodaření společenských organizací. Již existující strany byly uznány podle zákona.³²

1.3.2. Období České a Slovenské Federativní republiky

Na konci března 1990 došlo k přejmenování Československé socialistické republiky na Československou federativní republiku. Tento název používala republika pouze necelý jeden měsíc. Právě kvůli názvu státu docházelo ke sporům mezi českými a slovenskými představiteli. Tento konflikt vyústil v přejmenování na Českou a Slovenskou Federativní republiku, tento název užíval stát až do 31. prosinci 1992, kdy došlo k oficiálnímu rozdělení České a Slovenské Federativní republiky na Českou republiku a Slovenskou republiku.

K první svobodným demokratickým volbám došlo 8. a 9. června 1990, zúčastnilo se jich 96 % obyvatelstva. *Pro voliče nebyl parlamentní systém zrovna přehledný: tvořilo jej Federální shromáždění (skládalo se ze Sněmovny lidu a Sněmovny národů) a dvě*

³⁰ Článek týkající se situace po 17. listopadu: oficiální stránky věnované totalitním režimům, dostupné z: www.totalita.cz/kalendar/kalend_1989_12.php [6.7.2013]

³¹ Audio záznam novoročního projevu prezidenta Václava Havla, oficiální internetové stránky věnované návratu demokracie, dostupné z: www.vernyzustanu.cz/udalosti/navrat-demokracie [6.7.2013]

³² MAREK, J.: *Vývoj československých a českých politických stran po roce 1989, Diplomová práce*, Brno 2006, s. 43

republikové rady. Ve Federálním shromáždění zasedalo 300 poslanců, v České národní radě 200 a ve slovenské 150. Volby se konaly na základě poměrného systému, ale volební období bylo v roce 1990 zkrácené na dva roky. Měla to být vlastně jen jakási přechodná fáze od společnosti rozvrácené komunismem k demokracii. Generálka. A kdyby se to první volební období moc nepovedlo, po dvou letech přijde teprve premiéra. Nebo je to rovnou premiéra a pak se očekává repríza? Ostatně pro obyčejného voliče bylo jistě nesnadné se v nové době hned zorientovat. Jestliže ještě před rokem bylo nemyslitelné založit politickou stranu, najednou jich byly desítky. Vzniklo kolem sedmdesáti nejrůznějších stran a hnutí, ale do Federálního shromáždění jich nakonec kandidovalo jen 22, do České národní rady 13.³³ Takto dopadly volby: Občanské fórum dostalo polovinu hlasů. Konkrétně: Výsledky v České republice do Sněmovny lidu Federálního shromáždění: Občanské fórum: 53 % Komunistická strana Československa: 13 % HSD - Společnost pro Moravu a Slezsko: 8 % Křesťanská a demokratická unie: 9 % Výsledky voleb do České národní rady: Občanské fórum: 50 % Komunistická strana Československa: 13 % HSD - Společnost pro Moravu a Slezsko: 10 % Křesťanská a demokratická unie: 8 %.³⁴

Na základě voleb došlo k sestavení vlády Federálního shromáždění, předsedou se stal Marián Čalfa. Na území České republiky byla sestavena vláda pod vedením Petra Pitharta. Právě tito političtí představitelé se zasadili o prosazení tzv. první vlny restitučních zákonů. Prvním z nich byl Zákon o zmírnění následků některých majetkových křivd, kterým se bude podrobně zabývat kapitola 1.4.

1.3.2. Vznik České republiky

Samostatná Česká republika vznikla 1. ledna 1993, vláda byla založena na koalici Občanské demokratické strany (ODS), Křesťanské demokratické strany (KDS), Občanské demokratické aliance (ODA) a Křesťanské demokratické unie a Československé straně lidové (KDU-ČSL), předsedou vlády byl Václav Klaus.³⁵ Tato vláda, ostatně tak jako všechny následující, pokračovaly v dořešení problematiky tzv. restitucí. Bylo třeba se vypořádat s problémy, které během let nastali a které bránily ke spravedlivému vyrovnání se z minulostí. Veškeré této problematice je věnována kapitola 1.4. a 2.

³³ NAVARA, L.: *Vzpomínáte? Československé volby v roce 1990, to byla divočina!*, dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/vzpominate-ceskoslovenske-volby-v-roce-1990-to-byla-divocina-po9-/kavarna.aspx?c=A100531_180603_kavarna_chu [6.7.2013]

³⁴ Ibidem

³⁵ TITTL, T.: *Od Klause k Nečasovi. Připomeňte si osm českých premiérů*, dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/od-klause-k-necasovi-pripomente-si-osm-ceskych-premieru-pjo-/domaci.aspx?c=A100628_182732_prilohy_abr [6.7.2013]

1.4. Legislativa

Základním symbolem nové politické reprezentace se od roku 1990 stala tzv. privatizace. Znamenala přeměnu státního a družstevního vlastnictví na soukromé. Jednalo se v některých případech o úplné, v jiných pouze o částečné, navrácení do původního stavu, tzn. do stavu před největšími legislativními změnami v letech 1950 až 1964. Důvody pro tyto kroky byly mimo jiné i ekonomické. *Soukromé vlastnictví výrobních prostředků se stalo státními orgány přijatým scénářem ekonomické reformy a jedním ze základů fungující tržní ekonomiky.*³⁶ Prvním krokem ke změně se staly úpravy ústavních zákonů schválených „socialistickým režimem“ v období od 25. února 1948 do 1. ledna 1990.³⁷

1.4.1. Změny v Ústavě

Prvním z řady ústavních zákonů byl schválen zákon č.100/1990 Sb.³⁸, ve kterém došlo k úpravám v rovnoprávnosti všech subjektů vlastnického práva. Dále se změnil právní rámec pro úpravu vyvlastnění. Dalším ústavním zákonem byl zákon č. 556/1990 Sb. z 12. prosince 1990, který definoval vlastnictví federací a republik. Umožňoval privatizaci jak majetku federace, tak i jednotlivých republik. Posledním ústavním krokem se stalo, respektování Listiny základních práv a svobod. Stalo se tak přijetím ústavního zákona č. 23/1991.³⁹ Těmito kroky byl ústavní rámec dovršen.⁴⁰

1.4.2. Zákon o tzv. „malé privatizaci“

Od roku 1990 se zákonodárci potýkali s řadou problémů. Jedním z nich byla definice nároku na restituci. Jednalo se o řadu druhů vyvlastněného majetku a veřejnost očekávala učinění právních kroků, aby mohlo dojít k řádnému navrácení.⁴¹ S přijetím všeobecně pojatého restitučního zákona je spojován zákon o tzv. malé privatizaci, který vešel v platnost prosazením federálního zákona č. 427/1990 Sb.^{42,43} v říjnu 1990, ve znění:

³⁶ PLÍVA, S.: *Privatizace majetku státu: Restituce, malá privatizace, mimosoudní rehabilitace, vlastnické vztahy k půdě, velká privatizace, kupónová metoda, osnova privatizačního projektu*, Praha, 1991, s.13

³⁷ Zvolené období bylo dáno do souvislosti s protiprávním charakterem komunistického režimu a porušování základních lidských a občanských práv vyjádřených v mezinárodních smlouvách OSN.

³⁸ Ústavní zákon, kterým se mění a doplňuje ústavní zákon č. 100/1960 Sb., Ústava Československé federativní republiky, a ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci.

³⁹ Stěžejní pasáží pro privatizaci, byl článek II. odstavec 1, který potvrdil právo občanů vlastnit majetek a stanovil, že vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Zároveň článek II, odstavec 4 stanovil, že vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnických práv je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.

⁴⁰ MALÝ, K. - TOMÁŠEK, M.: *Nové jevy v právu na počátku 21. století I. Historické impulzy rozvoje práva*. Praha, 2009 s. 113 - 114

⁴¹ Některá problematika např. židovských a církevních restitucí byla dořešena se zpožděním.

⁴² Zákon stanovil podmínky, za kterých se vlastnictví státu k některým věcem, k nimž měly ke dni 1. listopadu 1990 právo hospodaření státní podniky, rozpočtové a příspěvkové organizace a národní výbory převedlo na dále určené fyzické nebo právnické osoby.

Předmětem převodu vlastnictví podle tohoto zákona jsou movité a nemovité věci, které jako majetková podstata provozních částí organizací působících v oblasti služeb, obchodu a jiné než zemědělské výroby tvoří nebo mohou tvořit soubor, který je ucelenou hospodářskou nebo majetkovou jednotkou. Předmětem převodu vlastnictví nemohou být provozní jednotky, ke kterým mají užívatelé právo osoby, jejichž bydliště nebo sídlo je na území jiného státu. Předmětem převodu vlastnictví nemohou dále být provozní jednotky,

a) na které se vztahuje zákon o zmírnění následků některých majetkových křivd, a to po dobu, po kterou trvá nárok oprávněných osob na jejich vydání,

b) které přešly z vlastnictví fyzických osob a obchodních společností, jejichž společníky byly výhradně fyzické osoby, do vlastnictví státu podle předpisů vydaných po 25. únoru 1948, popřípadě z jiných důvodů po tomto dni, dokud majetkové nároky těchto osob nebudou upraveny zvláštními předpisy. Vlastníky provozních jednotek, pokud tento zákon nestanoví jinak, se mohou stát fyzické osoby, které jsou státními občany České a Slovenské Federativní Republiky nebo byly československými státními občany po 25. únoru 1948, a dále právnické osoby, jejichž účastníky nebo společníky jsou výlučně tyto fyzické osoby.⁴⁴ Zákon se stal účinným 1. prosince 1990.

1.4.3. Zákony o soudní a mimosoudní rehabilitaci

Do této legislativy dále patřil i zákon č. 119/1990 Sb. O soudní rehabilitaci a zákon č. 87/1991 Sb. O mimosoudní rehabilitaci. Jelikož během kolektivizace zemědělství došlo k řadě vykonstruovaných procesů na základě, kterých došlo k vyvlastnění majetku rolníku. Procesy v 50. letech probíhaly podle platných zákonů a proto, bylo nutné nejprve účastníky těchto procesů očistit a poté jim mohl být v další vlně vrácen jejich majetek.

1.4.3.1. Zákon č.119/1990 Sb.

Zákon č.119/1990 Sb. stanovil možnost rehabilitace takto: *Účelem zákona je zrušit odsuzující soudní rozhodnutí za činy, které v rozporu s principy demokratické společnosti respektující občanská politická práva a svobody zaručené ústavou a vyjádřené v mezinárodních dokumentech a mezinárodních právních normách zákon označoval za trestné, umožnit rychlé přezkoumání případů osob takto protiprávně odsouzených v důsledku porušování zákonnosti na úseku trestního řízení, odstranit nepřiměřené tvrdosti v*

⁴³ MALÝ, K. – TOMÁŠEK, M.: c. d., s.114

⁴⁴ Úplné znění zákona č. 427/1990, internetové stránky věnované výkladům zákonů, dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-427 [6.7.2013]

používání represe, zabezpečit neprávem odsouzeným osobám společenskou rehabilitaci a přiměřené hmotné odškodnění a umožnit ze zjištěných nezákonností vyvodit důsledky proti osobám, které platné zákony vědomě nebo hrubě porušovaly. Činy, které směřovaly k uplatnění práv a svobod občanů zaručených ústavou a vyhlášených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v navazujících mezinárodních paktech o občanských a politických právech, byly československými trestními zákony prohlášeny za trestné v rozporu s mezinárodním právem a mezinárodnímu právu odporovalo také jejich trestní stíhání a trestání.⁴⁵ Řízení o rehabilitaci byla zahájena na návrh odsouzeného, nebo jeho přímého příbuzného, manžela, manželky nebo v případě nesvéprávnosti na návrh zákonného zástupce. Pokud tedy během vykonstruovaného soudního procesu došlo k zabavení majetku, mohl řádně rehabilitovaný žádat o jeho navrácení podle níže uvedených restitučních zákonů.

1.4.3.2. Zákon č. 87/1991 Sb.

Zákon č. 87/1991 Sb. se nevztahuje na procesy spojené s kolektivizací, přesto patří do skupiny zákonů souvisejících s restitucemi. Takto zákon hovoří o nároku na mimosoudní rehabilitaci: Zákon se vztahuje na zmírnění následků některých majetkových a jiných křivd vzniklých občanskoprávními a pracovněprávními úkony a správními akty, učiněnými v období od 25. února 1948 do 1. ledna 1990 v rozporu se zásadami demokratické společnosti, respektující práva občanů vyjádřená Chartou Organizace spojených národů, Všeobecnou deklarací lidských práv a navazujícími mezinárodními pakty o občanských, politických, hospodářských, sociálních a kulturních právech. Zákon též upravuje podmínky uplatňování nároků vyplývajících ze zrušených výroků o trestu propadnutí majetku, propadnutí věci nebo zabránění věci, jakož i způsob náhrady a rozsah těchto nároků. Tohoto zákona se nepoužije na zmírnění křivd, jež jsou předmětem úpravy zvláštního zákona. Tohoto zákona se nepoužije na zmírnění křivd, které vznikly převzetím zemědělské půdy, využívané k zemědělské výrobě, včetně souvisejících obytných a hospodářských budov, lesní půdy a vodních ploch. Tohoto zákona nelze použít pro případy, kdy byl majetek získán v době nesvobody osobami státně nespolehlivými nebo v důsledku rasové perzekuce.⁴⁶ Přijetí tohoto zákona doprovázela diskuse o významu restitucí v privatizačním procesu. Ve finále se navrácení majetku původním vlastníkům stala jednou z nejrychlejších metod

⁴⁵ Úplné znění zákona č. 119/1990, internetové stránky věnované výkladům zákonů, dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-119#oddil1 [6.7.2013]

⁴⁶ POKORNÝ, M.: *Zákon o zmírnění majetkových a jiných křivd v období od 25.2.1948 do 1.1.1990*, Praha 1999, s. 89

privatizace. Zákon č. 403/1990 Sb. se vztahoval na omezené množství majetku. Proto byl vytvořen zákon č. 87/1991 Sb. jako obecněji pojatý předpis, který patří do skupiny předpisů, které měly „zmírnit některé majetkové křivdy“.⁴⁷ Oprávněnými osobami pro podání návrhu byly dle zákona:

(1) Oprávněnou osobou je fyzická osoba, jejíž věc přešla do vlastnictví státu v případech uvedených v § 6⁴⁸ zákona, pokud je státním občanem České a Slovenské Federativní Republiky.

(2) Oprávněnou osobou je též fyzická osoba, která splňuje podmínky stanovené v odstavci 1 a která v den přechodu věci na stát podle § 6 měla na ni nárok podle dekretu prezidenta republiky č. 5/1945 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů a některých organizací a ústavů, nebo podle zákona č. 128/1946 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o nárocích z této neplatnosti a z jiných zásahů do majetku vzházejících, pokud k převodu nebo přechodu vlastnického práva prohlášeným za neplatné podle těchto zvláštních předpisů došlo z důvodu rasové perzekuce a tento nárok nebyl po 25. únoru 1948 uspokojen z důvodů uvedených v § 2 odst. 1 písm. c) zákona.

(3) Bylo-li v den přechodu věci na stát oprávněných osob uvedených v odstavci 2 více, je oprávněnou osobou k celé věci kterákoliv z nich.

⁴⁷ MALÝ, K. – TOMÁŠEK, M.: c. d., s. 115

⁴⁸ (1) Povinnost vydat věc se vztahuje na ty případy, kdy v rozhodném období věc přešla na stát

a) podle § 453a občanského zákoníku nebo podle § 287a zákona č. 87/1950 Sb., ve znění zákona č. 67/1952 Sb.,

b) na základě prohlášení a smlouvy o postoupení pohledávek pro případ vystěhování (tzv. renunciační prohlášení),

c) v případech, kdy občan zdržující se v cizině věc zanechal na území republiky,

d) smlouvou o darování nemovitosti uzavřenou dárce v tísni,

e) v dražebním řízení provedeném zkrácenou formou na úhradu pohledávky státu,

f) na základě soudního rozhodnutí, kterým byla prohlášena za neplatnou smlouva o převodu majetku, kterou občan před odchodem do ciziny převedl věc na jiného, bylo-li důvodem neplatnosti opuštění republiky. V takovém případě je však oprávněnou osobou nabyvatel podle uvedené smlouvy, a to i pokud tato smlouva nenabyla účinnosti,

g) na základě kupní smlouvy uzavřené v tísni za nápadně nevýhodných podmínek,

h) na základě odmítnutí dědictví v dědickém řízení, učiněného v tísni,

i) vyvlastněním za náhradu, pokud věc existuje a nikdy nesloužila účelu, pro který byla vyvlastněna,

j) vyvlastněním bez vyplacení náhrady,

k) znárodněním vykonaným v rozporu s tehdy platnými zákonnými předpisy.

(2) Povinnost vydat věc se vztahuje i na další případy neuvedené v odstavci 1, jež spadají pod § 2 odst. 1 písm. c) zákona, jakož i na případy, kdy stát převzal věc bez právního důvodu.

(4) Zemřela-li osoba, jejíž věc přešla do vlastnictví státu v případech uvedených v § 6 nebo osoba, která na věc uvedenou v odstavci 2 měla nárok uvedený v odstavci 2, před uplynutím lhůty, v níž mohla nárok na vydání věci uplatnit, nebo, byla-li prohlášena za mrtvou, ke dni předcházejícímu uplynutí této lhůty, jsou oprávněnými osobami, pokud jsou státními občany České a Slovenské Federativní Republiky, fyzické osoby v tomto pořadí:

a) dědic ze závěti, jež byla předložena při dědickém řízení, který nabyl celé dědictví,

b) dědic ze závěti, který nabyl část dědictví, avšak pouze v míře odpovídající jeho dědickému podílu; to neplatí, jestliže dědici podle závěti připadly jen jednotlivé věci nebo práva; byl-li dědic závětí ustanoven jen k určité části věci, na kterou se vztahuje povinnost vydání podle § 6, je oprávněn pouze k této věci,

c) děti a manžel osoby, jejíž věc přešla do vlastnictví státu v případech uvedených v §6, všichni rovným dílem; zemřelo-li dítě před uplynutím lhůty uvedené v § 5 odst. 2, jsou na jeho místě oprávněnými osobami jeho potomci, a zemřel-li některý z nich, jeho děti,

d) rodiče osoby, jejíž věc přešla do vlastnictví státu v případech uvedených v § 6,

e) sourozenci osoby, jejíž věc přešla do vlastnictví státu v případech uvedených v § 6, a zemřel-li některý z nich, jsou na jeho místě oprávněnými jeho děti.

(5) V případech uvedených v § 6 odst. 1 písm. f) jsou oprávněnými osobami tam uvedené; ustanovení odstavce 2 písm. c) až e) platí obdobně.⁴⁹

1.4.4. Úpravy vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku

Protože do zákona o mimo soudních rehabilitacích nepatří problematika týkající se zemědělství, vznikl zákon č. 229/1990 Sb., který pojednává o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku. Tyto vztahy byly narušeny v důsledku kolektivizace. Proto došlo s navrácením pozemků také k poskytování náhrad za mrtvý a živý inventář, který se stal v průběhu združstevňování součástí zemědělských družstev⁵⁰. Zákon se vztahuje na a) půdu, která tvoří zemědělský půdní fond nebo do něj náleží, a v rozsahu stanoveném tímto zákonem i na půdu, která tvoří lesní půdní fond b) obytné

⁴⁹ Úplné znění zákona č. 87/1991, internetové stránky věnované výkladům zákonů, dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-87#cast1 [6.7.2013]

⁵⁰ Článek o problematice restitucí: oficiální stránky ekonomické a právní literatury Ostrava, dostupné z: www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=151&typ=r&levelid=oc_393. [6.7.2013]

*budovy, hospodářské budovy a jiné stavby, patřící k původní zemědělské usedlosti, včetně zastavěných pozemků c) obytné a hospodářské budovy a stavby, sloužící zemědělské a lesní výrobě nebo s ní souvisejícímu vodnímu hospodářství, včetně zastavěných pozemků d) jiný zemědělský majetek uvedený v § 20. zákon upravuje práva a povinnosti vlastníků, původních vlastníků, uživatelů a nájemců půdy, jakož i působnost státu při úpravě vlastnických a užívacích práv k pozemkům.⁵¹ Tento zákon, jak již napovídá jeho název, se vztahoval k zemědělské a lesní půdě. Oprávněné osoby vymezoval zákon v podstatě shodně jako zákon č. 87/1991 Sb. K problematice této práce se vztahuje tato podmínka navrácení majetku: *Oprávněným osobám budou vydány nemovitosti, které přešly na stát nebo na jinou právnickou osobu v důsledku**

- a) *výroku o propadnutí majetku, propadnutí věci nebo zabrání věci v trestním řízení, případně v trestním řízení správním podle dřívějších předpisů, jestliže výrok byl zrušen podle zvláštních předpisů.⁵²*

Zákon hovoří o náhradě živého a mrtvého inventáře následujícím způsobem:

(1) K zajištění provozu zemědělské nebo lesní výroby má původní vlastník živého a mrtvého inventáře, jakož i zásob právo na jejich náhradu, pokud je vnesl do zemědělského družstva nebo mu byly odňaty nebo jinak bezúplatně převedeny v období od 25. února 1948 do 1. ledna 1990. Zemřel-li původní vlastník nebo byl-li prohlášen za mrtvého, má právo požadovat náhradu k zajištění provozu zemědělské výroby další oprávněná osoba uvedená v § 4 odst. 2.

(2) Povinnost poskytnout náhradu podle odstavce 1 má právnická osoba, která tyto věci převzala, nebo její právní nástupce, a to ve lhůtě 60 dnů, nedohodnou-li se účastníci jinak. V případě, že tato právnická osoba uhradila státu hodnotu živého a mrtvého inventáře a zásob, má právo na proplacení částky, kterou jako náhradu zaplatila, vůči státu; tento nárok lze uplatnit u příslušného ústředního orgánu státní správy republiky ve lhůtě 60 dnů od poskytnutí náhrady. Nelze-li zjistit právnickou osobu, která věci převzala, nebo jejího právního nástupce nebo jestliže tato právnická osoba zanikla, poskytne náhradu dle odstavce 1 pozemkový úřad způsobem uvedeným v § 18a odst. 2.

⁵¹ POKORNÝ, M.: c. d., s. 149

⁵² POKORNÝ, M.: c. d., s. 160

(3) Náhrada se poskytne ve věcech téhož nebo srovnatelného druhu, jakosti a v množství přiměřeném převzaté části nemovitosti k zajištění provozu zemědělské nebo lesní výroby; není-li to možné, poskytne se náhrada ve službách pro zabezpečení zemědělské výroby, případně podílem na jmění právnické osoby uvedené v odstavci 2, a to až do výše hodnoty odňatých věcí v cenách ke dni účinnosti tohoto zákona, případně náhrada v jiné formě. Od stanovené náhrady se odečte náhrada za živý a mrtvý inventář a za zásoby, vyplacená před účinností tohoto zákona. Nedojde-li k dohodě, rozhodne na návrh soud.

(4) V případě, že nemovitosti nejsou v užívání právnické osoby podle odstavce 2, která má poskytnout náhradu podle odstavce 1, může oprávněná osoba žádat od této právnické osoby náhradu odňatého živého a mrtvého inventáře k zajištění zemědělské výroby bez omezení uvedených v odstavci 3.

(5) Právo na náhradu zaniká, nebude-li uplatněno ve lhůtách uvedených v § 13. Závisí-li právo na náhradu na rozhodnutí pozemkového úřadu nebo soudu, končí tato lhůta uplynutím šesti měsíců ode dne právní moci rozhodnutí.

(6) Vláda České republiky a vláda Slovenské republiky stanoví způsob výpočtu výše náhrad za věci uvedené v odstavci 1 pro případ, kdy nelze prokázat odnětí nebo vnesení těchto věcí nebo nelze určit jejich současnou hodnotu.⁵³

1.4.5. „Restituční“ zákony

Do skupiny restitučních předpisů patří nejdříve přijaté speciální restituční zákony, na jejichž základě došlo k navrácení majetku úzkému okruhu právnických osob (tělovýchovným organizacím, řeholním řádům, kongregacím a olomouckému arcibiskupství - v případě církevních osob šlo pouze o navrácení přesně specifikovaných nemovitostí). První obecný restituční předpis byl přijatý na podzim 1990 (zákon č. 403/1990 Sb.), podle něhož mohly žádat fyzické a soukromé právnické osoby vydání věcí, které jim byli odňaty podle speciálních právních norem v 50. a 60. letech.⁵⁴ Zákonu č. 403/1990 Sb. se podrobněji věnuje kapitola 1.4.5.1..

Dále do této skupiny patří také zákon č.229/1991 Sb., kterému je věnována kapitola 1.4.4..

⁵³ POKORNÝ, M.: c. d., s. 203 - 204

⁵⁴ Článek o problematice restitucí:oficiální stránky ekonomické a právní literatury Ostrava, dostupné z: www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=151&typ=r&levelid=oc_393. [6.7.2013]

1.4.5.1. Zákon číslo 403/1990 Sb.

Jedná se o zákon o zmírnění následků některých majetkových křivd, které byly způsobeny v důsledku „socialistické vlády. Zákon se vztahuje na následky majetkových křivd způsobených fyzickým a soukromým právnickým osobám odnětím vlastnického práva k nemovitým, popřípadě movitým věcem podle vládního nařízení č. 15/1959 Sb.,⁵⁵ o opatřeních týkajících se některých věcí užívaných organizacemi socialistického sektoru, podle zákona č. 71/1959 Sb.,⁵⁶ o opatřeních týkajících se některého soukromého domovního majetku, a znárodněním zestátněním na základě výměrů některých odvětvových ministerstev, vydaných po roce 1955 a odvolávajících se na znárodnovací předpisy z roku 1948⁵⁷ Za odnětí vlastnického práva ve smyslu tohoto zákona se považuje i přechod vlastnického práva na základě kupní smlouvy podle § 4 odst. 1 a 2 vládního nařízení č. 15/1959 Sb.⁵⁸ Podle tohoto zákona spočívalo zmírnění následků majetkových křivd ve vydání věci, nebo ve finanční náhradě. Oprávněné osoby pro podání návrhu byly dle zákona, sám vlastník, pokud již nebyl na živu, jeho oprávnění dědici.⁵⁹ Tento zákon nabyl účinnosti 1. listopadu 1990. Navazoval na zákon o malé privatizaci, o čemž svědčí i fakt, že jeho návrh vznikl stejně jako u zákona o malé privatizaci na ministerstvu pro správu národního majetku a jeho privatizaci. V podstatě se jednalo o vydání věci původnímu vlastníkov, kterému byla věc odňata, popřípadě o vydání věci okruhu jiných, tzv. oprávněných osob. Kromě toho bylo možné poskytnout finanční náhradu či vydat zpět kupní cenu a doplatit rozdíl mezi eventuální peněžní náhradou a touto kupní cenou. Zákon ukládal povinnost věc vydat organizaci, která věc držela, a to na základě písemné výzvy oprávněné osoby. Nedošlo-li k dohodě, rozhodoval soud.⁶⁰

⁵⁵ Vládní nařízení ze dne 6. března 1959, o opatřeních týkajících se některých věcí užívaných organizacemi socialistického sektoru.

⁵⁶ Zákon o opatřeních týkajících se některého soukromého domovního majetku.

⁵⁷ § 3 zákona č. 114/1948 Sb., o znárodnění některých dalších průmyslových a jiných podniků a závodů a o úpravě některých poměrů znárodněných a národních podniků. § 3 zákona č. 115/1948 Sb., o znárodnění dalších průmyslových a jiných výrobních podniků a závodů v oboru potravinářském a o úpravě některých poměrů znárodněných a národních podniků tohoto oboru, ve znění zákona č. 108/1950 Sb., kterým se mění a doplňují předpisy o znárodnění některých podniků průmyslu potravinářského. § 6 odst. 1 zákona č. 118/1948 Sb., o organizaci velkoobchodní činnosti a o znárodnění velkoobchodních podniků, ve znění zákona č. 64/1951 Sb., kterým se mění a doplňují předpisy o znárodnění obchodních podniků. § 3 zákona č. 120/1948 Sb., o znárodnění obchodních podniků s 50 nebo více činnými osobami. § 1 odst. 2 zákona č. 121/1948 Sb., o znárodnění ve stavebnictví, ve znění zákona č. 58/1951 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o znárodnění ve stavebnictví. § 3 zákona č. 123/1948 Sb., o znárodnění polygrafických podniků. § 6 zákona č. 124/1948 Sb., o znárodnění některých hostinských a výčepních podniků a ubytovacích zařízení.

⁵⁸ POKORNÝ, M.: c. d., Praha 1999, s. 57

⁵⁹ POKORNÝ, M.: c. d., Praha 1999, s. 62

⁶⁰ MALÝ, K. – TOMÁŠEK, M.: c. d., s.115

1.4.6. Novelizace a speciální vyhlášky

Do problematiky legislativy nepatří pouze přijaté zákony, ale i jejich novelizace, které byly nedílnou součástí restitučního procesu. Především proto, že se zabývaly řešením problémů, které během žádostí restituentů nastaly.

1.4.6.1 Novelizace zákona č. 403/1990 Sb.

K první úpravě zákona, došlo schválením dodatku č. 458/1990 Sb., který se zabýval doplněním formulace § 4 a § 15. Tyto změny nemění věcný charakter zákona. Následující úprava vešla v platnost 15. dubna 1991 a zabývala se úpravou nároků na restituci a jejich rozšířením. Jedná se o zákon č. 137/1991 Sb. Další úpravou zákona byl předpis č. 115/1994 Sb., který upravoval především dobu, do které má být vyřízen nárok na restituci.

Čl. II

1. Nároky na náhrady podle zákona č. 403/1990 Sb., o zmírnění následků některých majetkových krivd, uplatněné ve lhůtě podle § 19 odst. 1 a 3 a neuspokojené ve lhůtě podle § 19 odst. 4, a zvýšení náhrady podle § 19 odst. 5 jsou splatné do tří let ode dne účinnosti tohoto zákona. To neplatí o nárocích na náhrady, o kterých bylo do účinnosti tohoto zákona zahájeno řízení před soudem.

2. Náhrady poskytnuté do účinnosti tohoto zákona se upraví podle § 19 odst. 5 a příslušné částky vyplatí Ministerstvo pro správu národního majetku a jeho privatizaci nejpozději do tří let od účinnosti tohoto zákona.⁶¹

Za novelizaci zákona se považuje předpis č. 264/1992 Sb., který upravuje § 5 odstavce třetí, který odkazuje na občanský zákoník. Dále upravuje § 8 podle zákona č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitosti.⁶²

Poslední novelizací zákona je část Občanského zákoníku č. 89/2012, která se zabývá vlastnickým právem a právy na vyvlastnění. Zákon uvádí, že v případě vyvlastnění má původní vlastník nárok na celou hodnotu vyvlastněné věci.⁶³

⁶¹ Úplné znění předpisu č. 115/1994, internetové stránky věnované výkladům zákonů, dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1994-115#cl1 [6.7.2013]

⁶² POKORNÝ, M.: *c. d.*, Praha 1999, s. 4

⁶³ Úplné znění Občanského zákoníku č. 87/2012, internetové stránky věnované výkladům zákonů, dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#cast3 [6.7.2013]

1.4.6.2. Novelizace zákona č. 87/1991

Za novelizaci zákona se považuje předpis č.264/1992 Sb., který upravuje § 5 odstavec třetí, jež odkazuje na občanský zákoník.⁶⁴ Další změny nastaly podle zákona č. 267/1992 Sb.: *Zrušují se rozkazy, kterými byly občané označeni za politicky nespolehlivé, zařazení v letech 1948 až 1954 do vojenských táborů nucených prací po dobu základní vojenské služby a výjimečného vojenského cvičení podle § 39 zákona č. 92/1949 Sb., branný zákon. Za vojenské tábory nucených prací se pro účely tohoto zákona považují silniční prapory ženijního vojska zřízené od 2. 8. 1948 do 1. 9. 1950 a pomocné technické prapory."*

3. V § 18 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

"(2) Řeholníkům a kněžím internovaným v centralizovaných kláštorech s režimem obdobným táborům nucených prací přísluší nárok na odškodnění za dobu takové internace v rozsahu stanoveném v § 17 odst. 2 zákona."

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

4. § 24 odst. 4 zní:

"(4) Za účelem zmírnění křivd způsobených osobám uvedeným v § 18 odst. 1 se k důchodu poskytuje příplatek 15 Kčs za každý měsíc této služby. Příplatek k důchodu se vyplácí jen do výše, která spolu s důchodem nepřevyšuje nejvyšší výměru důchodu stanovenou zvláštními předpisy. 4a) Pro příplatek k důchodu platí obdobně § 58a zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 306/1991 Sb."

Odkaz k § 24 odst. 4 zní:

"4a) § 24 odst. 4 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení."

5. V § 29 se doplňují odstavce 4 a 5, které znějí:

"(4) Federální ministerstvo obrany odškodní podle vyhlášky č. 32/1965 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění pozdějších předpisů, na žádost poškozeného, poškození zdraví občanů uvedených v § 18 odst. 1, ke kterému došlo v souvislosti s výkonem služby ve vojenských táborech nucených prací."

⁶⁴ Úplné znění předpisu č. 264/1992, internetové stránky věnované výkladům zákonů, dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/cs/1992-264 [6.7.2013]

(5) Došlo-li v souvislosti s výkonem trestu odnětí svobody podle § 16 nebo s výkonem práce v táboře nucených prací nebo v pracovním útvaru podle § 17 anebo s výkonem služby ve vojenském táboře nucených prací podle § 18 odst. 1 k úmrtí občana, poskytne se manželce, dětem, a není-li jich, rodičům poškozeného jednorázové odškodnění ve výši 100000 Kčs v hotovosti."

Čl. II

1. Příplatek k důchodu podle čl. I bodu 4 se přiznává na žádost nejdříve od splátky důchodu splatné po 31. březnu 1991; přitom neplatí ustanovení § 24 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb. o dvojnásobném hodnocení doby. Příplatek k důchodu náleží místo dvojnásobného hodnocení doby a dosud vyplacené částky důchodu se zúčtují.

2. Žádost o odškodnění podle čl. I bodu 5 lze uplatnit do 31. prosince 1992.⁶⁵ Toto vyjádření bylo změněno předpisem č. 351/1999 Sb. a to tak, že lze uplatnit nárok do 31. prosince 2000.⁶⁶

K drobným úpravám zákona č. 87/1991 Sb., došlo pomocí předpisů č. 133/1993 Sb. a 116/1994 Sb. V prvním předpise šlo především o uznání nároku na mimosoudní rehabilitaci řeholníkům a kněžím.⁶⁷ V druhém se jednalo o změnu související s výkladem tzv. „Benešových dekretů“ pro potřeby této práce není změna podstatná. Další úpravou zákona byl předpis č. 115/1994 Sb., který upravoval především dobu, do které má být vyřízen požadavek o mimosoudní rehabilitaci.⁶⁸

V roce 1994 na základě rozhodnutí Ústavního soudu došlo ke změnám týkajících se nároku na mimosoudní rehabilitaci u osob s trvalým bydlištěm mimo Českou republiku. K těmto změnám došlo z důvodu celé řady stížností na diskriminaci u Evropského soudního dvora. Tuto změnu stanovil předpis č. 164/1994 Sb. Přesto nedošlo k vypuštění odstavce týkajícího se nároku na rehabilitaci u osob s cizím státním občanstvím. Návrh na změnu tohoto ustanovení znovu v roce 1997 projednával Ústavní soud, který se však

⁶⁵ Úplné znění zákona č. 267/1992, internetové stránky věnované výkladům zákonů, dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-267 [7.7.2013]

⁶⁶ Úplné znění předpisu č. 351/1999, internetové stránky věnované výkladům zákonů, dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-351 [7.7.2013]

⁶⁷ Úplné znění předpisu č. 133/1993, internetové stránky věnované výkladům zákonů, dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-133 [7.7.2013]

⁶⁸ Úplné znění předpisu č. 115/1994, internetové stránky věnované výkladům zákonů, dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1994-115#c11 [7.7.2013]

v tomto případě vyjádřil předpisem č. 2/1997 takto,⁶⁹ *podle článku 11 odstavce 2 Listiny základních práv a svobod, „ zákon může stanovit, že určité věci mohou být pouze ve vlastnictví občanů nebo právnických osob se sídlem v České a Slovenské Federativní republice“.*⁷⁰ Ústavní soud se problematikou mimosoudních rehabilitací zabýval ještě v červnu 1998 a to z důvodu stížnosti na časové omezení žádostí o rehabilitace. Ústavní soud žádosti vyhověl a dle předpisu č. 153/1998 Sb. zrušil pasáž týkající se časového omezení.⁷¹ Dále v březnu 1999 zrušil předpisem č. 57/1999 Sb. §8 odstavec 6.⁷²

Ke změnám týkajících se nároku na odškodnění osob, které pobývali v táborech nucených prací, se zabývá předpis č. 107/1995 Sb.⁷³ Předpisy č. 134/1997 a č.78/1998 se zabývaly výpočtem důchodů.⁷⁴

Jedna z posledních novelizací se týkala definice nároku na rehabilitaci v případě pobytu v táborech nucených prací. Předpis č. 357/2005 upravuje zákon takto:

stanovení odstavce 1 se použije jen v případě občanů,

a) na kterých byl vykonán trest smrti,

b) kteří zemřeli v táborech nucených prací nebo v pracovním útvaru,

*c) kteří byli zařazeni v táborech nucených prací nebo centralizačních kláštorech s režimem obdobným táborům nucených prací nebo v pracovním útvaru alespoň 12 měsíců.*⁷⁵

K poslední novelizaci došlo v roce 2012 vydáním nového Občanského zákoníku č. 89/2012 Sb.

⁶⁹ HUBÁLKOVÁ, E.: *Majetkové restituce, Problematika majetkových restitucí ve světě judičiální interpretace mezinárodní ochrany lidských práv*, Praha 2004, s. 101 - 102

⁷⁰ HUBÁLKOVÁ, E.: *c. d.*, s. 102

⁷¹ Úplné znění předpisu č. 153/1998, internetové stránky věnované výkladům zákonů, dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-153 [7.7.2013]

⁷² Úplné znění předpisu č. 57/1999, internetové stránky věnované výkladům zákonů, dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-57 [7.7.2013]

⁷³ Úplné znění předpisu č. 107/1995, internetové stránky věnované výkladům zákonů, dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-107 [7.7.2013]

⁷⁴ Úplné znění předpisu č. 134/1997, internetové stránky věnované výkladům zákonů, dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-134 [7.7.2013]

⁷⁵ Úplné znění předpisu č. 357/2005, internetové stránky věnované výkladům zákonů, dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-357 [7.7.2013]

1.4.6.3. Novelizace zákona č. 229/1990 Sb.

V roce 1993 došlo k obnovenému vydání zákona pod č. 159/1993 Sb., do kterého byly zapracovány veškeré změny, ke kterým od doby jeho vydání došlo. V roce 1994 se Ústavní soud zabýval stížnostmi, týkající se vypuštění některých odstavců paragrafů, a to především v § 8 odstavců 3 a 4, § 20 odstavec 2 a § 24 odstavec 1. Ústavní soud těmto požadavkům vyhověl.⁷⁶ Dále se Ústavní soud zabýval vypuštěním některých odstavců v roce 1995 předpisem č. 166/1995 Sb. takto: *Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 14. června 1995 ve věci návrhu na zrušení § 32 odst. 3 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění zákona č. 183/1993 Sb. schvaluje.*⁷⁷ V roce 1996 došlo na základě předpisu č. 29/1996 Sb. k následujícím změnám: *Dnem vyhlášení nálezu se ve Sbírce zákonů ruší:*

- a) ustanovení § 4 odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, část první věty za čárkou ve slovech "který má trvalý pobyt na jejím území, a",*
- b) ustanovení § 4 odst. 2 téhož zákona ve slovech "a mají trvalý pobyt na jejím území",*
- c) ustanovení § 6 odst. 2 téhož zákona ve slovech "kteří mají trvalý pobyt na území České a Slovenské Federativní Republiky a",*
- d) ustanovení § 7 odst. 2 téhož zákona ve slovech "trvale žijících na území České republiky",*
- e) věta druhá § 8 odst. 1 téhož zákona znějící "Návrh musí být uplatněn do 31. prosince 1992 nebo do šesti měsíců od právní moci rozhodnutí pozemkového úřadu o nevydání nemovitosti, jinak právo zanikne",*
- f) ustanovení § 13 odst. 1 téhož zákona,*
- g) ustanovení § 13 odst. 2 téhož zákona ve slovech "uplatněné ve lhůtě uvedené v odstavci 1" a ve slovech "ode dne skončení lhůty uvedené v odstavci 1",*
- h) ustanovení § 22 odst. 6 téhož zákona ve slovech "od účinnosti tohoto zákona",*

⁷⁶ Předpis č.131/1994 Sb., oficiální internetové stránky parlamentu ČR, dostupné z: www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=131&r=1994 [7.7.2013]

⁷⁷ Předpis č. 166/1995 Sb., oficiální internetové stránky parlamentu ČR, dostupné z: www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=166&r=1995 [7.7.2013]

- i) ustanovení § 22 odst. 8 téhož zákona ve slovech "ve lhůtě do konce roku 1993",
- j) ustanovení § 26 odst. 2 téhož zákona ve slovech "od účinnosti tohoto zákona",
- k) ustanovení čl. II zákona č. 183/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění zákona č. 42/1992 Sb., zákona č. 93/1992 Sb. a zákona České národní rady č. 39/1993 Sb.,
- l) ustanovení § 2 odst. 1 zákona České národní rady č. 243/1992 Sb., kterým se upravují některé otázky související se zákonem č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění zákona č. 93/1992 Sb., ve slovech "trvale žijící na území České republiky",
- m) v ustanovení § 2 odst. 2 téhož zákona ve slovech "a trvale žijí v České republice",
- n) ustanovení § 11 téhož zákona.⁷⁸ Ústavní soud rozhodoval o změnách v zákoně ještě dvakrát v roce 2005, a to předpisy č. 272/2005 Sb. a č. 531/2005 Sb.⁷⁹

Předpisem č. 30/1996 Sb. došlo k dalším legislativním změnám, které upravují nárok na restituci. Zákon č. 139/2002 Sb. ruší ve své páté části některé odstavce § 19 a 22.⁸⁰

K posledním novelizacím zákona došlo přijetím Občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. a č. 428/2012 Sb. Druhý zmiňovaný předpis se vztahuje k majetku církve a pro potřeby této práce je nepotřebný.

⁷⁸ Úplné znění předpisu č. 29/1996, internetové stránky věnované výkladům zákonů, dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1996-29 [7.7.2013]

⁷⁹ Předpisy jsou k dispozici na internetových stránkách Parlamentu ČR. www.psp.cz

⁸⁰ Zákon ruší odstavce 4 a 5 v §19 a odstavec 2 v § 22, dostupné z: www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=229&r=1991 [7.7.2013]

2. Rehabilitace rodiny Mastných a následná restituce majetku

Pro pochopení celé problematiky je důležité věnovat pozornost historii rodiny. Od prvních zmínek o vlastnictví půdy, přes samotný proces, který rodinu zbavil vlastnických práv až k jejich navrácení v průběhu devadesátých let.

2.1. Historie rodiny

Rod Mastných je velmi starý selský rod, který držel grunt čp. 34 v Úboči (Ouboč, Aubocz) od doby pobělohorské. (viz příloha č. I.) První písemnou zprávou, která se zmiňuje o jméně Mastný, čteme v Berné rule z roku 1654, kde je uváděn jako sedlák na gruntě čp. 34 Šimon Mastný, vlastník 35 strychů půdy. Další zmínku o rodu Mastných nalezneme v Gruntovní knize (Grundbuch) panství chudenického, která je t.č. uložena v archivu v Jindřichově Hradci. V matrikách je od té doby registrováno deset generací rodu Mastných, hospodařících na gruntě čp. 34 v Úboči⁸¹.

2.1.1. Hospodaření rodiny do r. 1945

Posledním členem rodiny Mastných, který grunt vlastnil, byl Josef Mastný. (viz příloha č. II.) *Narozen 7. května 1891, syn Vojtěcha a Barbory Mastných. Dne 12. ledna uzavřel sňatek s Marií (viz příloha č. III.), dcerou Václava Jehlíka z Úboče čp. 10 a jeho manželky Alžběty, rodem Houdek z Němčic čp. 34.⁸² Spolu s Josefem a Marií na statku⁸³ od konce okupace pracovali i dva ze tří synů, Josef Vojtěch (viz příloha č. IV.) a Václav (viz příloha č. V.), nejmladší ze synů, Jan (viz příloha č. VI.), byl v zmiňované době studentem rolnické školy, po studiích nastoupil do zaměstnání v Praze.*

Josef Mastný se věnoval hospodaření od dětství. V pozdějších letech, kdy statek přebral od svých rodičů, se z něj stal schopný hospodář s *velkým a dobrým rozhledem, byl velmi úspěšným chovatelem koní. Propagoval a sám uplatňoval ve své době moderní metody zemědělské činnosti, zejména pak mechanizaci. Jako první v obci vlastnil traktor. Zajímal se o promyšlený systém zpeněžení zemědělských produktů a odchovaného zvířectva. Podílel se na založení kampeličky v obci. Byl členem představenstva družstevního lihovaru v Chocomyšli. Dále byl statek Mastných uznávanou chovnou stanicí hřebců.⁸⁴*

⁸¹ TIKAL, O.: *Třetí odboj na Domažlicku, Sborník osob pronásledovaných na Domažlicku z politických důvodů v letech 1948 – 1989*, Domažlice 2002, s. 356.

⁸² Ibidem

⁸³ o rozloze 27 ha půdy a 8 ha lesa

⁸⁴ TIKAL, O.: *c.d.*, s. 356.

2.1.2. Vývoj v letech 1948 – 1952

Rodina doufala, že po dlouhé válce, která skončila před necelými třemi lety, se situace začne postupně vracet do normálu. Opak byl pravdou, situace se začala zhoršovat, a to v podstatě v zápětí po tzv. „vítězném únoru“. Na rodinu byl kladen stále větší nátlak ohledně plnění dodávek. Václav Mastný uvedl v jedné ze svých výpovědí, že neustálý nátlak na rodinu se projevil na psychickém stavu rodičů, především na otci. V posledních měsících před zatčením se otec nebyl schopen starat o běžný chod statku. Takto vzpomíná na události pamětnice a rodinná přítelkyně Vlasta Hynčíková: *„Vše začalo po únoru 1948 a po volbách. Obec byla rozladěna. Od března 1950 začaly chodit k některým rodinám kontroly. V Domažlicích se vyhlášovalo, které rodiny „okrádají dělnickou třídu“. Jednalo se i o rodinu Mastných. Následně dostávaly rodiny pokuty. Mastných dostaly k úhradě pokutu 30. 000 Kč. Jezdily k nim stále kontroly. Kontrolovalo se, kolik mají prasat, zda nějaké neporazili. V roce 1951 jim sebrali stroje a určovali dodávky“.*⁸⁵

Takto na dobu vzpomíná prostřední syn Václav Mastný: *„Nejhorší období našeho pronásledování byla doba počátečního nátlaku. Zfanatizovaná „sebranka“ nám spílala do „kulaků“ a používala i horších výrazů. Dokonce na mne i plivali.“*

„Byli jsme známi jako chovatelé koní a dobytka. Proto nám začali omezovat stavy dobytka a zakázali prodej zvířat. Předepsali nám vysoké dodávky všech zemědělských komodit. Když jsme je jeden rok s vypětím všech sil splnili, zvýšili rozpis ve všech položkách tak vysoko, že nebylo možné je splnit. Když jsme se přeorientovali a splnili, dejme tomu mléko, dostali jsme nesmyslný příkaz, třeba chovat ovce, nebo pěstovat technické plodiny. Pořád si něco vymýšleli, aby nám drásali nervy. Byl to krutý a cynický nátlak. Dělníci z fabrik u nás dělali přepadové kontroly. Ty spočívaly v tom, že přišli v době, kdy jsme měli nejvíce práce a přeměřovali nám plochy vysetého máku nebo cukrovky, jestli prý jsme nepřekročili povolenou výměru osevu. Abychom to měli ještě těžší, objevili se jednoho dne v poledne a sebrali nám traktor. Moje matka to komentovala slovy: „Dřív chodili zloději krást jenom v noci, teď už i v pravé poledne“. Její poznámka později velmi ovlivnila výši jejího trestu. Když nás nezlomili ani těmito surovými prostředky, sáhli k teroru a likvidovali nás násilím. Vyčítali nám, že jsme nesplnili dodávku přes sedm set kilo hovězího masa. Já sám jsem byl dvakrát za nákupčím Hospodářského družstva Bozděchem (později to byl „velký pán“), a ten nám odmítl vzít dobytek i přesto, že už jsme

⁸⁵ Výpověď Vlasty Hynčíkové, ze spisu PČR Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, ČTS: ÚDV – 27/Vt-2008, s.3.

ve stáji neměli žádné místo. I to totiž byla součástí nátlaku na soukromého zemědělce. Dobytek neodebrali, ale nás obvinili, že neplníme dodávku. Už tenkrát bylo jasné, ať se bráníme, jak chceme, stejně nás dostanou tam, kam budou potřebovat.“⁸⁶ Nátlak vyvrcholil zatčením celé rodiny, které bylo velice nečekané, jak dokladuje dopis, který napsal Václav Mastný své snoubence Anně Babkové z vazby dne 27. 3. 1952. (viz příloha č.VII.)

Zatčení čtyř členů rodiny Mastných, rodičů Marie a Josefa a dvou synů Josefa Vojtěcha a Václava, došlo 18. března 1952, nejmladší ze synů Jan byl zatčen později a to 5. dubna 1952 v Praze.

Ze vzpomínek Václava Mastného na osudný den: „Když nás sebrali 18. března 1952 ve tři odpoledne, nikdo se neobtěžoval sdělit nám obvinění. O svých „trestných činech“ jsme se dozvídali až třetí den vazby. Zřejmě si slibovali, že při prohlídkách najdou něco výrazně kompromitujícího. Našli vyškvařené sádlo, maso naložené k uzení a sklenice se zavařeným masem. Nezbylo nám nic jiného než si zabít prase na černo. Byli jsme samozásobitelé, všichni ostatní dostávali lístky na maso. Samozřejmě jsme si nechali i potřebné množství mléka. Dřeli jsme na polích a ve stájích, museli jsme se najíst. Obvinili nás, že prý jsme se připravovali na ozbrojený převrat. Je pravda, že jsme měli schované zbraně: pušku, samopal a já pistoli. Puška a pistole pocházely z doby, kdy u nás v Branžovském hvozdu končila válka, a zbraně se válely pod každým můstkem. V té době měl každý doma nějakou zbraň. Samopal nám daroval na památku náš dřívější zaměstnanec Lojza Zeman, který za války sloužil v anglické jednotce a byl raněn u Dunkerku. Po návratu domů nám daroval samopal. Abychom prý měli na něj nějakou upomínku.“⁸⁷

Při vytváření procesu s „rolnickou třídou“ šlo o její úplnou likvidaci, proto komunističtí představitelé museli postavit svůj případ na dalších obviněních. Neplnění dodávek by na získání většinové společnosti na svou stranu nestačilo. Proto byla vytvořena teorie o protistátní skupině. Do této skupiny neměla být rodina Mastných pouze zapletena, ale měla jí organizovat. Václava Mastného vyslýchala StB a tvrdě naléhala, aby se přiznal k organizaci výše zmíněné protistátní skupiny.⁸⁸

⁸⁶ TIKAL, O.:c.d.,s.358.

⁸⁷ TIKAL, O.:c.d.,s.363.

⁸⁸ Ibidem

Ze vzpomínek pamětnice a rodinné přítelkyně Vlasty Hynčíkové: „Na zatčení rodiny Mastných si dobře pamatuji. Došlo k tomu 18. 3. 1952. Přijela auta. Rodiče Mastných a jejich dva synové byli zatčeni a odvezeni na Místní národní výbor v Úboči. Domů už je nepustili. Byli ve vyšetřovací vazbě v Domažlicích. Pak zjistili, že nejmladší syn má na sebe psanou motorku, tajemník obce Krejčík ji potřeboval, tak ho za tři týdny po rodičích zatkli také. Celá rodina byla souzena společně. Josef Mastný byl nejlepší hospodář ve vsi, tak „vyumělkovali“ případ. Přijeli k nim na statek a šli rovnou do stodoly na seník, hledali zbraně. Hned je našli a měli důkazy a začal soud. Byl veřejný, ale nikdo tam nemohl, mimo funkcionářů MNV Úboč. Dveře statku Mastných byly zapečetěny, ale po týdnu dveře rozpečetili a začali rabovat. Vše se rozkradlo. Nejlepší a nejhodnotnější věci (výbavy pro syny, kteří měli před svatbou, cenné věci, nádobí) rozkradli funkcionáři obce. Hned první den po zatčení rodiny se funkcionáři sešli u Mastných na statku a začali tam hodovat. Zatkli je den před svátkem Josefa. Paní Mastná upekla dort, byly tam likéry a funkcionáři obce hodovali a radovali se z vítězství. To co nerozkradli, z toho byla dražba. Lidé z obce měli Mastných rádi, tak tam nešli, a tak si vše za pár korun opět vzali funkcionáři.“⁸⁹

Výpověď pamětnice nám přibližuje situaci, která nastala po zatčení rodiny. Je patrné, že se nejednalo o spravedlivé a odůvodněné zatčení. Celé zatčení posloužilo k vyrabování statku Mastných a k zastrašení ostatních obyvatel vesnice, které tento hrůzný zásah státních složek měl přinutit ke spolupráci. Pocity obyvatel, kteří rodinu velice dobře znali, popisuje paní Hynčíková a dále zmiňuje hlavní aktéry z obce, kteří se přímo podíleli na vykonstruovaném procesu: „Pro lidi v Úboči to bylo moc zlé, když odvezli celou rodinu Mastných a ani je nenechali převléknout. Hned druhý den se tam nastěhovali ti „mocipáni“ a úřadovali. Řídící Tomášek jim psal všechny písemnosti a posudky. Ti co to vedli, ho potřebovali, sami moc schopný nebyli. Předsedu národního výboru děl Antonín Osmik, pak tam byl Mastný⁹⁰ z čp. 62, Urbánek, Vrba, tajemník Krejčík a také Piskáček, který předtím u Mastných dělal.“⁹¹

Zasedání MNV v Úboči se uskutečnilo ještě téhož dne. Toto stálo v zápise ze schůze: *Zápis o mimořádné schůzi rady místního národního výboru v Úboči, konané za přítomnosti zástupců ONV a SNB dne 18. března 1952 ve 20 hodin místnosti zemědělce*

⁸⁹ Výpověď Vlasty Hynčíkové, ze spisu PČR Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, ČTS: ÚDV – 27/Vt-2008, s.3.

⁹⁰ Pouhá shoda jmen, neměl nic společného s rodinou Mastných z čp. 34

⁹¹ TIKAL, O.:c.d.,s.365.

*Josefa Mastného čp. 34, na jehož usedlost byla dnešního dne stanovena národní správa.*⁹² Za ONV byli přítomni soudruzi Němec a Seidl. Hlavní náplní schůze bylo projednání situace okolo rodiny Mastných. Především pak to, kdo se postará o dobytek a celou usedlost. Jako dobrovolník se přihlásil Josef Koubal a jako druhý byl určen Alois Voch. Dalším bodem k projednání bylo vyjádření názoru na situaci okolo rodiny. *Boháče Mastného hodnotila rada MNV, jako škůdce národa a vesnického vykořisťovatele malého dělnického lidu na vesnici. Tím, že se uskutečnil případ s Mastným, uspišíme socializaci vesnice.*⁹³ Během schůze se členové MNV zabývali i osobou Václava Mastného. *I mladý Václav Mastný již jeho povahou byl nakloněn duchu škůdce i řečí jak na schůzích MNV, tak i na schůzích veřejných, celá veřejnost vždy čekala na slova Mastného a podle nanesených slov pak se veřejnost usnášela. Ovšem jen lidé, kteří souhlasí s americkou klikou, a s americkými imperialisty. Po tomto zralém zákroku, který se stal dnešního dne, oddychnou si funkcionáři MNV i veřejnost, kteří souhlasí s lidově-demokratickým zřízením.*⁹⁴ (viz příloha č. VIII. a IX.)

Značný podíl ve veřejném mínění sehrála propagandistická kampaň proti rodině Mastných. Jak dokládá dobový tisk (viz příloha č. X.) Cílem těchto lživých článků, bylo vzbudit v lidech pocit, že zásah proti rodině byl oprávněný. Anna Mastná rozená Babková vzpomíná: „*V novinách toho bylo plno, dokonce i vesnický rozhlas všude po okolí oznamoval, že byla „záškodnická skupina Mastného polapena.“*⁹⁵ Několik „úderných“ titulků z dobových novin.: „*Zmařené vražedné úklady vesnického boháče Mastného*“ (viz příloha č. XI.) V době po procesu, tj. ve dnech 14. a 18. července, zaplňoval Vesnické noviny Domažlicka příběh na pokračování o případu rodiny Mastných. Titulek nesl název: „*Záškodnická skupina Mastného z Úboče polapena.*“ Článek velice barvitě popisuje události před zatčením i celý průběh procesu a veškeré okolnosti s tím související. Samozřejmě v takové podobě, která napomáhala komunistické propagandě. (viz příloha č. XII.) Pro představu několik úryvků z článků.: „*Otec Mastný tvrdil, že si světový spor velké národy vyřídí s těmi ostatními. No a má pravdu. Pro nás jsou ty velké národy dělnická třída celého světa a tato dělnická třída si jistě mír a spravedlnost vybojuje. Tak daleko ovšem pan Mastný nikdy nedomyslí.*“⁹⁶ V následujícím úryvku je patrné, do jaké míry je totalitní režim chopen využít veškerých informací, jako byla na příklad plánovaná svatba :

⁹² Archiv autorky: Zázpis z jednání MNV v Úboči dne 18.3.1952

⁹³ Archiv autorky: Zázpis z jednání MNV v Úboči dne 18.3.1952

⁹⁴ Ibidem

⁹⁵ Výpověď Anny Mastné z 15.4.2011

⁹⁶ Archiv autorky: Vesnické noviny Domažlicka ze dne 14.7.1952

„ Jednoho dne si u Mastných řekli, že také budou muset své syny oženit. V současné době to ovšem nebylo tak lehké. Leccos není k sehnání a oni mají doma jenom něco přes 100 kg cukru a jenom o něco větší zásoby v mouce, textilu a různém dalším zboží denní potřeby. Když svatba, tak svatba. Jejich synové jsou přece selskými synky a ti už musejí mít nějakou veselku! A vzhledem k tomu, že už převrat brzo přijde, prasátko zabijí, maso vyudí, zavaří, sádlo vyškvaří a škvarky – ty si uchová pantáta Mastný – on je rád (co je mu do toho, že děti ve městech také potřebují omastek, napřed je on a ostatní, až když něco zbude)“⁹⁷ (viz příloha č. XIII.)

2.1.3. Průběh procesu

Tak jak tomu bylo zvykem u tzv. monstr procesů, tak i v případě procesu s rodinou Mastných, se stalo soudní jednání divadelní hrou pro lidi. Na proces se prodávaly lístky. Proces proběhl během jednoho dne, 4. července 1952, v městském kulturním středisku v Domažlicích. Lístky bylo možné sehnat jen v případě tzv. politické spolehlivosti. Snoubenky synů, Věra Hasová a Anna Babková, zmiňované lístky získaly. Přesto byly na popud hlavních představitelů obce vyvedeny.⁹⁸

Anna Mastná rozená Babková, manželka Václava Mastného na celou událost vzpomíná takto: „Věnu jsem neviděla od březnové neděle před jeho zatčením, pracovala jsem v Sušici jako zdravotní sestra, domů jsem jezdila jen na neděli, když ho zatkli, byla jsem v práci. Po jeho zatčení jsem přijela v neděli domů a všichni byli překvapeni, že jsem doma, mysleli si, že mě také zatkli. Čekal jsem, až se něco dozvím, ale všichni měli pouze informace o tom, že je zatkli. Když byl stanoven datum procesu, opět se zaplnili přední stránky novin, i místní rozhlas informoval o datu a místě konání. Proces měl být veřejný. Sehnali jsme lístek, já a Věra, když jsme před začátkem procesu přišly do Domažlického MKS, zahlídli nás vrchní představitelé komunistické strany z Úboče a nechali nás vyvést. Nikdo z nás si netroufl nic namítat. Byla tam taková atmosféra, že se každý bál. Vyvedli nás ještě předtím, než přivedli Mastných, ani jsem Venu nestihla zahlédnout.“⁹⁹

⁹⁷ Ibidem

⁹⁸ TIKAL, O.:c.d., s. 358.

⁹⁹ Výpověď Anny Mastné z 15.4.2011

Dne 4. července 1952 byl vynesena rozsudek v následujícím znění.

Rozsudek

Okresní soud v Domažlicích, po veřejném líčení konaném dne 4. července 1952 rozhodl takto právem:

Josef Mastný, narozený 7. května 1891 v Úboči, okres Domažlice, samostatný zemědělec s výměrou 35 ha, bytem v Úboči čp. 34, okres Domažlice

Marie Mastná, narozená 6. března 1896 v Úboči, okres Domažlice, spolumajitelka hospodářské usedlosti, bytem v Úboči čp. 34, okres Domažlice

Josef Vojtěch Mastný, narozený 5. ledna 1922 v Úboči, okres Domažlice, zaměstnan v hospodářství svých rodičů, bytem v Úboči čp. 34, okres Domažlice

Václav Mastný, narozený 28. dubna 1923 v Úboči, okres Domažlice, zaměstnan v hospodářství svého otce, bytem v Úboči čp. 34, okres Domažlice

Jan Mastný, narozen 24. června 1925 v Úboči, okres Domažlice, dělník ČSSZ v Praze – Ruzyni, bytem v Úboči čp. 34, okres Domažlice, a Praha Ruzyně – Jiviny 491

t.č. všichni ve vazbě Okresního soudu v Domažlicích.

jsou vinni:

a) že Josef a Marie Mastných v Úboči v roce 1951 jako spolumajitelé hospodářské usedlosti s výměrou 35 ha půdy, nesplnili dodávku mléka a připravili tak pracující lid o 4.561 litrů mléka tím, že pro svoji potřebu a výkrm prasat si ponechávali denně několik litrů mléka,

b) v tomtéž roce nesplnili dodávky hovězího a vepřového masa tím, že nedodali 718 kg hovězího a 205 kg vepřového masa, o kteréžto množství připravili veřejné zásobování,

c) od roku 1949 až do roku 1952 úmyslně nedodržovali příslušné plánovací nařízení, tj. že si neopatrili k chovu 3 ovce, které byli povinni chovat,

d) dále všichni obvinění, kromě Jana Mastného, drželi na černo vepře a toho v měsíci únoru 1952 společně porazili pro svoji potřebu k doplnění nadbytečných zásob, tedy Josef a Marie Mastní nesplnili a porušili povinnosti svého zaměstnání a plnění takovéto povinnosti obcházeli v úmyslu mařit a ztěžovat provádění a plnění jednotného

hospodářského plánu na úseku zemědělské výroby a z těchto důvodů se dopustili obvinění Josefa Vojtěch a Václav Mastní jiného jednání.

Josef, Vojtěch a Václav Mastní drželi od roku 1945 do zatčení neoprávněně na svém hospodářství a uschovali automatickou pušku ráže 9 mm, 1 vojenskou karabinu, 1 hlaveň s uzávěrem a objímkami, 516 nábojů do automatické pušky, 68 nábojů do flobertky, ½ kg loveckého prachu a mimo to Václav Mastný s vědomím Josefa Vojtěcha uschoval 1 pistolí ráže 7,65 mm se 14 náboji, tedy bez povolení přechovávali zbraně a zbraň hromadně účinnou a dále součásti, jichž je k užití takové zbraně nezbytně třeba hromadili střelné zbraně, střelivo a výbušniny.

Všichni obvinění od roku 1948 až do svého zatčení ve svém hospodářství v Úboči umožňovali střídavě, téměř každý den, ostatním členům rodiny poslouchání zahraničního štvavého rozhlasu proti naší lidově demokratické republice, tedy úmyslně umožňovali a usnadňovali šíření pobuřujících projevů proti republice, její samostatnosti, ústavní jednotě, územní celistvosti, jejímu lidově demokratickému ústavnímu zřízení a společenskému řádu republiky, které jsou zaručeny ústavou.

Josef a Václav Mastní našli v roce 1951 balík protistátních letáků, které pak společně odnesli na své hospodářství v Úboči, kde s jejich obsahem seznámili celou rodinu a pak tyto letáky spálili, tedy v podvratných snahách podporovali organizaci, která má za cíl podvracet ústavní jednotu a územní celistvost republiky, její lidově demokratické zřízení i společenský řád, které jsou zaručeny ústavou.

Josef, Josef Vojtěch a Václav Mastný podíleli se na trestném činu podvodu tím, že napomáhali k neoprávněnému získání jednoho elektrického vodního čerpadla, když předtím spolu navedli rolníka Josefa Šmída v Úboči, aby od MNV získali potřebné potvrzení ke koupi čerpadla, což se také stalo a instalaci pak společně provedli, tedy v někom úmyslně vzbudili rozhodnutí spáchat trestný čin podvodu, jímž měl stát na svých právech uvedený v omyl, utrpět škodu, při čemž byli hotovi poskytováním prostředků, odstraňováním překážek, radou utvrzování předsevzetí a cílem přispěti k trestnému činu.

Václav Mastný v Domažlicích začátkem června 1952 v okresní soudní věznicí vybízel v motáku, který měl být doručen po jiném vězni, svého bratrance Jehlíka, bytem v Úboči, aby v případě, kdyby se již nedostali na svobodu, si to vyřídil s místními funkcionáři v Úboči i s úroky, neboť tito prý způsobili, že rodina Masných byla zatčena a

že je funkcionáři dlouhou dobu pozorovali a hledali důvody, pro něž by mohli být obvinění odsouzeni. K tomuto účelu též vykreslil plánek na motáku a označil místo, kde si měl vyzvednout jeho zbraň, pistoli ráže 7,65 mm, se kterou toto vypořádání měl provést. K násilí však nedošlo jenom proto, že moták byl včas zabaven a celý plán tak překažen. Tedy dopustil se jednání pro společnost nebezpečného úmyslu vzbudit v někom rozhodnutí spáchat trestný čin násilí na veřejném činiteli pro výkon jeho pravomoci a tento výsledek však nenastal,

čímž spáchali:

všichni obvinění kromě Jana Masného trestný čin sabotáže podle § 85 odst. 1 písm. a) trest. zákona

Josef Mastný starší a Václav Mastný trestný čin sdružování proti republice podle § 80 odst. 1 tr. zák.,

Josef Mastný a Josef Vojtěch Mastný a Václav Mastný trestný čin nedovoleného ozbrojování podle § 120 odst. 1 písm a) , b) tr.zák.,

všichni obvinění trestný čin pobuřování proti republice podle § 81 odst. 1 druhá věta trest. zákona

Josef, Josef Vojtěch a Václav Mastný trestný čin návodu a pomoci trestnému činu podvodu podle § 7 odst. 1a2, a § 249 odst. 1 písm. a) trest. zák.,

Václav Mastný mimo již uvedených trestných činů trestný čin pokusu o návod na trestném činu násilí na veřejném činiteli podle § 5 odst. 1, § 7 odst. 1 písm. b) trest. zákona

a odsuzují se:

Josef MASTNÝ, podle § 85 odst.1 tr. zák. za použití § 22 odst. 1 tr. zákona k úhrnnému trestu odnětí svobody na dobu 10 let, podle §4 tr. zák. propadnutí veškerého jmění ve prospěch státu, dle § 48 tr. zák. k peněžitému trestu Kč 50.000,- a v případě nedobytnosti k náhradnímu trestu odnětí svobody na dobu 1 roku a dle §§ 44 a 43 odst. 1, odst. 2 a odst. 3 tr. zák. ke ztrátě čestných práv občanských na dobu 5 let,

Marie MASTNÁ, podle § 85 odst. 1 tr. zák. za použití § 23 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody na dobu 8 let, propadnutí veškerého jmění ve prospěch

státu, k peněžitému trestu ve výši Kč 40.000,- v případě nedobytnosti k náhradnímu trestu odnětí svobody na 10 měsíců a ke ztrátě čestných práv občanských na dobu 5 let,

Josef Vojtěch MASTNÝ, podle § 85 odst. 1 tr. zák. a zákona § 22 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody na dobu 10 let, k propadnutí veškerého jmění ve prospěch státu a ke ztrátě čestných práv občanských na dobu 5 let,

Václav MASTNÝ podle § 85 odst. 1 tr. zák. a zákona § 22 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody na dobu 10 let, k propadnutí veškerého jmění ve prospěch státu a ke ztrátě čestných práv občanských na dobu 5 let,

Jan MASTNÝ, podle § 85 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody na dobu 3 let, propadnutí veškerého jmění ve prospěch státu a ke ztrátě čestných práv občanských na dobu 3 let.

Podle § 55 tr. zák. propadají zabavené zbraně a ostatní věci ve prospěch státu. Dle § 54 tr. zák. se nařizuje uveřejnění rozsudku.¹⁰⁰

Odůvodnění rozsudku: Z trestního oznámení, výpovědi obviněných a svědků Josefa Mastného z čp. 62(u Prdů) z Oulíkova a Jana Osvalda zjistil soud, že obvinění Josef a Marie Mastní pocházejí z rodiny vesnického boháče, kteří již v období předmnichovské republiky bezcitným způsobem vykořisťovali zaměstnance a hrubým jednáním od svítání až do nočních hodin poháněli k nejvyššímu vypětí fyzických sil těchto lidí. Vlastnili v Úboči 35 ha hospodářství a vykořisťováním pracujících a drobných zemědělců nashromáždili značný kapitál, který investovali do hospodářství a svůj zemědělský závod moderním způsobem mechanizovali.¹⁰¹

Během soudního procesu došlo i na projednávání zbraní, který byly nalezeny na statku Mastných. Přechovávání zbraní sice přiznávají, ale popírají, že by je chtěli použít pro případ nějakého zvratu, nýbrž synové si chtěli z nich vyrobit kulovnici, automat nechat na památku. O tom, že jsou povinni zbraň odevzdat, věděli.¹⁰²

V závěru rozsudku je uvedeno: K ostatním trestním činům se přiznávají a jediný důvod, který je k celému zločinnému jednání vedl, byl nesouhlas s lidově demokratickým zřízením a přání návratu předmnichovské republiky, která jim velmi vyhovovala.

¹⁰⁰ Archiv autorky: Rozsudek T41/52

¹⁰¹ Archiv autorky: Rozsudek T41/52

¹⁰² Ibidem

Poněvadž všichni obvinění se dopustili trestných činů z nepřátelských důvodů proti naší republice a jejich trestná činnost přímo pramenila z hospodářské základny, bylo nutno rozhodnout o propadnutí veškerého jmění ve prospěch státu, aby již nikdy nemohli ve své činnosti pokračovat. Z těchto důvodů byly vysloveny i tresty peněžité a ztráta čestných práv občanských. Aby bylo dosaženo výchovného účelu široké veřejnosti zvláště na vesnici, rozhodl soud o tom, že rozsudek bude zveřejněn. Poněvadž nalezené zbraně a ostatní věci přímo souvisely s jejich trestnou činností, použil soud § 55 tr. zák. a prohlásil tyto věci za propadlé. Vazba byla započítána dle § 23 tr. zák.¹⁰³ (viz příloha č. XIV.)

2.1.4. Výkon trestu

Následující den, byl každý z členů rodiny odvezen k výkonu trestu. Ze vzpomínek Václava Mastného: „*Druhý den nás odvezli spoutané řetězy do krajské věznice v Plzni. Mne, Josefa Vojtu a Jana. Rodiče odvezli na Bory. Hned další den co nás dopravili do Plzně, nás odvezli na Jáchymovsko. Dostal jsem číslo A05734, Vojta měl A05733 a Jan A05735.*¹⁰⁴ Nejdříve byli všichni odvezeni do pracovního tábora Prokop a jejich náplní trestu se stalo tzv. „fárání“ na šachtě Barbora.

Mezi Václavem Mastným a jeho snoubenkou Annou Babkovou probíhala, v rámci možností, korespondence. V jednom z prvních dopisů ze dne 22. července 1952 Václav popisuje, jakým způsobem korespondence funguje. Dále se zmiňuje o možnosti návštěv, ale vše je závislé na chování a přístupu k práci.¹⁰⁵ (viz příloha č. XV.)

Místem pobytu otce Josefa Mastného se na dlouhou dobu stala věznice v Plzni na Borech. V domácím archivu rodiny Mastných se nachází jediný dopis, z 19. září 1955, který je psán z věznice Valtice u Jičína, ve které si odpykával svůj trest do doby, než byl přesunut do věznice v Leopoldově.¹⁰⁶ Dopis je adresovaný synovi Janovi, který v té době byl již propuštěn. (viz příloha XVI.). V dopise je zmínka o pokusech žádostí o podmíněčné propuštění. Viz kapitola 2.1.5.

Matka Marie Mastná určitou dobu po vynesení rozsudku pracovala v cihelně ve Stodě, zbytek trestu si odpykala v Železovcích na Slovensku. Právě z této věznice napsala v prosinci 1953 dopis snoubence Václava Mastného, Anně Babkové, kde líčí prostředí

¹⁰³ Archiv autorky: *Rozsudek T41/52*

¹⁰⁴ TIKAL, O.:c.d., s. 367.

¹⁰⁵ Dopis z archivu autorky.

¹⁰⁶ Věznice Leopoldov na Slovensku patřila k nejtěžším věznicím v tehdejší ČSSR. Výkon trestu zde vykonávali zločinci odsouzení k dlouholetým trestům a v padesátých letech i političtí vězni. Oficiální stránky Kriminalistiky dostupné z: kriminalistika.eu/muzeumzla/leopoldov/leopoldov.html [12.4.2011]

věznice a uvádí počty vězeňkyň. Číslo bylo v dopise začerněno, to dokládá, že každý dopis prošel přísnou kontrolou, než opustil brány věznice. (viz příloha č. XVII)

Osud synů byl nejdříve společný, po určitém čase, byli však také rozděleni. Václav Mastný vzpomíná na rozdělení takto: „*Jeník zůstal na Prokopu a já a Vojta jsme putovali na Svatopluk. Odtud nás odvezli na Eliáš a mě předali na Rovnost.*“¹⁰⁷

Korespondence dokládá, jak těžké bylo snášet odloučení mezi mladými snoubenci. (viz příloha č. XVIII) Na tuto složitou dobu zavzpomínala i sama Anna Mastná rozená Babková: „*Nikam jsem nechodila, byla jsem stále v práci nebo doma. Moje babička mi vždycky říkala, ať se jdu bavit, ale já věděla, že když někam půjdu tak, že to bude konec. To jsem nemohla Věnovi udělat, proto jsem raději byla doma. Babička tvrdila, že jsem z jiné doby, ale já byla rozhodnuta počkat, i když jsem věděla, že to může trvat dlouhou dobu, nepřestávala jsem věřit v dřívější propuštění. První návštěvu mi povolili v lednu 1953. Muselo na to být povolení, které bylo udělováno za dobrou pracovní morálku a dobré chování. Den návštěvy vyšel na den, kdy měla pohřeb babička, ale já věděla, že musím za Věnou jet, jinak by si mohl myslet, že je konec. Nechtěla jsem, aby si to mysle. Stačilo, že přišel o domov a rodinu, já ho opustit opravdu nemohla. Moje rodina to chápala a podpořila mě v mém rozhodnutí. Samotná návštěva trvala patnáct minut, v místnosti byli dva dozorcí, nesměli jsme si podat ani ruku, když jsme se o to pokusili hned na začátku návštěvy, hrozili, že nás vyvedou. Seděli jsme a od sebe nás dělilo sklo, nešlo si pořádně nic říct, dozorcí kontrolovali každý náš pohyb.*“¹⁰⁸

2.1.5. Žádosti o podmíněčné propuštění

Opakované žádosti o propuštění se staly symbolem boje snoubenek, Anny Babkové a Věry Hasové, a nejmladšího syna Jana Mastného¹⁰⁹ za celou rodinu. Jednalo se o žádosti o přezkum řízení, pokusy napadnout rozsudek a v neposlední řadě, žádosti o milost adresované samotnému prezidentovi. V roce 1953 v rámci prezidentské amnestie došlo ke zkrácení trestů všem odsouzeným v kauze Mastný.

Jedna z žádostí Anny Babkové: *Můj snoubenec Václav Mastný byl rozsudkem lidového soudu v Domažlicích ze dne 4. 7. 1952 č. j. 41/52 uznán vinným za trestné činy*

¹⁰⁷ TIKAL, O.:c.d., s. 367.

¹⁰⁸ Výpověď Anny Mastné z 15.4.2011

¹⁰⁹ Jan Mastný byl propuštěn roku 1954, více viz kapitola 2.1.6

dle § 85/1a, 120/1a,b, 81/1, § 7 odstavce 1 a 2/ 249, §5 odstavce 1, § 177 odstavce 1b a odsouzen k trestu odnětí svobody a trvání 10 let.

Jeho bratr Josef Vojtěch Mastný byl pak týž rozsudkem odsouzen za stejné trestní činy kromě § 5 odstavce 1, § 7 odstavce 1, § 177 odstavce 1b a byl pro tuto trestnou činnost odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 8 let.¹¹⁰

V důsledku amnestie prezidenta republiky ze dne 4. 5. 1953 byl oběma trest shora uložený snížen a usnesením krajského soudu v Plzni ze dne 12. 1. 1954 bylo rozhodnuto, že na trestný čin neamnestovaný, tj. trestný čin sabotáže, připadá trest odnětí svobody u Josefa Vojtěcha Mastného na 5 roků a u Václava Mastného na 6 roků. Zbytek připadá na trestné činy podléhající amnestii.

Jak můj snoubenec, tak i jeho bratr prokázali ve výkonu trestu svým chováním a svojí prací polepšení, které zcela opravňuje k naději, že povedou řádný život pracujícího člověka. Oba dva bratři chtějí po odpykání svého trestu řádně pracovat a dokázati, že jsou hodni podmíněčného propuštění dle zákona. Současně vzhledem ke své známosti jak se mnou, tak Josef Vojtěch s Věrou Hasovou z Mezholez č.p.20, chtějí oba se oženiti a založiti spořádanou rodinu, jež by se stala základem jejich života a též jednou i když malou částí našeho socialistického státu.¹¹¹

Dne 14. 11. 1955 bylo vydáno rozhodnutí krajské prokuratury: Krajský prokurátor v Karlových Varech ve věci podmíněčného propuštění odsouzeného Václava Mastného narozeného 28. 4. 1928 č. km. A05734/N shledal z posudku náčelníka vězeňského ústavu, že odsouzený ve výkonu trestu má sice dobrou pracovní morálku a v jeho chování nebylo zjištěno podstatných závad. Jeho postoj k našemu dnešnímu zřízení, jest však nepřátelský a také jeho postoj k výkonu trestu a k převýchovným akcím jest záporný, nesplňuje zákonné podmínky § 33 trestního zákona. Krajský prokurátor proto rozhodl, že návrh na podmíněčné propuštění odsouzeného z podnětu jeho snoubenky nebude podán.¹¹²

Jan Mastný podával žádosti o propuštění svých rodičů. V závěrečné pasáži ze září 1955 uvádí: „ Jako syn dnes 60-ti leté matky prosím, by byla moje žádost kladně vyřízena,

¹¹⁰ Archiv autorky, *Žádost o podmíněčné propuštění z července 1955*

¹¹¹ Archiv autorky, *Žádost o podmíněčné propuštění z července 1955*

¹¹² Ibidem

*neboť je pochopitelné, že bez rodičů, bez rodiny a bez domova, není život tím, jakým má býti. Již dlouho jsem bez své matky, kterou skutečně mám rád a život bez ní a její odloučení nesu velice těžko a žádám proto, když byla splněna část trestu ovlivňující podmíněčné propuštění, aby byla moje matka propuštěna. Věřím, že po uvážení všech těchto eventualit a s přihlédnutím k věku mé matky, bude moje žádost vyřízena příznivě a moje matka propuštěna podmíněčně. Slibuji jí sám, jako její syn, že moje pracovní úsilí ještě zvýším a učiním vše, abych i já se odměnil za dobro, které mi bylo poskytnuto. Pracuji jako dělník a pracuji k naprosté spokojenosti svých představených a snažím se svými výkony státi se rovněž jedním z budovatelů socialismu naší vlasti, a proto se dnes obracím na Vás, jako dělník a ne jako kapitalista, za jejichž dob úpěli lidé ve věznicích proto, aby dělnictvo bylo pokořeno.*¹¹³ Celá žádost viz příloha č. XIX.

Veškeré snahy o podmíněčná propuštění, přezkum řízení či milosti prezidenta, byly vždy marné a došlo k jejich strohému odmítnutí.

2.1.6. Propuštění a život po něm

Prvním propuštěným se stal Jan Mastný v roce 1954, který měl zakázaný přímý vstup do vesnice. K této skutečnosti došlo na výslovné přání vedení obce, která podala žádost o zákaz přístupu do obce a na území celého okresu: *Jan Mastný dojíždí do zdejší obce a spolčuje se s lidmi, kteří nesouhlasí s dnešním režimem, proto MNV v Úboči žádá, aby vstup do našeho okresu mu byl zakázán. Podepsáni vlastní rukou: Bozděch, Urbánek, Skala.*¹¹⁴ I přes zákaz vstupu na území okresu, byl Jan v kontaktu se snoubenkou bratra Václava Annou Babkovou. V dalších letech žil Jan v Lázních Kynžvart, kde se také seznámil se svou budoucí ženou. V současné době je Jan posledním žijícím členem zmiňované rodiny Mastných a žije spolu se svou ženou v Rokycanech.

V roce 1957 došlo k propuštění Josefa Vojtěcha Mastného a jeho matky Marie Mastné. Na Josefa Vojtěcha celých osudných pět let čekala jeho snoubenka, Věra Hasová, se kterou se po propuštění oženil a žil v Mezholezích. Po zbytek života pracoval v Kdyňských strojárnách. Očištění jména rodiny se však nedožil, zemřel 14. 1. 1989.

¹¹³ Archiv autorky: *Žádost o podmíněčné propuštění ze září 1955*

¹¹⁴ TIKAL, O.:c.d., s. 369.

Marii Mastné po propuštění pomohla sestra. Václav Mastný řekl: „ *Vrátili jsme se domů, ale žádný domov jsme neměli, rodiče se nastěhovali do malého domku v Kanicích, který pro ně koupila matčina sestra.*“¹¹⁵ Marie Mastná zemřela 28. 5. 1960 na nádor na mozk. Anna Mastná se k tomu vyjádřila takto: „ *Nádor měla kvůli tomu trápení, které si prožila, a především proto, že měla jen nedostačující zprávy o svých dětech a manželovi po celou dobu věznění.*“¹¹⁶

V roce 1958 došlo také na propuštění Josefa Mastného z věznice v Leopoldově. Jeho zdravotní i psychický stav byl však až do jeho smrti 21. 12. 1961 hluboce poznamenán. Nejtěžší pro něj bylo smíření se myšlenkou, že statek, který rodina vlastnila přes 300 let, již nikdy nebude jejich, bohužel s touto myšlenkou také zemřel.

Posledním propuštěným byl Václav Mastný. Na celé propuštění vzpomíná Anna Mastná: „*Jela jsem pro něj, přišel ke mně ve stejných šatech, ve kterých ho před 6-ti lety zatkli, bylo to obyčejné pracovní oblečení, na botě mu chyběla podrážka, bylo jasné, že musíme koupit něco na sebe. Hned v Ostrově u Karlových Varů jsme koupili oblečení a vyrazili domů. Věna neměl žádné věci, musel si koupit úplně všechno, nic mu nezbylo. Po jeho návratu bylo těžké úplně všechno, například najít práci. Chtěl se věnovat práci inseminátora, ale nikde se pro něj takové místo nenašlo, když už byla naděje a někam poslal žádost o umístění, přišla mu odpověď, že potřebnou kvalifikaci by měl, ale že prý jsou i jiná kritéria, podle kterých se přijímají noví pracovníci. Nakonec vzal místo dělníka u Státních lesů v Sušici, kde jsem já pracovala jako zdravotní sestra. Svatbu jsme měli v červnu 1958.*“¹¹⁷ Václav Mastný zemřel 14. 9. 2010, jako jeden ze dvou bratrů se dožil očištění rodiny. Přesto vždy tvrdil, že změna, která nastala po Sametové revoluci v roce 1989, byla jen formální. Ti co byli zodpovědní za jejich uvěznění, nebyli nikdy potrestáni.¹¹⁸ Václav Mastný se nikdy úplně nevyrovnal s křivdou, která byla způsobena jeho rodině.

Nejmladší syn Václava Mastného Luboš Mastný vzpomíná: „*Doma se o procesu moc nemluvalo, otec nebyl ten typ, který by byl o všem vyprávěl, spíš si to chtěl nechat pro sebe, všichni jsme věděli, že to pro něj nebyla lehká doba, proto se ani nikdo z nás moc nevyptával. A když jsem byl ve věku, kdy jsem se začal více zajímat, dala mi máma přečíst*

¹¹⁵ TIKAL, O.:c.d., s. 368.

¹¹⁶ Výpověď Anny Mastné z 15.4.2011

¹¹⁷ Výpověď Anny Mastné z 15.4.2011

¹¹⁸ TIKAL, O.:c.d., s. 368.

všechny noviny, které v době procesu vycházely. I když jsem já sám vyrůstal v době komunismu, při čtení dobových novin mi nebylo jasné, jak mohl někdo něco takového napsat, to odporuje zdravému rozumu, to je jak z nějaké grotesky. Nechápu ani to, že to vydávali za pravdu a lidé tomu věřili. Byl jsem zvyklý na různé „šáškárny“, ale tohle mi opravdu přišlo neuvěřitelné. A když to čtou lidé, kteří nezažili komunismus, tak těm to musí připadat jako úplná absurdita. V černé kronice v novinách jsem porovnával tresty, četl jsem, že za vraždu byl člověk odsouzen na 8 let, a já mohl v té chvíli myslet jen na to, že můj táta byl odsouzen na 10 let, za nic. Studoval jsem Techniku zemědělských strojů, součástí výuky bylo vysvětlování kladů kolektivizace, učili nás, jak všichni vstupovali s radostí do družstev, a že kolektivizace byla nejlepším krokem vesnic za socialistickým lepším zítřkem. Přitom já věděl, že to bylo úplně jinak, že sebrali majetek lidem, kteří byli pracovití a kteří za generace něco vytvořili. A jejich majetku se chopili lidé, kteří neuměli nic, zkušenosti neměli, jen chtěli vládnout. Jejich metoda byla taková, že nejlepší lidi ze svého okolí potrestali pro výstrahu, aby ti ostatní ze strachu vstupovali do družstev. Musím říci, že i když jsme doma o osudu naší rodiny tak často nemluvili, zcela to ovlivnilo nejen můj názor, ale i názor mých dvou bratrů na komunismus a na tehdejší socialistický režim. Všichni tři jsme vystudovali vysoké školy a dlouhá léta jsme čelili tlaku z různých stran, museli jsme skládat zkoušky z marxismu-leninismu a dalších účelových pavěd, ale náš postoj to již nemohlo ovlivnit a spíše jsme se hloupému a bezduchému systému v duchu posmívali. Jsem za to svým rodičům a prarodičům velmi vděčen, že nám svým příkladem a neochvějným postojem dokázali tak připravit na život. Jistě to pro ně nebylo lehké, že sklonili hlavy, vyrovnali se s touhou po pomstě (s mnohými „dobrymi“ sousedy se byli nuceni potkávat i po návratu z vězení) a celý svůj život zasvětili svoji pracovitostí a pílí pouze k tomu, aby dobře vychovali svoje 3 syny. Umožnili nám všem vystudovat, což nebylo vůbec jednoduché, když si uvědomíme, že vlastně na přelomu padesátých a šedesátých let začínali od bodu nula. Když se otec vrátil z Jáchymova a měl pouze jen to, co měl na sobě. To jim asi bohužel nikdy nedokážeme splatit, ale je v nás velký vděk a obdiv a v tomto duchu budeme zase vychovávat naše děti.¹¹⁹

2.2. Rehabilitace

K částečné rehabilitaci Václava Mastného došlo v roce 1973 na základě žádostí, které byly opakovaně podávány od roku 1968. Jednalo se o žádosti související se zákonem č. 82/1968 o soudních rehabilitacích. Okresní soud v Domažlicích odůvodnil částečnou

¹¹⁹ Výpověď Luboše Mastného ze den 15.4.2011

rehabilitaci takto: Soud zahladí odsouzení za předpokladu, že odsouzený po výkonu trestu nebo po jeho prominutí, vedl život řádného člověka, nepřetržitě po dobu deseti let. Odsouzený po výkonu trestu, dle výpisu z rejstříku trestů, nespáchal žádný jiný trestný čin. Ze zprávy MNV v Chocomyšli a ze státního rybářství Klatovy, středisko Chocomyšl soud zjistil, že odsouzený vedl řádný život pracujícího občana. Na místě trvalého bydliště i na pracovišti se těší dobré pověsti, je zapojen do veřejného života jako předseda TJ a jeho pracovní morálka je příkladná. Dále se zúčastňuje všech akcí pořádaných MNV. Výše uvedené skutečnosti nebrání tzv. zahlazení předchozího odsouzení.¹²⁰ Celý rozsudek viz příloha č. XX.

Luboš Mastný vzpomínal na období, kdy se mělo žádat o rehabilitaci: „*Moji rodiče nestudovali žádné zákony, jen díky Konfederaci politických vězňů věděli, o co mohou žádat a jakým způsobem. Nejen v případě rehabilitace, ale i dalšího odškodnění a navrácení majetku, pomáhala konfederace.*”¹²¹

K úplné rehabilitaci Marie Mastné, došlo na základě rozhodnutí okresního soudu v Domažlicích z 10. září 1990. *Paní Marie Mastná, nar. dne 6. 3. 1896 v Úboči, posledně bytem Úboč čp. 34, okres Domažlice, která byla odsouzena rozsudkem bývalého okresního soudu v Domažlicích ze dne 4. 7. 1952 č. j. T 41/52 pro trestné činy sabotáže a pobuřování proti republice podle § 85 odstavce 1 písm. a), odstavec 1 věta druhá, zák. č. 86/1950 Sb. je účastna soudní rehabilitace podle § 2 odstavce 1 písmene c)*¹²² zákona č. 119/1990 Sb.¹²³

¹²⁰ Archiv autorky: *Usnesení okresního soudu v Domažlicích z 18. 5. 1973*

¹²¹ Výpověď Luboše Mastného ze dne 15. 4. 2011

¹²² podle zákona č. 86/1950 Sb., ve znění zákonů jej měnících a doplňujících, pro trestné činy velezrady podle § 78 odst. 1, 2, odst. 3 písm. b), c), d), e), sdužování proti republice podle § 79 a § 80 odst. 1, odst. 2 písm. b), podvracení republiky podle § 79a, teroru podle § 80a odst. 4, 5, pobuřování proti republice podle § 81 odst. 1 a § 82, sabotáže podle § 85, vyzvědačství podle § 86 a 87, ohrožení státního tajemství podle § 88 až 92, věrolomnosti podle § 93 a 94, opuštění republiky podle § 95, ohrožování zájmů republiky v cizině podle § 96 a 97, spolčení k útoku na ústavního činitele podle § 107, násilí na ústavním činiteli podle § 108, snižování vážnosti prezidenta republiky podle § 110, hanobení ústavního činitele podle § 111, ohrožení hospodářského a služebního tajemství podle § 112 až 114, nedovolené výroby a držení vysílací stanice podle § 122, zneužití náboženské funkce podle § 123, hanobení republiky podle § 124, hanobení spojeneckého státu podle § 125, šíření poplašné zprávy podle § 127 a § 128 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3, nepřátelského jednání proti republice podle § 129, pletich proti zestátnění podle § 130, zneužití vlastnického práva podle § 133, ohrožení zásobování podle § 134, ohrožení jednotného hospodářského plánu podle § 135 a 136, pletich při veřejných dodávkách a pracích podle § 137, ohrožení plánování a kontroly plnění plánu podle § 138, maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 173 a 174 nebo nadřování podle § 163, nepřekážení trestného činu podle § 164, neoznámení trestného činu podle § 165, spolčení podle § 166, podněcování podle § 167 a 168 anebo schvalování trestného činu podle § 169, spáchané ve vztahu k uvedeným trestním činům

¹²³ Archiv autorky: *Usnesení okresního soudu v Domažlicích z 18. 5. 1973*

Proces rehabilitace u Josefa, Josefa Vojtěcha a Václava Mastného byl poněkud náročnější, především proto, že byli odsouzeni i za přechovávání zbraní. Zákon č. 119/1990 Sb. v původním znění z roku 1990 neumožňoval rehabilitaci paragrafů týkajících se držení zbraní a s tím související paragrafy o tzv. úkladech proti republice. Proto byli rehabilitováni pouze částečně, a to tak, že jim bylo zrušeno obvinění podle § 2 odstavce 1 písmene c) stejně jako Marie Mastné a Janu Mastnému. Za zbylé paragrafy byli Josef, Josef Vojtěch a Václav odsouzeni k jednomu roku nepodmíněného trestu. To znamená, že z celkových šesti let co Václav Mastný strávil v pracovních táborech, bylo pět let neoprávněných a jeden rok oprávněný.¹²⁴

Na základě soudní rehabilitace v září roku 1990 se Václav Mastný rozhodl požádat o odškodnění dle § 23 a 26 zákona č. 119/1990 Sb.

1. *Náhradu za ztrátu výdělku za každý měsíc za vazbu a výkon trestu odnětí svobody ve výši 2 500 Kč, tedy u*
 - *Josefa Mastného 150 000 Kčs/ za 5 roků*
 - *Marie Mastné 150 000 Kčs/ za 5 roků*
 - *Josefa Vojtěcha Mastného 120 000 Kčs/ za 4 roky*
 - *Václava Mastného 150 000 Kčs/ za 5 roků*
 - *Jana Mastného 60 000 Kčs/ za 2 roky*
2. *Náhradu zaplacení nákladů:*
 - trestního řízení u Marie a Jana Mastného v plné výši, u ostatních rehabilitovaných mimo položek za činnost rehabilitací nedotčenou*
 - *vazby a výkonu trestu všech shora uvedených, z toho u Josefa Mastného, Josefa Vojtěcha Mastného a Václava Mastného po odečtení nákladů u každého v trvání jednoho roku / stanovený jeden rok nepodmíněně za trestnou činnost netýkající se rehabilitace*
 - vše v částkách zjistitelných z trestního spisu okresního soudu v Domažlicích spisová značka T41/52*
3. *Náhradu nezaplacených nákladů obhajoby v původním řízení*
4. *Náhradu zaplaceného peněžitého trestu ve výši 18 000 Kčs*¹²⁵

Podrobněji viz příloha č. XXI.

¹²⁴ Ibidem

¹²⁵ Archiv autorky: *Věc: rehabilitace – žádost o odškodnění*

V prosinci 1990 obdržel Václav Mastný dopis od předsedy vlády České republiky Petra Pitharta. „*Vážený pane, dovolte, abych vyjádřil své hluboké vnitřní zadostiučinění z toho, že jste dosáhl rehabilitace a zrušení soudního rozhodnutí, které bylo proti Vám v minulosti učiněno v rozporu se základními principy demokratické společnosti.*“¹²⁶(viz příloha č. XXII.) Podobně laděný dopis byl Václavu Mastnému doručen od přednosta okresního úřadu v Domažlicích Pavla Faschingbauera. (viz příloha č. XXIII.)

Odpověď týkající se žádosti o odškodnění obdržel Václav Mastný v lednu 1991, kde vedoucí oddělení rehabilitací požadoval doložení některých dokladů a to především dědictví po Josefu a Marii Mastných. Po doložení veškerých potřebných dokladů došlo v květnu roku 1992 k plnému odškodnění. Jako na příklad v případě Marie Mastné jak dokládá příloha č. XXIV. K vyřízení žádosti mělo dojít do šesti měsíců od podání, z těchto důvodů se Václav Mastný snažil uplatňovat svůj nárok pomocí dvou urgujících dopisů z května a září roku 1991. Viz přílohy č. XXV. a č. XXVI.

Rehabilitace se týkala pouze odškodnění za trestné řízení a roky strávené v pracovních táborech, jelikož legislativní podoba zákona se nevěnuje navrácení majetku.

Po rozpadu federace se Václav Mastný pokusil opětovně zažádat o úplnou rehabilitaci, jak sebe tak svého otce, na základě novelizací¹²⁷ zákona č. 119/1990 Sb. K vyhovění návrhů došlo ve dvou neveřejných zasedáních okresního soudu v Domažlicích. V listopadu roku 1993 došlo k úplné rehabilitaci Václava Mastného. Soud své rozhodnutí odůvodnil takto: *Návrhem z 20. 10. 1993 požádal pan Václav Mastný o rozhodnutí, že se rehabilitace podle zákona č. 119/1990 Sb. vztahuje i na trestné činy v §2 odstavce 2*¹²⁸. *Soud dospěl k závěru, že návrh je důvodný. Z dochovaného trestního spisu, zejména odsuzující rozhodnutí, je zřejmé, že trestné činy, pro které byl pan Václav Mastný uznán*

¹²⁶ Archiv autorky: *Dopis od předsedy vlády ze dne 5.12.1990*

¹²⁷ Viz kapitola 1.4.6.3.

¹²⁸ podle zákona č. 231/1948 Sb., pro zločiny, přečiny nebo přestupky velezrady podle § 1 odst. 1, odst. 2, odst. 3 písm. b), c), d), e), sdružování proti státu podle § 2 odst. 1 a 3, pobuřování proti republice podle § 3 odst. 1 a 2, hanobení republiky podle § 4, vyzvědačství podle § 5, vyzvědačství proti spojenci podle § 6, nedbalého uchovávaní státního tajemství podle § 7, ohrožení obrany republiky podle § 8 a 9, nedovoleného zpravodajství podle § 12, spolčení k útokům na ústavní činitele podle § 17, osobování si pravomoci ústavních činitelů podle § 19, vzbouření podle § 20 a 21, ublížení na cti prezidentu republiky podle § 23, hanobení některých ústavních činitelů podle § 24, popuzování podle § 26, zneužití úřadu duchovního nebo jiné podobné funkce podle § 28, nedovoleného ozbrojování podle § 31, šíření poplašné zprávy podle § 32, sabotáže podle § 36 a 37, ohrožování jednotného hospodářského plánu z nedbalosti podle § 38, prorady podle § 39, neoprávněného opuštění území republiky a neuposlechnutí výzvy k návratu podle § 40, poškozování zájmu republiky v cizině podle § 41, hanobení spojeneckého státu podle § 42 nebo podněcování k trestnému činu a k neplnění zákonných povinností podle § 33, schvalování trestného činu podle § 34, nepřekážení nebo neoznámení trestného činu podle § 35, spáchané ve vztahu k uvedeným zločinům nebo přečinům;

vinným, souvisejí s trestnými činy podléhajícími rehabilitaci, o kterých již bylo rozhodnuto. Z obsahu odsuzujícího rozsudku je zřejmá určitá tendenčnost při projednávání tehdejší trestní věci.¹²⁹ Viz příloha č. XXVII. Podle shodného vzorce došlo i k rehabilitaci Josefa Mastného a to dne 13. 4. 1994. Viz příloha č. XXVIII. Dle výpovědi Anny Mastné došlo k plné rehabilitaci i Josefa Vojtěcha. Bohužel v archivu autorky se toto rozhodnutí nenachází.

Na základě úplného očištění mohl Václav Mastný zažádat o vyplacení zbytku odškodnění. Tj. odškodnění, které nebylo v dřívějším návrhu nárokové, jelikož nepodléhalo rehabilitaci. Po úpravě rozhodnutí o rehabilitaci a doplnění původní žádosti, viz příloha č. XXIX., došlo k vyplacení i zbytku odškodnění.

S přijetím dalších novelizací zákona, přicházeli další úpravy. Ze vzpomínek Anny Mastné: *Bylo to zdlouhavé papírování, ale měli jsme štěstí, že jsme veškeré dokumenty týkající se procesu měli doma v pořádku založené. Horší bylo to čekání, přesto jsme věřili, že nároky na odškodnění budou v pořádku vyřízeny. Před několika lety mohly žádat o odškodnění i manželky odsouzených. Přemýšleli jsme, zda žádost také nepodáme. Říkala jsme si, že by se někdo na ministerstvu na ten náš případ mohl podrobněji podívat a třeba udělit výjimku, i když vím, že jsme nebyli sezdáni. Bylo to snad ještě horší, například dostat se k informacím během a po procesu, bylo pro mě jako pro snoubenku, daleko těžší. Ale na konfederaci politických vězňů nám řekly, že je to zbytečné zkoušet, že těch žádostí na ministerstvo chodí tolik, že tou naší by se nezabývali.*¹³⁰

2.3. Restituce majetku

Po značných peripetích se soudními rehabilitacemi, se Jan a Václav Mastný snažili získat nazpět majetek rodiny, a to především zemědělskou usedlost čp. 34 v Úboči a všechny přilehlé pole a lesy. O navrácení majetku žádali podle platného zákona č. 229/1990 Sb., který pojednává o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku. Ze vzpomínek Anny Mastné vyplývá, že k navrácení majetku došlo v letech 1993 a 1994. Rodině Mastných byl navrácen statek a k tomu patřící pole a lesy. Jelikož se o majetek dlouhá léta staralo zemědělské družstvo v Úboči, které po vzniku České republiky přešlo pod společnost Zemědělská a. s. Koloveč, rodina se

¹²⁹ Archiv autorky: *Usnesení okresního soudu v Domažlicích ze dne 3. 11. 1993*

¹³⁰ Výpověď Anny Mastné z 10. 11. 2012

rozhodla ponechat pole a část lesů ve správě právě této společnosti.¹³¹ Prostory statku v Úboči čp. 34. byly až do roku 1998 využívány Zemědělskou společností a za jejich využívání odváděla pravidelný měsíční nájem. Od zmiňovaného roku 1998 je usedlost příležitostně využívána a udržována Janem Mastným. Možnému využití usedlosti v budoucnosti se věnuje kapitola 2.4.

2.3.1. Problematika návratu mrtvého inventáře

Nejkomplikovanější částí navrácení majetku se stalo vrácení neživého inventáře. Tj. mechanizačního zařízení. Jak uvádí jedna z výpovědí Václava Mastného, rodina se věnovala hospodaření na statku po celé generace a otec Josef Mastný byl otevřen pokroku, proto také vlastnili jako první v obci traktory a další mechanizační zařízení, které usnadňovalo těžkou práci.

Václav Mastný žádal o navrácení inventáře žádostí z 19. května 1992, kde uvádí nárok na vrácení dle zákona č. 229/1991 Sb. Viz příloha č. XXX. Okresní úřad v Domažlicích, finanční odbor, se vyjádřil, že v současné době není na státu, aby se postaral o náhradu, že je nutno dohledat současného vlastníka. Rodině se po značných peripetiích podařilo dohledat oprávněné osoby k řešení pohledávek, ale bohužel, jak se uvádí v následujících kapitolách, k úplnému navrácení nebo vyrovnání nedošlo.

2.3.1.1. Vyrovnání restitučního nároku s STS Kout na Šumavě

Díky pečlivému uschování veškerých dokumentů ze soudního procesu, bylo určeno, že největší podíl mechanizačního zařízení přešlo na Strojní a traktorovou stanici se sídlem v Koutě na Šumavě, dále jen STS Kout na Šumavě. Proto Václav Mastný dne 20. května 1992 zažádal výše zmíněnou stanici o navrácení Traktoru s vlekem, mlátičku, řezačku a 3 kusy elektromotorů. Viz příloha č. XXXI. V žádosti stálo, že vlastníkem zmíněných věcí byl v roce 1952 Václav Mastný, jeho svědectví potvrdili dva lidé, a to Vlasta Hynčíková a Václav Zíma, kteří byli svědky celého procesu z roku 1952. STS Kout na Šumavě se k celé věci vyjádřila takto: *Naše STS si vyžádala na Ministerstvu zemědělství fotokopie okresního seznamu soupisových přihlášek, kde je ve Vašem případě, že STS Vinoř od Vás odebrala traktor Praga, mlátičku, vlečný vůz a výfukovou řezačku. STS Domažlice od Vás odebrala pluh Becher, pluh V7S a diskové brány. Dne 11. srpna 1992 jsme STS Vinoř zasílali dopis, kde jim dáváme na vědomí, že Váš majetek byl rozdělen mezi*

¹³¹ Nejmladší ze synů, Václava Mastného, Luboš Mastný je členem představenstva společnosti od roku 1993 do současnosti a díky tomu má možnost nahlížet na hospodaření s rodinným majetkem.

STS Domažlice a STS Vinoř. Z jejich dopisu, zaslaném 20. srpna 1992, vyplývá, že tyto Vaše nároky za odebrané stroje nechtějí převzít. Proto doporučujeme, abyste ještě do konce roku 1992, do kdy je termín podání žádostí o restituční náhrady. Naše STS bude postupovat podle tehdejšího seznamu a bude s Vámi řešit náhradu pouze strojů, které převzal tehdejší STS v Domažlicích. U dvou pluhů a diskových bran nám prosím sdělte roky výroby a kolik radlic měl pluh. V příloze dopisu Vám zasíláme seznam dokladů, které je třeba k vyřízení restituční náhrady¹³². Viz příloha č. XXXII.

Jedním z hlavních bodů z výše zmiňovaného seznamu, bylo potvrzení o provozování zemědělské činnosti. Tuto činnost potvrdila společnost Zemědělská a.s. (viz příloha č. XXXIII.), ve které, jak je uvedeno v předchozí kapitole, získala rodina akciový podíl. Na základě doručení veškerých požadovaných dokumentů a na popud rozhodnutí Ministerstva zemědělství „o určení povinné osoby“ Viz příloha č. XXXIV. STS Kout na Šumavě začala dohledávat požadované stroje a Václavu Mstnému zaslala, 26. ledna 1993, seznam, na kterém požadovala u každého stroje doplnění roku výroby a procentuální odhad zachovalosti. Viz příloha č. XXXV. V únoru 1993 Václav Mastný zaslal STS Kout na Šumavě, požadované doklady. Viz příloha č. XXXVI. K vyřešení restitučního nároku došlo přes Jednotné zemědělské družstvo Koloveč¹³³, podrobněji se této věci věnuje kapitola 2.3.1.2.

2.3.1.2. Vyrovnání restitučního nároku se společností Zemědělská a.s. Koloveč

První žádost „o vrácení živého a mrtvého inventáře“ adresovanou Jednotnému zemědělskému družstvu Koloveč, odeslal Václav Mastný ve stejném datu jako požadavek pro STS Kout na Šumavě. Odpověď na žádost zněla: *Vážený pane Mastný, ZD Vám tímto sděluje, že se nepovažuje za povinnou osobu ve věci náhrady živého a mrtvého inventáře Úboč čp. 34 z těchto důvodů:*

- 1) *Živý a mrtvý inventář po propadnutí Vašeho majetku převzala národní správa, protože v té době nebylo družstvo v Obci Úboč ustaveno*
- 2) *Dle kupní smlouvy ze dne 2. 12. 1955 zakoupilo JZD v Úboči mimo jiné i část živého a mrtvého inventáře čp. 34 od čsl. státu v zastoupení finančního odboru ONV.*

¹³² Archiv autorky: *Dopis od STS Kout na Šumavě z 9. 11. 1992*

¹³³ Od 31. 5. 1993 zapsána v obchodním rejstříku jako společnost Zemědělská a.s. Koloveč

Podle našeho názoru se obraťte na čl. stát.¹³⁴ Viz příloha č. XXXVII.

Václav Mastný reagoval dopisem, ve kterém vylíčil důvody, pro které je jeho žádost oprávněná. Pokud se jednalo o vyrovnání ceny, za kterou JZD stroje odkoupilo od Československého státu, byla zde možnost podání návrhu tzv. „dohody s čl. státem“

¹³⁵Viz příloha č. XXXVIII.

K zásadnímu obratu v případě došlo až po rozhodnutí Ministerstva zemědělství „o určení povinné osoby k poskytnutí náhrady za mrtvý inventář“ viz příloha č. XXXIV. Tento dokument určil povinnými osobami mimo jiné JZD Koloveč. To po dohodě se STS Kout na Šumavě určilo finanční náhradu, kterou je nutno uhradit ve prospěch rodiny Mastných. *Podle původní dohody, která bylas STS Kout na Šumavě připravována, byl podíl za převzaté stroje 287 056,40 Kčs rozdělen v poměru 200 000 Kčs STS jako jedna povinná osoba a 87 056, 40 Kčs ZD Koloveč jako druhá povinná osoba. Tato částka Vám byla započítána při transformaci družstva jako podíl za vnesené stroje.*

Vzhledem k novým skutečnostem/ výpočet ceny strojů, převzatých STS Kout na Šumavě/ zvyšuje se podíl za převzaté stroje na 193 466, 30 Kčs, připadajících na ZD Koloveč.¹³⁶

Viz příloha č. XXXIX.

2.3.1.3. Vyrovnání restitučního nároku s STS Vnoř

Poslední společností, která měla vyrovnat závazek vůči rodině Mastných, byla Strojní a technická stanice Praha – Vnoř. Jak dokládá zpráva od STS Kout na Šumavě. Václav Mastný žádal ředitelství STS Praha - Vnoř o vyrovnání, dopisem z 11. prosince 1992, viz příloha č. XL. V odpovědi stálo, že povinnou osobou není ředitelství STS, ale odloučená společnost Zemědělské stroje Vnoř, státní podnik.¹³⁷ Ředitelství STS Praha podstoupilo žádost Zemědělským strojům Vnoř. V prosinci roku 1993 přišel návrh na řešení situace, který spočíval, v prodeji majetku společnosti a následnému vyrovnání veškerých restitučních nároků rodiny Mastných.¹³⁸ Společnost nakonec zvolila jiný postup, a to dle § 33 a)¹³⁹ zákona č. 229/1991 Sb., respektive podle jeho novelizace z července

¹³⁴ Archiv autorky: *Dopis od JZD Koloveč z 7.7. 1992*

¹³⁵ Archiv autorky: *Dopis adresovaný JZD Koloveč z 26. 7. 1992*

¹³⁶ Archiv autorky: *Dopis adresovaný Václavu Mastnému od JZD Koloveč z 5. 2. 1993*

¹³⁷ Archiv autorky: *Dopis od ředitelství STS z 21. 12. 1992*

¹³⁸ Archiv autorky: *Dopis řediteli STS Kout na Šumavě od společnosti Zemědělská technika Vnoř z 21.12 1993*

¹³⁹ Veškeré nároky na poskytnutí náhrad podle tohoto zákona a nároky na vydání podílu podle zákona č. 42/1992 Sb. jsou pohledávkami, které lze smluvně převádět na jiné osoby. Nabyvatel má postavení oprávněné osoby podle tohoto zákona.

roku 1993 předpis č. 183/1993 Sb., převedla celou pohledávku vůči rodině mastných na společnost KOVOS s.r.o. Rychnov nad Kněžnou. Tuto změnu dokládá dopis z 2. 5. 1994 viz příloha č. XLI.

Mezi Václavem Mastným a společností KOVOS s.r.o. došlo k dohodě, která spočívala v ročních splátkách. V řádném termínu k vyrovnání první splátky nedošlo. Peníze společnost zaslala po dořešení majetkových problému, a to dne 19. května 1995 částkou 37 436 Kč. Viz příloha č. XLII. Bohužel v průběhu dalších let opětovně docházelo k neplnění závazků. Firma v bohaté korespondenci uváděla různé důvody nemožnosti plnění. Jedním z nich bylo například neposkytnutí úvěru od peněžní instituce.¹⁴⁰ Do ledna roku 2006 nedošlo k úplnému vyrovnání veškerých pohledávek a firma zanikla. Tímto se jednání s firmou KOVOS s.r.o. stalo jediným neúspěšným jednáním ve věci o navrácení mrtvého inventáře. Takto na peripetie vzpomíná Anna Mastná: *„Chodily nám dopisy, ve kterých vysvětlovali, proč nemohou zaplatit. Nejdřív jsme si říkali, že se to může stát, ale s každým dalším dopisem jsme věděli, že jde jen o výmluvy. A přestali jsme doufat, že někdy dostaneme vše zpátky.“*¹⁴¹

2.4. Budoucnost zemědělské usedlosti čp. 34 Úboč

Po dlouhých diskusích dospěla rodina Mastných k názoru, že již není možné pokračovat v zemědělské tradici, která byla v důsledku zásahu komunistického režimu zpřetrhána. Důvodů pro takové rozhodnutí je hned několik. V době navrácení majetku byly oba žijící bratři Mastných v důchodovém věku, jejich děti měly svá zaměstnání, která se neslučovala s možností podnikání v soukromém zemědělství.

Po smrti Václava Mastného, došlo v rámci dědického řízení k dělení jeho části majetku na oprávněné dědice, kterými jsou manželka Anna Mastná a tři synové, Václav, Milan a Luboš Mastný. Rodina si uvědomuje rizika, která vyplývají ze stálého dělení majetku. Proto přišla na řadu i otázka prodeje, která je stále pro členy rodiny velmi citlivou. Nikdo z rodiny nechce v tradici zemědělství pokračovat, ale také nechtějí, aby úplně vymizela. Takto se k celé věci vyjádřil Luboš Mastný: *„Každý kdo zná, alespoň trochu, historii rodiny Mastných, si při průjezdu obcí Úboč a spatření čp. 34 vzpomene na*

¹⁴⁰ Archiv autorky: *Dopis jednatele společnosti KOVOS s.r.o. z října roku 1996*

¹⁴¹ Z rozhovoru s Annou Mastnou z 10. 11. 2012

*všechno, co se tam v padesátých letech událo. Nikdo z naší rodiny nechce, aby něco takového bylo zapomenuto.*¹⁴²

¹⁴² Z rozhovoru s Lubošem Mastným z 10. 11. 2012

3. Závěr

Celý proces rehabilitací a následných restitucí, měl za úkol částečnou kompenzaci křivd, jež byly napáchány na občanech Československa v době komunistické nadvlády. Jednalo se o počáteční krok, jak se vypořádat s minulostí. Tento projev demokratizace, byl provázen řadou problémů, které se v průběhu let, více či méně, dařilo vyřešit.

Rodina Mastných, se více jak pět let, snažila v restitučních řízeních získat majetek, který jim byl násilně zabrán. Jednalo se tak, alespoň o částečnou kompenzaci za léta strávená v „komunistických lágrech“. Je jasné, že finanční vypořádání, bylo jen malou náhradou za ztracený život. Takto vnímal celý útlak Václav Mastný: *„,Chtěl bych připomenout pro ty, kterým nic neříká pojem komunistická totalita, že po propuštění jsme neměli kam jít a jediným naším majetkem bylo to, co jsme měli na sobě. Přesto musei rodiče zaplatit do halěře soudem stanovenou pokutu v měnovém poměru 1:5. To znamená za otce deset a za matku osm tisíc Kč. Po měně to bylo hodně peněz. Aby nebyli moji rodiče bez prostředků, vyměřili jim „komunističtí apoštolové sociální spravedlnosti po marxistickém způsobu“ žebrácký důchod Kčs 190,- měsíčně. Raději toho nechám. Při takovém vzpomínání začínají se znovu otevírat staré, dosud nezhojené rány. Věřte, ze všeho nejvíc bolí křivda.“*¹⁴³

Otázkou zůstává, zda finanční náhrada může, alespoň částečně smazat „hříchy“ komunismu. Jako největší chybu, která se po pádu komunismu stala, vnímá celá rodina Mastných, nepotrestání zodpovědných osob. Tento fakt byl způsoben mimo jiné i složitým nástupem demokracie. Přestože období tzv. Sametové revoluce proběhlo v podobě mírových demonstrací, rychlým způsobem. Reálný nástup demokracie byl ve svém výsledku pomalý. Hlavním důvodem bylo právě těch čtyřicet let komunistické totality. Václav Havel, ve svém prvním novoročním projevu ve funkci prezidenta, upozornil, na nelehkou cestu, před kterou celý národ stojí. Nejednalo se o pouhé legislativní změny, bylo nutné se naučit, být znovu upřímnými lidmi. Jak tohoto docílit? Osobně si myslím, že jde o kombinaci několika faktorů. Například kvalitním vzděláváním. Dále je důležité, aby lidé nezapomněli na to, co se v historii odehrálo. Je velmi důležité, si to neustále připomínat.

Jednou z možností, jak si minulost připomínat a zároveň využít prostory zemědělské usedlosti rodiny Mastných, je vytvoření interaktivní historické expozice. Zde by se žáci a studenti mohli dozvědět o historických skutečnostech, které změnili podobu společnosti.

¹⁴³ TIKAL, O.: *c.d.*, s. 368.

Jednalo by se o tzv. zážitkovou pedagogiku, „skanzen“ moderních dějin. S využitím mezipředmětových vztahů, by došlo nejen k utváření historického povědomí, ale také k rozšíření znalostí z přírodovědy, fyziky a dalších předmětů. Zážitková pedagogika pracuje se silou prožitku určitých zkušeností. Domnívám se, že když se žáci setkají s reálným zatčením rodiny Mastných, už nikdy pro ně nebude nadpis „Kolektivizace zemědělství“ pouhým nadpisem.

Jak vyplývá z kapitoly o budoucnosti zemědělské usedlosti čp. 34, rodina Mastných se zatím nerozhodla, jak s celou usedlostí naloží. Pro rodinu by vytvoření výše zmíněného místa znamenalo uctění památky, těch, jejichž život byl poznamenán velikou křivdou.

Summary

The name of this thesis is Rigmarole agricultural restitution an example of the property of family Mastný. The main goal of this thesis is to present the restitution process and any legislative changes. Use on the example of the family Mastný. The first part concentrates on the theoretical interpretation of restitution, historical and political developments in Czechoslovakia and legislative changes. The second part is dedicated to family example. Gradually, tells the story of the family from history to the present day. The way the family struggled for return of her property. In detail, the work deals with the return of mechanization equipment. Return equipment was the most difficult part of the recovery of property. Full description is accompanied by witness statements that help to understand.

Seznam literatury a pramenů

HORÁČEK, M.: *Jak pukaly ledy*, Praha 2007

HUBÁLKOVÁ, E.: *Majetkové restituce, Problematika majetkových restitucí ve světle judičiální interpretace mezinárodní ochrany lidských práv*, Praha 2004

Kolektiv autorů: *Dějiny zemí koruny české II.*, Praha 1993

JÄGER, P.: *Ústavněprávní aspekty finanční náhrady jako součásti vypořádání historického majetku církví a náboženských společností*, Brno 2012

MALENOVSKÝ, J.: „Právo na restituci“ ve státech střední a východní Evropy ve světle judikatury evropské komise a evropského soudu pro lidská práva, Praha 2003

MAREK, J.: *Vývoj československých a českých politických stran po roce 1989*, Diplomová práce, Brno 2006

MALÝ, K. - TOMÁŠEK, M.: *Nové jevy v právu na počátku 21. století I. Historické impulzy rozvoje práva*. Praha 2009

POKORNÝ, M.: *Zákon o zmírnění majetkových a jiných křivd v období od 25.2.1948 do 1.1.1990*, Praha 1999

TIKAL, O.: *Třetí odboj na Domažlicku, Sborník osob pronásledovaných na Domažlicku z politických důvodů v letech 1948 – 1989*, Domažlice 2002

Výpověď Vlasty Hynčíkové, ze spisu PČR Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, ČTS: ÚDV – 27/Vt-2008

Dopis od předsedy vlády ze dne 5. 12. 1990, osobní archiv autorky

Dopis Václava Mastného, osobní archiv autorky

Zápis z jednání MNV v Úboči dne 18. 3. 1952, osobní archiv autorky

Zápis z jednání MNV v Úboči dne 18. 3. 1952, osobní archiv autorky

Rozsudek T41/52, osobní archiv autorky

Žádost o podmíněčné propuštění z července 1955, osobní archiv autorky

Usnesení okresního soudu v Domažlicích z 18. 5. 1973, osobní archiv autorky

Věc: rehabilitace – žádost o odškodnění, osobní archiv autorky

Dopis od předsedy vlády ze dne 5. 12. 1990, osobní archiv autorky

Usnesení okresního soudu v Domažlicích ze dne 3. 11. 1993, osobní archiv autorky

Dopis od STS Kout na Šumavě z 9. 11. 1992, osobní archiv autorky

Dopis od JZD Koloveč ze 7. 7. 1992, osobní archiv autorky

Dopis adresovaný JZD Koloveč z 26. 7. 1992, osobní archiv autorky

Dopis adresovaný Václavu Mastnému od JZD Koloveč z 5. 2. 1993, osobní archiv autorky

Dopis od ředitelství STS z 21. 12. 1992, osobní archiv autorky

Dopis řediteli STS Kout na Šumavě od společnosti Zemědělská technika Vinoř z 21.12. 1993, osobní archiv autorky

Dopis jednatele společnosti KOVOS s.r.o. z října roku 1996, osobní archiv autorky

Oficiální internetové stránky věrný zůstanu, dostupné z:

<http://www.vernyzustanu.cz/udalosti> [5. 7.2013]

Oficiální internetové stránky Totalita, dostupné z:

<http://www.totalita.cz> [5.7.2013]

Oficiální internetové stránky poslanecké sněmovny parlamentu ČR, dostupné z:

<http://www.psp.cz> [6.7.2013]

Oficiální stránky českého rozhlasu, dostupné z:

http://www.rozhlas.cz/17listopad/listopad/_zprava/645144 [5.7.2013]

Oficiální internetové stránky výkladů zákonů, dostupné z:

www.zakonyprolidi.cz [6.7.2013]

Oficiální internetové stránky právní literatury Ostrava, dostupné z:

[www.sagit.cz/ pages/lexikonheslatxt.asp?cd=151&typ=r&levelid=oc_393](http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=151&typ=r&levelid=oc_393) [6.7.2013]

Oficiální internetové stránky zprávy idnes, dostupné z:

http://zpravy.idnes.cz/vzpominate-ceskoslovenske-volby-v-roce-1990-to-byla-divocina-po9-/kavarna.aspx?c=A100531_180603_kavarna_chu [6.7.2013]

Přílohy

Příloha č. I.: Rodokmen rodiny Mastných

Osobní archiv autorky

Grunt Simona Mastného 1654-1952

První Simona Mastného
Grundbuch r. 1712

Simon (1654-1731) + **Mariana** (1654-1731)
Svatý: Anna Mastný

Alžběta (1690-1732) + **Jan** (1690-1732)
 Kateřina Chmelíková - Ouboč oo 12.12.1715

Kateřina (1718-), **Mariana** (1716-1717), **Jakub** (1723-)

Václav (1717-), **Zuzana** (1751-), **Ludmila** (1732-1763), **Eva** (1753-), **Barbora** (1798-1798), **Štěpán** (1751-1819)
 Kateřina (1751-1819)

Kateřina (1790-), **Jakub** (1792-1794), **Michal** (1798-1798), **Tomáš** (1789-1820)
 Kateřina Oshaldobá - Hlíkoš 5 oo 13.11.1819

Jan (1820-1823), **Dorota** (1823-1882), **Jan** (1823-1867), **Matěj** (1828-)

Anna Houdková - Němčice oo 22.5.1849

Josef (1851-1851), **Jan** (1852-1857), **Jakub** (1855-), **Vojtěch** (1862-1933)
 Barbora Simová - Němčice 3 oo 5.2.1889

Václav (1893-), **Josef** (1891-1961), **Marie** (1889-)

Marie Jehlíková - Úboč 10 oo 1.1.1921

Josef-Vojtěch (1922-1989), **Václav** (1923-), **Jan** (1925-)

Josef (1891-1961)

4. 7. 1952
 Násilná likvidace a veskerého majetku komunistickým režimem

Úboč 34 - hořejší

chovní hřebec Agregát

Vojtěch s rodinou

Barbora Vojtěch (1882-1883)
 děti: Josef, Marie, Václav, Anna

YESNICKÉ NOVINY DOMAZLICKA

4. 7. 1952 - veskerý majetek v DOMAZLICKÉM území:
 Josef Mastný - 10 let + 50 000 Kčs
 Marie Mastná - 10 let + 40 000 Kčs
 Vojtěch Mastný - 10 let
 Jan Mastný - 3 roky

Příloha č. II.: Josef Mastný

Fotografie z osobního archivu autorky.



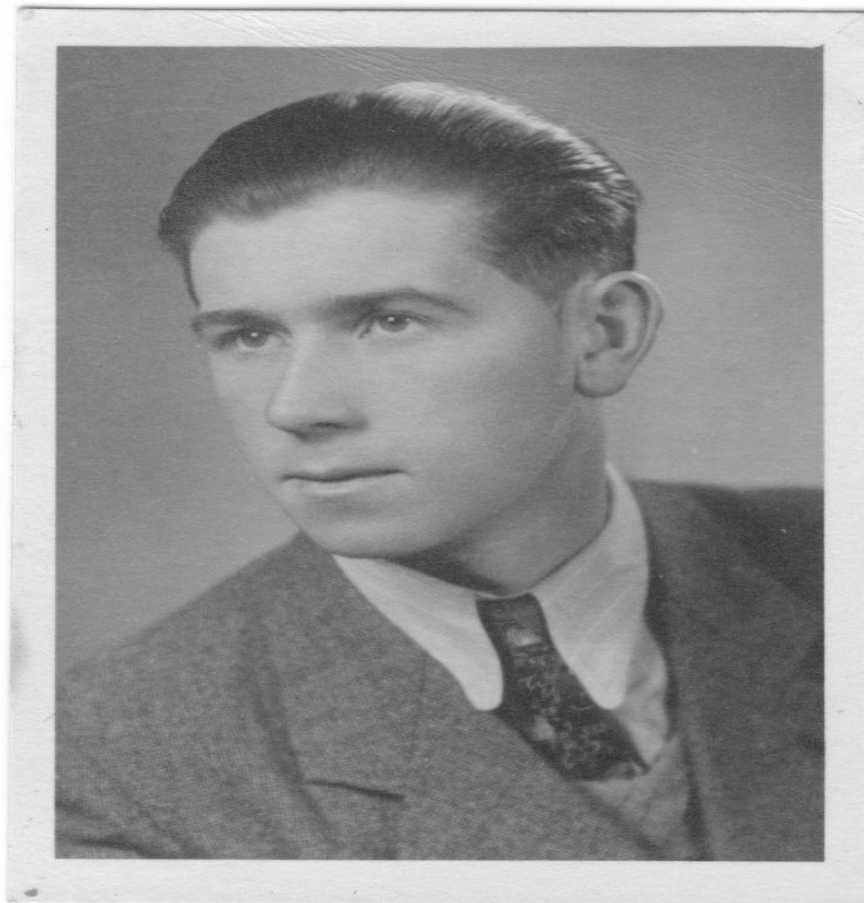
Příloha č. III.: Marie Mastná

Fotografie z osobního archivu autorky



Příloha č. IV.: Josef Vojtěch Mastný

Fotografie z osobního archivu autorky



Příloha č. V.: Václav Mastný

Fotografie z osobního archivu autorky



Příloha č. IV.: Jan Mastný

Fotografie z osobního archivu autorky



Příloha č. VII.: Dopis Václava Mastného Anně Babkové ze dne 27. 3. 1952

Dopis z osobního archivu autorky

C.č. 4152 - 29152 - 1952. Doprováno A. Dub. 1952.
Domašice 27. III. 52.

Milá Hanka!

Když jsem poslední od Máš odjížděl ráno mi nemohlo být budu za několik dní.
Ale jsem tady a nemohu se nic dělat. Zatím je to soudní práce a za 14 dní až 3 týdny bude soud. Zatím se mám dobře a na tu volnost. Ale to jinak nejde.

Je to můj první dopis v práci a věř mi, že nemám so bych ti měl psát dříve, ale momentálně mám jako. Nevím si ani líto, že jsem ti přiměřeně své nějakou starost. Hanka stále na tebe myslím a věřím, že asi ty na mě vzápětí. Mám, že to nikdy bude smutný a dlouhý čas ale já pomě věřím, že se vše v nás sejde. Nemám více času na psaní dopisů, proto to psanu ráno.
Budu tady pro velkou a to mi je úplně líto. Mám ale myslím, že ty stejně nepůjdeš nikam tancovat. Kdybych už měl psát soudem psát bych o učitelnu, ale takhle má na studium jim vzpomínky.
Věřím, že mi nepíšeš hodně často

a hodni dluhy dejis. Kudy se na hodou
vydila nekoho rmalniho u Niboci tak
priehny poraxavy. Co vis pisi jin tabi
a jmirhoi. Poraxavy dema a Fanyuku
Posilam ti jusu a koncim
na shledanou

Wena.

adresa: W. M., stanice S. S. Domarlice.

Příloha č.VIII.: Zápis z jednání MNV v Úboči ze dne 18. 3. 1952

Zápis z osobního archivu autorky

Z á p i s

o mimořádné schůzi rady místního národního výboru v Úboči, konané za přítomnosti zástupců ONV a SNB dne 18. března 1952 ve 20 hodin v místnosti zemědělece Josefa Mastného čp. 34, na jehož ušedlost byla dnešního dne stanovena národní správa /podle výměru ONV ze dne 18.III.1952, zn.: IX-191-1952 /.

J e d n á n í :

Předseda místního nár. výboru zahájil schůzi rady, přivítal přítomné zástupce ONV a členy SNB. Sděluje, že k řádnému chodu hospodářství čp. 34 v Úboči jest třeba určit 2 občany k obsluze dobytka. Soudruh Seidl zást. ONV vysvětlil povinnosti Josefu Koubelovi čp. 3 / mladšímu /, který se dobrovolně podrobil vykonávat práce ve stájích. Tyto úkoly jsou též naneseny na občana Aloise Voška čp.16, který rovněž s nimi souhlasí.

Soudruh Němec z ONV vysvětlil Jakubu Urbáčkovi co jest národní správa na statku čp. 34, jako zástupci a vykonavatelé národní správy. Toto vše vzal Jakub Urbánek na vědomí a projevil souhlas vlastnoručím podpisem.

Soudruh Seidl vyzval radu MNV o sdělení, jak se dívá na celou situaci k případu vesnického boháče Josefa Mastného čp. 34.

Boháče Mastného hodnotila rada MNV jako škůdce národa a vesnického vykořisťovatele malého dělnického lidu na vesnici. Tím, že skutečně případ s Mastným, uspíšíme dříve socialisaci vesnice.

I mladý Václav Mastný / syn Josefa Mastného / již jeho povahou byl nakloněn duchem škůdce i řečí jak na schůzích MNV, tak i na schůzích veřejných, celá veřejnost vždy čekala na slova Mastného / mladého / a podle nanesených slov pek se veřejnost usměřela, ovšem jen lidé, kteří souhlasí s americkou klikou, a s americkými imperialisty. To tomto zralém zákroku, který se stal dnešního dne, oddychnou si funkcionáři MNV i veřejnost, kteří souhlasí s lidově demokratickým zřízením.

Schůze zakončena o 22. hodině a zápisy přítomnými podepsán.

Za ONV : Seidl Josef v.r.
Němec Václav v.r.

Rada MNV: Apt.Černík v.r.
Mastný Josef v.r.
Josef Vrba v.r.
Ladislav Zilský v.r.
Josef Krejčík v.r.
Jakub Urbánek v.r.

Za SNB : ml. str. Sušický v.r.
vrch. str. Šíma v.r.

Za správní opis :

V Domažlicích dne 24. března 1952.
Okresní velitel NB :
vrch. strážm. Šubrt
n.r. vrch.strážm. Rokos
vrchstrážm.Rokos v.r.

Příloha č. IX.: Jmenný seznam složení MNV v Úboči

Z osobního archivu autorky

Místní národní výbor v *Úboči*

Složení MNV ke dni 15.IV.1952.

| Č. | Jméno a příjmení | Rok nar. | čp. | kteřou složku zastup. | Funkce v MNV |
|----|---|----------|-----|-----------------------|---------------------------|
| 1 | <i>Antonín Černík</i> | 1893 | 72 | <i>K. S. Č.</i> | předseda MNV |
| 2 | <i>Josef Šostký</i> | 1907 | 62 | <i>K. S. Č.</i> | zemědělský referent |
| 3 | <i>Josef Koubal</i> | 1888 | 28 | <i>indiferent</i> | finanční referent |
| 4 | <i>Josef Vība</i> | 1897 | 45 | <i>K. S. Č.</i> | <i>výjimeční referent</i> |
| 5 | <i>Radolov Kilský</i> | 1912 | 46 | <i>indiferent</i> | <i>kulturní referent</i> |
| 6 | <i>Jaroslav Tomáček</i> | 1923 | 60 | <i>K. S. Č.</i> | <i>člen výboru</i> |
| 7 | <i>Karel Šuplík</i> | 1922 | 9 | <i>K. S. Č.</i> | - - |
| 8 | <i>Matěj Šaroun</i> | 1900 | 56 | <i>K. S. Č.</i> | - - |
| 9 | <i>Karel Tomáček</i> | 1897 | 24 | <i>K. S. Č.</i> | - - |
| 10 | <i>Leopold Pavich</i> | | 42 | <i>K. S. Č.</i> | - - |
| 11 | <i>Václav Křina</i> | 1924 | 35 | <i>indiferent</i> | - - |
| 12 | <i>Jiří Koutl</i> | 1895 | 39 | <i>indiferent</i> | - - |
| 13 | <i>Karel Koubel</i> | 1910 | 2 | - - | - - |
| 14 | <i>Jiří Janda</i> | 1896 | 8 | - - | - - |
| 15 | | | | | |
| 16 | | | | | |
| 17 | | | | | |
| 18 | | | | | |
| 19 | | | | | |
| 20 | Originál kopie - opisu je uložen ve fondu: | | | | |
| 21 | <i>ONV DOMAŽLICE</i> , č.i. <i>413</i> hg. <i>OK. 21</i> | | | | |
| 22 | Státního oblastního archivu v Plzni Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně | | | | |
| 23 | nám. Republiky 10, 346 01 Horšovský Týn | | | | |
| 24 | V Horšovském Týně dne <i>23.4.1952</i> Podpis: <i>Antočka</i> | | | | |

OKRESNÍ ÚŘAD
26. IV. 1952

Zmařené vražedné úklady vesnického boháče Mastného

Za předmnichovské republiky byl vesnický boháč Josef Mastný z Uboče na Domažlicku vlivným agrárním činitelem. Panoval tehdy nad celou obcí. Vlastnil akcie lihovaru, byl společníkem družstva pro zpeněžení dobytka ve Kdyni, členem dozorčí rady hospodářského družstva v Domažlicích a vládcem obecní Kámpeličky. Zaměstnával na svém gruntě 4—6 podruhů, ke kterým se choval s agrárníckou hrubostí a necitelností. Odbýval je hubenou stravou a »byt« jim vykazoval jedině na půdě nebo v ledové komoře. Za okupace teprve přišel jeho pravý čas. Dodávky pro okupanty plnil jako divý — až na 200%. Vysloužil si za to diplom, který mu udělil kolaborantský ministr Hrubý.

Po květnu 1945 hledal záchranu mezi kumpány svého druhu — v tehdejší nár. soc. straně a po únoru 1948 se vzteky div nezalkl. Jeho nenávisť k lidově demokratické republice den ode dne rostla. Vychovával k ní celou svou rodinu — manželku Marii a syny Josefa, Václava a Jana. Až do r. 1950 měl vliv na některé funkcionáře MNV a tak se mu vždycky podařilo s dodávkami proklouznout. V r. 1951

byl mu konečně po prvé vyměřen spravedlivý předpis. S tím už se ovšem nevyrovnal a okradl naše pracující o 5.000 litrů mléka, o 718 kg hovězího a o 205 kg vepřového masa. V únoru t. r. si na černo zabil vykrmeného vepře. Kromě toho nespínil ani plánovaný zástav ovcí a společně se syny získal podvodným způsobem elektrické čerpadlo.

Skončil s celou svou rodinou tam, kde u nás skončí všechny stvůry jeho podoby: před soudem! A tam byl usvědčen z přípravy dalších zločinů, při kterých už měla téci lidská krev. Před okresním soudem v Domažlicích byla rodina 35hektarového vesnického boháče Mastného z Uboče usvědčena z toho, že chystala vraždy po vzoru Babici! Ve statku Josefa Mastného byly totiž nalezeny v bezvadném stavu tyto zbraně: automat s připevněným plným zásobníkem, vojenská puška se 135 náboji, hlaveň pušky, pistole ráže 7,65 mm s náboji, 516 dalších nábojů do automatu, 60 nábojů do flobertky a půl kilogramu střelného prachu. O udržování tohoto arsenálu se starali synové Václav a Josef.

K čemu měly tyto zbraně sloužit, to vysvětluje moták, který se pokoušel Václav Mastný propašovat z vězení. Vyzýval v něm svého bratrance, aby pomocí těchto zbraní »vyřídil« po vzoru babických vrahů místní funkcionáře v Uboči. Na motáku byl přikreslen plánek úkrytu další automatické pistole se zásobou nábojů.

Za tyto zločiny dostal Josef Mastný 10 let vězení a 50.000 Kčs pokuty, jeho žena Marie 8 let a 40.000 Kčs, synové Josef 8 let, Václav 10 let a Jan 3 roky. Současně vyslovil soud u všech odsouzených ztrátu čestných občanských práv a zabavil jejich jmění ve prospěch státu.

Malí a střední rolníci v Uboči uvítali potrestání vesnického boháče J. Mastného a jeho rodiny s uspokojením. Byli zbaveni upíra, který rušil rozvoj jejich mladého JZD, které dnes je již ve třetím typu. Tak jako Mastný z Uboče skončí u nás všichni spolubandité imperialismu. Zoldáci Wall Streetu dostávají dnes svůj zasloužený díl v Koreji, ve Francii a vůbec všude, kde se pokoušejí o lup. A tento »díl« bude neustále větší!

VESNICKÉ NOVINY DOMAŽLICKA

Vydává okresní národní výbor v Domažlicích. — Odpovědný redaktor K. Gosler. — Redakci vede redakční rada za předsednictví s. V. Bora — Cena jednoho výtisku 1 Kčs. — Adresa redakce a administrace: Okresní národní výbor v Domažlicích, referát IX.

Číslo 16

14. července 1952

Ročník III.

Město svorně s venkovem o žních

Abychom udělali vše pro zdárný průběh letošních mírových žní, bude k nim zaměřena také veškerá kulturní činnost našeho okresu, a to pod heslem: Vše nejlepší pro naši vesnici!

Po vzoru Sovětského svazu budou na vesnici, a to hlavně mezi družstevníky, zajišťovat kulturní brigády, na nichž se budou podílet závody, mládež, učitelé (pokud nebudou zaměstnáni jinak) a všichni osvětoví pracovníci našeho okresu. Chceme se starat o to, aby zemědělci měli i v době nejvyššího pracovního úsilí možnost zábavy a aby jim ani ve žních nechyběly nejnovější zprávy z celého světa a republiky.

Držitelé promítacích přístrojů si mezi sebou uvořili patronátní okruhy a budou se pečlivě starat o obce jim svěřené. To znamená, že budou do nich zajišťovat s hodnotnými filmy.

Rozhlasový vůz ONV bude zajišťovat zemědělce až na pole a tam je bude informovat o tom, co se děje ve světě i v okrese. Zároveň bude informovat soutěže JZD o stavu soutěže. Jednota v Domažlicích chce pomoci mírovým žním tak, že bude s občerstvením zajišťovat až na pole.

Zemědělci také ocení všechnu tuto pomoc, namířenou k ulehčení venkovu ve žních a svou spokojenost projeví hlavně včasným splněním dodávkových úkolů.

VÍTE UŽ ...

● Ze kdyby občané ve Spálenici vytažili všechno železo z rybníka, měli by nejen splněnou kvotu sberu, ale i více vody v rybníce a kovářovy ryby by se mohly lépe prohnát?

● Ze ve Staněčicích místo projednávání vládního usnesení o JZD hraji hazardní hry?

● Ze Pčinovice provedou s velkým nákladem úpravu vodovodu?

● Ze někteří zemědělci v Hříchovicích chápou veřejnou kritiku tak, že rádi pomlouvají funkcionáře, ale do schůze se bojí?

● Ze v Maxově raději objíždějí kameny na poli, než aby jimi pohnuli?

Záškodnická skupina Mastného z Úboče zneškodněna

Dne 4. července 1952 se v Domažlicích před okresním soudem zodpovídali ze svých protisátinních činů Josef a Marie Mastný a jejich synové Josef, Vojtěch, Václav a Jan. Tato rodina vesnického boháče z Úboče, který vlastnil 35,70 ha půdy, pustila se po roce 1948 do zákeřného boje proti lidové demokratickému zřízení našeho státu. Podvody, porážky na černo, neplnění dodávkových úkolů, rozšiřování štvavých letáků a hromadění zbraní, to byla jejich metoda. Vláda statkářů, loupeže a vraždy — to byl jejich cíl.

ZA PRVNÍ REPUBLIKY

Za předmnichovské republiky byl tento odporný vesnický boháč vlnou osobou v obci. Politicky byl organizován v agrární straně. Jak sám doznává, udělala tato strana mnoho pro vesnické boháče, nic však pro dobrého vesnického člověka. Mastný říká, že se mu za vlády agrárníků žilo velmi dobře a my mu to rádi věříme. Mastný přece vlastnil velké hospodářství, kde na jeho živobytí pracovali druzi. Mimo to zastával Mastný ještě výnosné funkce v různých správních komisích, peněžních ústavách a byl akcionářem lhotičanů.

VYKORISTOVATEL

Mastný zaměstnával na svém hospodářství vždy nejméně dvě děvečky a dva kočí. Ve špičkových pracích zaměstnával ještě další pracovní síly z řad vesnické chudiny a takovou pomoc odměňoval prací svých koní.

Se svými stálými zaměstnanci nezahlázel Mastný nijak něžně a jeho nejmiřnější oslovení bylo »ty trdlo«, jak vypověděli svědkové. Plat prý jim dával, o jaký si řekli, ovšem vždy přitom podotýkal, že dělník je dostatek a tedy přitom, aby na tuto skutečnost pamatovali. Když na příklad najímal do práce Osvalda z Oulřikova, říkal jeho otci:

»O plat se nestarej, to já už nějak zařídím, já jej neosídím.« Ovšem, že především neosídil sám sebe.

Mastný tvrdí, že jedl s čeledí u jedné stoly, avšak svědci potvrdili, že jedl odděleně a často i v jinou dobu — jistě proto, aby čeledí neviděla, co má dobrého zaměstnavatel.

Spát museli služební přímo pod střechou, kde v létě bylo horko jako v peci a v zimě mrzlo. »To se tenkrát jinak nedělalo,« říká na to Mastný, »ale nám to ovšem svědčelo.« Jemu a jeho rodině to rozhodně svědčelo. Oni z toho bohatli. Na příklad takový čeledín Osvald, který již od nejmladších let u něho dřel, vinou těžké práce, špatné stravy a špatného ubytování se rozemohl. Mastný o tom věděl, avšak honil ho do práce dál i tehdy, když se při práci již svíjel bolestí. Nestaral se o lékařské ošetření ani tehdy, když Osvald ležel v horečkách a křičel bolestí. Teprve, když byla obava, že nemocný bez lékařského ošetření zemře, dal jej odvézt do nemocnice. — Když ovšem Mastnému onemocněl dobytek, volal k němu zvěrolékaře i v noci. Co mu stál čeledín? Nic, mohli dostat třeba ihned nového, ale krávu nebo koně, ty musel napřed zaplatit.

JAK TO DELAL

„Dělal jsem to tenkrát tak, jako to dělali všichni větší sedláci a jak nás k tomu vychovávala tehdejší společnost,“ omlouval se Mastný. Ano, takoví byli skutečně všichni venkovští boháčci, ale proč se tedy ještě dnes Mastný diví, že zdrcení většího pracujícího lidu se tehdejší doba nebilila? On totiž Mastný nevěděl, že jsou i jiní lidé, kteří mají svou pravdu, svou čest a svou představu o tom, jak by měl vypadat spravedlivý svět. On se přejísl spokojal na buržoasnou pravdu, která hlásala,

že pracující člověk je přurčen za otroka několika vyvoleným.

DOBA NEZAMĚSTNANOSTI

Mastný má dokonce i svou představu o nezaměstnanosti. Vskak on rovněž delší dobu nepracoval, vždyť dlouhou dobu pracoval na něho jeho čeledí. On sám prý nezaměstnaností nijak netrpěl. To my mu rádi věříme a nijak se nedivíme, že se mu po této době stýská. Mastný se zabýval i otázkou vyřešení nezaměstnanosti. „Kdybych měl tu moc, žádná nezaměstnanost by nebyla.“ „A jak byste to dokázal?“, táže se prokurátor. „No, práce už tehdy bylo přece dosti, problém byl jenom v tom, že lidé nechtěli dělat za málo peněz. A tak bych prostě nařídil, že se musí dělat za každé peníze.“ — Co bychom nakonec mohli od Mastného očekávat? Dává se na svět stále jen očima člověka, který ví, že potřebuje práci dělník, avšak tuto práci že si může za peníze koupit.

KDO VSKUTKU PRACOVAL

Na otázku, zda by byl stačil sám obdělávat všechnu svou půdu, Mastný říká: »To je pochopitelné, že ne!« A co jste dostal vy a vaši zaměstnanci, táže se prokurátor. »Já jsem dostal tolik, kolik se mi urodilo, a dělníci byli rádi, že mají práci.« Ano, takoví byli všichni ti chleboďárci, chvástali se, že žijí dělníky, kdyby tich nebylo, že by chudina hlady pochcupala. Zatím však bez té chudiny oni sami by pomřeli. Dnešní doba to již jasně dokázala. Chudině se žije i bez práce na polích vesnických boháčů líp než dřívě, avšak právě vesničtí boháčci si stěžují, že takhle bez dělníků se uduou.

OKUPACE MU NEUSKODILA

Skončila doba předmnichovské republiky a u nás za pomoci zrádců a kolaborantů, jejichž typem byl i Mast-

Pokračování na str. 2.

ny z Uboče se ujali vlády nacisté. Agráři odhodili masku a ukázali svou pravou fašistickou tvář. Mastný si pro tuto dobu vytkl heslo »Pracovat poctivě pro nacisty a do ničeho se neplést.« A tak se snažil, co mohl. Svoje dodávkové úkoly plnil na 200%, v hospodářství se mu dařilo. Mastný si opravdu nevšiml ničeho kolem sebe. Co mu bylo do vypálených Lidic? Co bylo Mastnému do milionů mučených a vražděných lidí? Jemu žádný nemohl nic udělat, on byl přece loyální! Za svou dobrou práci pro nacisty dostal diplom od protektorátního ministra Hrubého. Dal si diplom hezky zarámovat a pověsil si jej v pokoji na stěnu, kde visel ještě nedávno při domovní prohlídce.

MASNÝ DELÁ »ODBOJ«

Přišel rok 1945 a válka se chýlila ke konci. Mastný denně slyšel z radia a v novinách se dočítal, že se Hitlerovi vojáci stále strategicky odpoutávají od nepřítelů a zvyšují zpáteční rychlost svých vozů. Mastný správně usoudil, že by jej Hrubého diplom neostihl v očích spoluobčanů, a tak začal podporovat jednoho ruského občana, o němž nemohl říci, že by to nebyl zběh od vlasovců.

PO OSVOBOZENÍ

Skončila válka a Mastný neprodleně odhodil své předsevzetí, že se nebudě plést do politiky. Strana agrární se již pochopitelně k moci nedostala. Našel si tedy Mastný příbuznou stranu, která tehdy v sobě sdružovala tak zvanou lepší třídu a dal se k národním socialistům. Zvláště tehdy pozvedl vysokou hlavu, když zjistil, že spoluobčané v samé radosti nad získanou svobodou zapomněli na to, že Mastný byl za okupace »loyální».

KORIST Z VÁLKY

Okupanti odtáhli a zůstaly po nich jen zbytky zbraní a součástí jejich uniforem. Zbraně se staly středem pozornosti dvou synů Mastného, Josefa Vojtěcha a Václava. Oba synové přinesli zbraně domů jako válečnou kořist. Ono sice vyšlo nařízení, aby všechny součásti výstroje a výzbroje po nacistech byly odevzdány, ale copak na ně platí nějaké nařízení? Vždyť Mastný je bohatý sedlák a zákony jsou jen pro chudé. Hodili tedy zbraně pod postel a bylo tě.

Doba se po roce 1945 začala pěkně rozvíjet, kapitalisté začali mít naději, že znovu získají staré posice. Také Mastný se spolu s nimi těšil na tučné zisky z různých správních rad a akcí.

Pracující lidé si však vzpomněli, že kapitalisté nic nedokázali již za první republiky, uvědomil si, že to s ním nemyslí dobře a řekl si, že už to víc s kapitalisty zkoušet nebude. Naši pracující se pevně postavili za KSC, opřeli se s ní o Sovětský svaz a svou jasnou vůli a odhodlání prokázali již v květnových volbách r. 1946.

MASNÝ SE ZKLAMAL

To ovšem pan Mastný nečekal. Jeho zklamání dostoupilo pak nejvyššího vrcholu v únoru 1948. Do té doby Mastný stále předpokládal, že se lidé dá nachytat na humbuk se žvejkačkami, luekstriky a žiletkami, čili jinak na Marshallův plán. Mastný i ti ostatní spolehnali totiž na to, že mají před sebou tentýž lid, který do nedávna hrbil před nimi své hřbety. Lid to byl tentýž, ale

zkušenější, opřený o dělnickou stranu, která jeho důvěru nedovedla zradit.

ZBRANĚ

Když se tedy ten únor nepovedl, vzpomněl si otec Mastný se svými syny, že mají pod postelí zbraně a že třeba přijde doba, kdy nebudou smět zůstat pod postelí. Pěkně zbraně očistili a namazali, k automatu přivázali zásobník, aby byl hned po ruce, dobře opatřili i další dvě vojenské pušky a dvě pistole, a uschovali je, aby je prý jednou mohli ukazovat dětem a vnoučatům jako zbraně, kterými chtěli ti zlí nacisté (od nichž dostal jejich dědeček ten krásný diplom) vyhladit český národ. Je pochopitelné, že k tomu účelu bylo nutno schovávat celou haldu nábojů a střelného prachu. Občas byly zbraně i pečlivě ošetřeny, aby až prý přijde doba a oni je budou chít ukazovat, aby bylo možno předvést, jak se z nich střelovalo.

K těmto zbraním přilýla později ještě pistole 7,65 mm, kterou přinesl syn Václav. Koupil ji patrně také k tomu účelu, aby ji mohl ukazovat, i když je už naší výroby a s Němci nemá nic společného. Václav Mastný vysvětloval to u soudu tím, že má vášeň pro zbraně a střelení. Tato vášeň se projevila kupodivu již na mnoha různých místech, na nedaleké Kubicí, v Babicích i jinde. Zajímavé je, že toutéž vášní ponejvíce trpí vesniční boháči a hned vedle nich k nám posílání diversanti a špióni.

POSILA Z ROZHLSU

Svoje vedení kapitalisté v r. 1948 ztratili. Některým »vlastencům« z jejich řad se podařilo uprchnouti za hranice, kde zahájili velkolepý jednání o prodějí republiky novonacistům na západě. Tito vlastenci denně poskytovali v rozhlasu pokyny, jak nejlépe pracovat proti novému státnímu zřízení v CSR. Proto se také rodina Mastných stala stálým posluchačem a rozšiřovatelem zpráv ze země »svobody«. Je pochopitelné, že si Mastných nevšimli takových maličkostí, jako je válka v Recku, Koreji, Vietnamu, jako jsou vraždy barevných lidí v Americe. Tak se stalo, že Mastný před soudem prohlašoval, že západní země jsou zeměmi míru a na otázku, co se děje v Koreji a Vietnamu, že prohlásil, tak daleko že nikdy nemyslel. Chápeme, že Mastný nepřemýšlel o bídě v Koreji, protože na to neměl čas, protože měl velké starosti se svým majetkem.

Těšili se tedy zprávy, že západního rozhlasu, neboť prý už brzy přijde převrat a oni znovu zasednou na svá teplá místa. Těch termínů, že bude převrat, bylo již víc než dost, jak zlostně prohlásil syn Václav před soudem, ale jednou to přece jen bude.

Maminka Mastných denně proto zapínala radio, ale přitom pochopitelně — jak říká — neměla čas na poslouchání. Při konfrontaci s manželem se však přece jen domluvili, že si o zprávách vždy pěkně porokovali a podle toho připravili plán.

JAK SI PREDSTAVOVALI PŘEVROT

Otec Mastný tvrdil, že si ten světový spor velké národy vyřídí s těmi ostatními. No, a má pravdu. Pro nás jsou ty velké národy dělnická třída celého světa a tato dělnická třída si jistě mír a

spravedlnost pro všechny vybojuje. Tak daleko ovšem pan Mastný nikdy nedomyslí.

Ovšem, k převratu je třeba válka, říkali si Mastných, a k válce je třeba velkých zásob. Dále je třeba k uspišení války hospodářský krach v Československu. Krávy musejí přestat dojít, pole musejí přestat rodit dobrou úrodu. A tak se také stalo v hospodářství u Mastných v Uboči. Z počátku se jim to dařilo. Mastných zapáhli koně a občas pomohli malým zemědělcům, kteří jim oplátkou dělali celé léto. I předseda místní organizace KSC Hartl, jinak dobrý člověk, sedl jim na lep a postaral se o to, aby i předpis dodávek byl pro Mastného co nejvýhodnější. I na černé prasátko zbylo, vykrmilo se pěkně kulafoučkě, asi tak kolem 90 kg.

PŘÍPRAVY NA SVATBU

Jednoho dne si u Mastných řekl, že také budou muset své syny oženit. V současné době to ovšem nebylo tak lehké. Leccos není k sehnání a oni mají doma jenom něco přes 100 kg cukru a jenom o něco větší zásoby v mouce, textilu a různém dalším zboží denní potřeby. Když svatba, tak svatba. Jejich synové jsou přece selkčím synky a ti už musejí mít nějakou veselku! A vzhledem k tomu, že už převrat brzy přijde, černé prasátko zabil, maso vyudil, zavařil, sádlo vyškvařil a škvarky — ty si uschoval panáta Mastný — on je rád (co je mu do toho, že děti ve městech také potřebují omáček, například je on a ostatní, až když něco zbudě). Ujednáno, uděláno. Maminka Mastných někdo na kontrolu, panáta nosil vodu a synové zabíjeli. S masem naložili, jak se dojednali. Část jej uschovali doma, část dali uschovat Smidovi, jednomu z těch, jenž byl v jejich moce. Je to přece malý zemědělec a na takové komuniste trpí.

Tak prasátko by bylo, no a mléko — místo do mlékárny putovalo do sklepa a do máselnice.

Dokončení a rozsudek příště

Kdo plní a neplní v Tlumačově dodávku mléka

Při hodnocení dodávky mléka od 1. ledna do 30. května 1952 v obci Tlumačově se nejlépe ukázalo, kde hledat příčinu nedostatku mléka. Ze 72 dodavatelů v samotné obci bez připojených osad, je 63 dodavatelů, kteří řádně plní a mají své dodávky splněny přes 100%, ale 9 dodavatelů nemá na řádném plnění zájem a dluží ke dni 30. května přes 7000 litrů mléka. Tím snižují dodávku obce vcelkem na 94%. Jak plní, ukáže nám nejlépe tato tabulka:

| | |
|----------------------------|--------|
| Zemědělci do 2 ha splněno | 125% |
| Zemědělci 2—5 ha splněno | 110% |
| Zemědělci 5—10 ha splněno | 100% |
| Zemědělci 10—15 ha splněno | 100,2% |
| Zemědělci 15—20 ha splněno | 76% |

Neplníci jsou: 1. Jan Němec, 2. Matouš Rojt, 3. Josef Johánek, 4. Jan Votava, 5. Matěj Kuneš.

Ze všichni velcí zemědělci by mohli plnit na 100%, to dokazuje fakt, že jeden z nich má splněno na 100% a druhý dokonce 218 litrů předáno.

To je dokladem, že rozpis byl dobře proveden a že ani velcí zemědělci nemají úkoly nesplnitelné. Nedostačným plněním mléka v Tlumačově se zabývala již rada MNV. Očekáváme, že se dodávka v nejbližší době zlepší.

Tisknou: Západočeské tiskárny, nár. pod., základní závod, Plzeň, Kovářská ul. č. 7.

VESNICKÉ NOVINY DOMAŽLICKA

Vydává okresní národní výbor v Domažlicích. — Odpovědný redaktor K. Gosler. — Redakci vede redakční rada za předsednictví s. V. Bora — Cena jednoho výtisku 1 Kčs. — Adresa redakce a administrace: Okresní národní výbor v Domažlicích, referát IX.

Číslo 17

18. července 1952

Ročník III.

Do okresní slavnosti budovatelů úspěšně zakončíme žně

Mírové žně na Domažlicku

Letošní úroda slibuje dobrou sklizeň. A my se musíme zamyslet nad tím, co je příčinou a co nám umožnilo dosažení bohaté úrody. Je to nejen poctivá práce našich rolníků družstevníků, ale také to, že jsme využívali výsledků sovětské zemědělské vědy, zkušenosti sovětských zemědělců i rad a pokynů naší vlády a naší KSČ o podzimních a jarních pracích. Včasná podmínka a orba, dodržování agrotechnických lhůt, křížová setba — to všechno se nám vyplatilo. Kolektivní práce našich družstevníků a poctivá práce dělníků na státních

statcích — to všechno se teď promění v tisíce tun těžkého zrna.

Žně si vyžadují mnoho práce, která musí být udělána v co nejkratší době. O úspěchu proto rozhodne, jak se žně připravily. Hodnocení nám ukáže, jak se připravila na žně JZD, státní statky a každý pracovník. To vše nelze jinak dokázat, než doborým propracováním žňových plánů, propracováním živého plánu žňových prací. Jen tak je možno rozdělit úkoly, aby každý věděl, co, kde a kdy má dělat. Ještě dnes je možno žno-

vý plán podle konkrétních návrhů, připomínek a závazků doplňovat a zlepšovat.

Na našem okrese byly žně zahájeny již dne 8. července, a to sekáním řepky, která je již dnes posekána. V oblasti Kanic započalo tento týden sekání žit. V posledních dnech týdne započnou žně ve velkém počtu našich obcí. Necht' naše práce ve žních přispěje k tomu, abychom dosáhli dalších úspěchů při sklizni a výkupu, aby naše družstva se dále upevňovala, a aby naše vlast byla ještě silnější v boji za mír. —er.

Záškodnická skupina Mastného z Úboče zneškodněna

(Dokončení.)

Jeho politika.

On sice pantáta Mastný ví, že má dodávat zemědělské produkty i pro pracující do měst, ale co je mu do nich, napřed je práce on, jak to u soudu vysvětloval. A že neplní? I to vysvětlil. Nemá práce žádnou krmnou základnu, jó, kdyby takhle dostal koupit z družstva krmení, to by byla jiná. On má sice 8 dojníc kontrolovaného chovu a 1 kus dobytka mu jde skoro na 2 ha, ale co to je, když po roce 1948 zapomněl, jak se má hospodařit a když se mu po tomto roce na polích nerodí? Za okupace nebral žádnou protidodávku, měl stejný počet hektarů a větší počet dobytka a přitom plnil na 200%. To mu ovšem žádný nemůže zazlívát, tenkrát se jinak hospodařilo, on poroučel, čeledě musela poslouchat a protože nacisti byli přísní, běda tomu, na koho by si byl pantáta Mastný stěžoval.

A politika? Každá politika má podle Mastného něco dobrého a něco špatného. Kapitalistická politika má prý to dobré, že jim, velkým, pomáhala. Špatného nevěděli nic. Socialistická politika má podle Mastného ten klad, že pomáhá malým a středním rolníkům, avšak špatné je, že jde proti velkým.

Podvod s čerpadlem.

Ze jsou z neplnění určitých povíhody, poznal Mastný, když si chtěl pořádit elektrické čerpadlo. Čerpadlo bylo jen na poukaz, který se vydával tomu, kdo poctivě plnil své povinnosti. No tak řekněte sami, co měl Mastný dělat? S ručním čerpadlem se práce tahat ne-

budou! Co je jim do toho, že čerpadla vyrábějí dělníci z továren, více než Mastných neplní své povinnosti v zemědělské výrobě. Ovšem směrnice jsou směrnice, a ty se dnes nedají nijak obcházet ani bohatými sedláky jako za zlatých dob první republiky. Tak nezbylo, než sáhnout k podvodu, přesvědčit smíla, aby to vzal na sebe a poukaz jim předal — stejně ho měl v moci. Pantáta před soudem sice doznal, že si byl vědom, že páše podvod, ale práce jen to šel syn Josef Vojtěch se smírem umluvit.

Vše se povedlo a Mastných si mluví ruce, jak se jim to dobře daří, dodávky neplní, porážejí, sabotují, štvou — a práce poukaz dostanou.

Jak se dívá na JZD.

»Jedno nás však strašilo velké nebezpečí,« říká pantáta Mastný před soudem, »a to, JZD. Bylo nám jasné, že jakmile se u nás utvoří JZD, bude s námi konec.« Proto se všechna jeho zloba a štvání obrátila proti postupující socialisaci vesnice. Co na tom, že se lidem v JZD dobře daří, budeme jim říkat, že pro JZD musejí být lidé již vychovaní. Budeme jim říkat, že u nás dosud vychovaní nejsou a že, jakmile tu bude JZD, bude tu žít několik jedinců na úkor ostatních.« On to byl sice argument nejapný, zvláště tehdy, když jej pronášel vesnický boháč, který celý svůj život žil z mozolů druhých, ale Mastných práce jen doufali, že jim na to někteří zemědělci skočí a že socialisace se před jejich vesnicí zastaví. Před soudem sice Mastný doznal, že chápe, že v JZD se bude žít lépe, ale co je to platné, když JZD jim bere veškerou

naději, že by ještě někdy mohli žít z práce druhých.

Jak přišli k letákům.

Jednou si vyšel pantáta se synem Václavem do lesa sázet stromčky. Navolal Václava a stromě balíček. Zavolal Václava a poněvadž zjistil, že balíček obsahuje nepřátelské letáky, s velkou radostí běželi domů, aby mohli zvěstovat radostný pospráz ze západu. Pantáta honem svolal rodinu, letáky si přečetli, porokovali, dobře si text zapamatovali, aby jej mohli příležitostně použít, a letáky spálili. Soud byl pochopitelně zvědav, proč je neodvezdali. A tak syn Václav vysvětlil jejich jednání tak, že by lidé jejich typu měli na ně zlost, když by tak cenný materiál předali bezpečnostním orgánům.

Všechno má svůj konec.

To víte, lidé jsou zlí. Nakonec si přece jen uvědomili, že Mastný má malý předpis dodávek, provedl řádný třídní rozpis a už začal i konec vesnického boháče Mastného. Tehdy nepomohla již ani snaha bývalého funkcionáře Hartla.

Nedodávky byly okaté, lidé si toho začali všimati a začali si všimati i toho, že život a činnost Mastného jaksi neodpovídá představám řádného občana lidově demokratické republiky. Stačilo pak upozornění bezpečnostních orgánů, domovní prohlídka a rodina Mastných se ocitla tam, kam již dávno patřila...

Bohatý nález u Mastných překvapil celou vesnici a najednou vyjasnil mnoho věcí, ukázal, kdo se nejvíce bránil socialisaci a kdo byl z těch, kdož i ostatní zrazovali...

Tváří v tvář.

Celá hloubka rodinné tragédie se ukázala v soudní síni, když Mastný klidným hlasem se doznává: »Já jsem musel nenávidět váš režim, protože mně vzal možnost dál rozvíjet moje soukromé podnikání a protože mě nutil, aby naši půdu obdělávala sama členená rodina. Já jako sedlák jsem byl vychován v tom, abych pohlížel na lidi jako na levnou pracovní sílu a v tom duchu jsem vychovával i své děti. To, čím moje děti jsou, udělal jsem z nich já.«

Jeho pravdu potvrzuje i syn Josef Vojtěch, když říká: »Otec vládl doma pevnou rukou, vychovával nás k tomu, abychom již od útlého mládí pohlíželi na ostatní lidi kolem nás povýšeně, protože máme peníze a majetek. Nynější režim jsme nenáviděli proto, že nás zbavoval této výsady. Byli jsme tudíž ochotni udělat vše, abychom zničili, co dělnická třída vybudovala.«

Václav k tomu dodává: »Ano, byl jsem proti režimu a proti němu jsem pracoval, protože zbořil všechny mé sny o tom, že se jednou ožením a že budu vládnout lidem tak, jako kdysi můj otec.«

Syn Jan, podporučík v záloze, původním povoláním soukromý úředník, toho času ve výrobě, říká: »Nenáviděl jsem tento režim, protože bral mým rodičům naději na uskutečnění všeho jejich snažení.«

Matka Marie jen kývá hlavou a říká: »Ano, tak jsme své děti chovali, ale já za nic nemohu, já jsem jen hloupá ženská. Ovšem ta hloupá ženská se zúčastnila veškeré záškodnické činnosti rodiny a ještě před krátkou dobou nebyla praníc hloupá, když štvála vesnici proti vládě a když, kde jen mohla, sabotovala.«

Zádný nepřítel neujde spravedlivě odplatě.

Rodina Mastných brzy zapomněla na poučení z procesů Zelené internacionály, vrahů z Babic a jiných škůdců republiky. Mastní mysleli, že mají před sebou dav, který jako kdysi mohou ovládat — však jim to ze západního rozhlasu hlásali Zenklové, Majerové, Ripkové a jiní zrádci národa. Mastní zjistili, že mají před sebou lid, který ví, co chce. Zjistili, že tento lid si již nedá víc namlouvat od vesnických boháčů, že tento lid pevně uchopil do svých rukou řízení své země a že nikomu je nemíní vydat.

Dělnická třída a s ní drobní a střední rolníci se dovedou řídit zkušenostmi Sovětského svazu. Řídí se dobrými radami své komunistické strany a vlády, jejichž usnesení jsou pro ně pevným vodítkem a orientují je v každé situaci. Vesnickým boháčům již na našich vesnicích pšenice nepokvete. Lidé, které by

mohli získat pro svůj vliv, je stále méně a méně. Svak ani Hartl, ani Smíd již žádnému vesnickému boháči na špek nenaletí. Míra vaší nenávisťi, páni Mastní a spol., je nám známa, vždyť jde tak daleko, že ještě z vězení se snažil syn Václav poslat moták po spoluměstní vesnickém boháči Haladovi z Usilova, v němž nabádal svého bratrance Jehlíka, aby se vypořádal s funkcionáři strany a MNV v Uboči, přičítaje jim zásluhu za své odhalení. K tomuto účtování nabízel Jehlíkovi pistolek. Jen bdělostí člena vězeňské stráže můžeme děkovat, že v Uboči nedošlo k podobnému případu jako v Babicích.

Vraždy a násilí

jsou vaše metody, právě tak, jako vašich pánů na západě. Prodat republiku úhlavnímu nepříteli byste chtěli, osud nešťastné Koreje na naši vlast voláte! My však máme svou vlast rádi, máme rádi svoje děti — pýchu našeho národa. Pro ty chceme připravit šťastný a spokojený život, pro ty budeme bránit naši práci, i kdyby vás bylo sebevíc.

Rikáte, že JZD je pro vás největší nebezpečí. Ano, JZD dokáže vás smést s naší cesty, JZD u nás bude, bude všude, abyste neměli ani jediný temný kout pro vaše nekalé rejdy. JZD nás zbaví vaší ničemné podvrtné práce a zajistí nám bohatý, šťastný a spokojený život na vesnici. Odsoudíme vás, a s námi vás odsoudí celý svět, odsoudíme vás i všechny vaše pány tam na západě, odsoudíme trvale, přísně a spravedlivě.

Roscher.

Spravedlivý trest.

V 19 hodin vstoupil do jednací síně po poradě o rozsudku trestní senát okresního soudu v Domažlicích a předseda senátu vyhlásil rozsudek:

Jménem republiky!

Okresní soud v Domažlicích rozhodl po hlavním líčení, konaném dne 4. července 1952, takto právem:

Obvinění: Josef Mastný, Marie Mastná, Josef Vojtěch Mastný, Václav Mastný, Jan Mastný, jsou vinní podle zažalovaných skutkových podstat

a odsuzují se za to:

Josef Mastný podle § 85, odst. 1. tr. z. za použití § 22 tr. z. k odnětí svobody v trvání 10 let, k peněžitému trestu 50.000 Kčs, eventuálně náhr. trestu odnětí svobody na 1 rok, Marie Mastná, podle § 85, odst. 1. tr. z. za použití § 22 tr. z. k odnětí svobody v trvání 8 let, k peněžitému trestu 40.000 Kčs, eventuálně náhr. trestu odnětí svobody na 10 měsíců, Josef Vojtěch Mastný, podle § 85, odst. 1. tr. z. za použití § 22 tr. z. k odnětí svobody v trvání 8 let, Václav Mastný, podle § 85, odst. 1. tr. z. za použití § 22 tr. z. k odnětí svobody na 10 let, Jan Mastný, podle § 81, odst. 1. tr. z. k odnětí svobody na 3 roky.

U všech obviněných propadá jmění ve prospěch státu. Věci, jimiž byly spáchány trestní činy, propadají rovněž ve prospěch státu. Současně se u všech obviněných vyslovuje ztráta čestných práv občanských.

Všichni obvinění se vzdali opravných prostředků (odvolání do rozsudku) a prohlásili, že rozsudek je spravedlivý a že trest ihned nastupují.

Vše pro splnění vládního usnesení za společné mírové žně

Do letošních mírových žní připravují se naši malí a střední rolníci svědomitě, aby co možná nejdříve sklídili letošní bohatou úrodu. Na Domažlicku ve 20 obcích, kde je doposud soukromý sektor, rozhodli se naši malí a střední rolníci provádět letošní žně společně. Přesvědčili se na příkladech JZD, že společně organizovaná práce je lepší, než práce, kdy každý pracuje sám. V jedné z původně chodských obcí Újezď, rozhodli se dosavadní členové JZD I. typu, požádati o provedení HTÚP, aby se nemuseli stále plahočit po malých poličkách s kosou a kravkami. Dobrá agitační práce přinesla i v Mrákově, rovněž původní chodské vesnici, dobré výsledky a 12. července 1952 ustavili v Mrákově přípravný výbor JZD. Do usnesení, které všichni přítomní odhlasovali, si dali doložku, že v letošním roce v Mrákově provedou HTÚP. Na těchto dvou příkladech je vidět, když se dělá dobře agitační práce dům od domu, že naši malí a střední zemědělci pochopí. Tyto dvě obce se přidávají k Uboči, kde v těchto dnech začíná pracovat skupina na úpravě půdy pro místní JZD.

B o r.

V Mrákově ustaven přípravný výbor JZD

Sobota, 12. července, bude pro chodskou vesnici Mrákov památným dnem. Stal se tam „převrat“ - ovšem ne takový, o jakém snili a snad ještě dnes „sní“ mnozí vesniční boháči. V místním hostinci u Wuchterlů se sešla většina drobných zemědělců, kteří po zralém uvážení se dohodli a rozhodli, že Mrákov se zapojí do řady socialistických vesnic na okrese.

Ustavili přípravný výbor JZD a učinili usnesení, že v nejbližších dnech dojde k založení JZD s bezodkladným požádáním o hospodářsko-technickou úpravu půdy.

Drobní zemědělci v Mrákově se tedy nebudou řídit příkladem sousedního Tlumačova, kde na přípravný výbor JZD přišla „spavá nemoc“ a také ne sousedů v Klíčově, kde „uvázli“ na I. typu JZD. Budovatelskou prací chtějí dokázat jak svým sousedům, tak ostatním obcím, které se těžkopádně rozhodují pro nový, lepší život na vesnici, že po provedení HTÚP se nespokojí ani s II. typem, ale že na podzim zřídí společně stáje pro dobytek. Věříme Mrákovským, že jejich usnesení se stane skutkem a přejeme jim plný úspěch a zařazení se mezi nejlepší JZD v okrese. -k

Tisknou: Západočeské tiskárny, nár. pod., základní závod, Plzeň, Kovářská ul. č. 7.

Okresní slavnost budovatelů — radost z úspěšných žní

T 41/52.

J m é n e m r e p u b l i k y !

Okresní soud v Domažlicích, po veřejném hlavním líčení konaném dne 4. července 1952 rozhodl takto právem :

- 1./ **J o s e f M a s t n ý ,**
nar. 7. května 1891 v Úboči, okr. Domažlice, samostatný zemědělec s výměrou 35 ha, bytem v Úboči čp. 34, okr. Domažlice,
 - 2./ **M a r i e M a s t n á ,**
nar. 6. března 1896 v Úboči, okr. Domažlice, spolumajitelka hospodářské usedlosti, bytem v Úboči čp. 34, okr. Domažlice,
 - 3./ **J o s e f V o j t ě c h M a s t n ý ,**
nar. 5. ledna 1922 v Úboči, okr. Domažlice, zaměstnán v zemědělství svých rodičů, bytem v Úboči čp. 34, okr. Domažlice,
 - 4./ **V á c l a v M a s t n ý ,**
nar. 28. dubna 1923 v Úboči, okr. Domažlice, zaměstnán v hospodářství svých rodičů, bytem v Úboči čp. 34, okr. Domažlice,
 - 5./ **J a n M a s t n ý ,**
nar. 24. června 1925 v Úboči, okr. Domažlice, dělník ČSSS v Praze-Ruzyni, poslední bydliště Praha-Ruzyn, Jivini čp. 491,
- t.č. všichni ve vazbě okresního soudu v Domažlicích,

j s o u v i n n í :

- 1./ že Josef a Marie Mastní v Úboči v r. 1951 jako spolumajitelé hospodářské usedlosti s výměrou 35 ha půdy, nesplnili dodávku mléka a připravili tak pracující lid o 4.561 litrů mléka tím, že si pro svoji potřebu a výkrm prasat ponechávali denně několik litrů mléka,
- b./ v tomtéž roce nesplnili dodávky hovězího a vepřového masa tím, že nedodali 718 kg hovězího a 205.-- kg vepřového masa, o kteréžto množství připravili veřejné zásobování,
- c./ od r. 1949 až do r. 1952 úmyslně nedodržovali příslušné plánovací nařízení, t.j. že si neopatřili k chovu 3 ovce, které byli povinni chovat,
- d./ dále všichni obvinění, kromě Jana Mastného drželi na černo vepř a tohoto v měsíci únoru 1952 společně porazili pro svoji potřebu a doplnění nadbytečných zásob, tedy Josef a Marie Mastní nesplnili a porušili povinnost svého zaměstnání a plnění takové povinnosti

- obcházeli v úmyslu mařit a ztěžovat provádění a plnění jednotného hospodářského plánu v úseku zemědělské výroby a z těchto důvodů též obviněný Josef Vojtěch a Václav Mastný se dopustili jiného jednání.
- 2./ V Uboči na svém hospodářství Josef, Josef Vojtěch a Václav Mastný od r. 1945 až do svého zatčení drželi neoprávněně a uschovali automatickou pušku ráže 9 mm, 1 karabinu vojenskou, 1 hlaven s uzávěrem a objímkami, 516 ostrých nábojů do automatické pušky, 135 ostrých puškových nábojů a zásobník do automatické pušky, 68 nábojů do flobertky a 1/2 kg loveckého prachu a mimo to Václav Mastný s vědomím bratra Josefa Vojtěcha uschoval 1 pistolí ráže 7.65 mm se 14 náboji, tedy bez povolení přechovávali zbraně a zbran hromadně účinnou a dále součásti, jichž je k užití takovéto zbraně nezbytně třeba a hromadili střelné zbraně, střeliv a výbušniny,
 - 3./ všichni obvinění od r. 1948 až do svého zatčení ve svém hospodářství v Uboči umožňovali střídavě, téměř každý den ostatním členům rodiny poslouchání zahraničního štvavého rozhlasu proti naší lidově demokratické republice, tedy úmyslně umožňovali a usnadňovali šíření pobuřivých projevů proti republice, její samostatnosti, ústavní jednotě, území celistvosti, jejímu lidově demokratickému státnímu zřízení a společenskému řádu republiky, které jsou zaručeny ústavou,
 - 4./ Josef a Václav Mastný v r. 1951 našli balík protistátních letáků, které pak společně odnesli na své hospodářství v Uboči, kde s jejich obsahem seznámili celou rodinu a pak tyto letáky spálili, tedy v podvratných snahách podporovali organizaci, která má za cíl podvracení ústavní jednoty a územní celistvosti republiky, její lidově-demokratické zřízení a společenský řád, které jsou zaručeny ústavou.
 - 5./ Josef, Josef Vojtěch a Václav Mastný podíleli se na trestném činu podvodu tím, že napomáhali k neoprávněnému získání jednoho elektrického vodního čerpadla, když před tím spolunavedli rolníka Josefa Šmída v Uboči, aby od MNV získal potřebné potvrzení ke koupi čerpadla, což se také stalo a instalaci pak společně provedli, tedy v někom úmyslně vzbudili rozhodnutí spáchat trestný čin podvodu, jímž měl stát na svých právech uvedený v omyl, utrpět škodu, při čemž byli hotovi poskytnutím prostředků, odstranováním překážek, radou, utvrzování předsevzetí a cílem přispěti k trestnému činu,
 - 6./ Václav Mastný v Domažlicích začátkem června 1952 v okresní soudní věznici vybízel v motáku, který měl být doručen po jiném vězni, svého bratrance Jehlika, bytem v Uboči, aby v případě, kdyby se již nedostali na svobodu, si to vyřídil s místními funkcionáři v Uboči i s úroky, neboť ti to prý způsobili, že rodina Mastných byla zatčena a že je funkcionáři dlouhou dobu pozorovali a hledali důvody, pro něž by mohli být obvinění odsouzeni. K tomuto účelu též vykreslil plánec motáku a označil místo, kde si měl vyzvednout kupa jeho zbraní, pistolí ráže 7.65 mm se kterou toto vypořádání měl provést. K násilí však nedošlo jenom proto, že moták byl včas zabaven a tak celý plán překažen. Tedy dopustil se jednání pro společnost nebezpečného v úmyslu vzbudit v někom rozhodnutí spáchat trestný čin násilí na veřejném činiteli pro výkon jeho pravomoci a tento výsledek však nenastal,

č i m ž s p á c h a l i :

- 1./ všichni obvinění kromě Jana Mastného trestný čin sabotáže podle § 88, odst. 1, lit. a./ tr.zák.
- 2./ Josef Mastný starší a Václav Mastný trestný čin sdružování proti republice podle § 80 odst. 1 tr.zák.,
- 3./ Josef Mastný, Josef Vojtěch Mastný a Václav Mastný trestný čin nedovoleného ozbrojování podle § 120 odst. 1 lit. a./b./ tr.zák.
- 4./ všichni obvinění trestný čin pobuřování proti republice podle § 81 odst. 1, druhá věta tr.zák.,

- 5./ Josef, Josef Vojtěch a Václav Mastný trestný čin návodu a pomoci na trestném činu podvodu podle § 7 odst. 1 a 2./, § 249 odst. 1 lit. a./ tr.zák.,
- 6./ Václav Mastný mimo již uvedených trestných činů trestný čin pokusu o návod, na trestném činu, násilí na veřejném činiteli podle § 5 odst. 1, § 7 odst. 1./, § 177 odst. 1, lit. b./ tr.zák.

a o d s u z u j í s e :

- 1./ Josef M a s t n ý, podle § 85 odst. 1 tr.zák., za použití § 22 odst. 1 tr.zák. k trestu odnětí svobody na dobu 10 let, podle § 4 tr.zák. propadnutí veškerého jmění ve prospěch státu, dle § 48 tr k trestu peněžitému ve výši 50.000 Kčs a v případě nedobytnosti k náhradnímu trestu odnětí svobody na dobu 1 roku, a dle § 43 odst. a § 44 odst. 1 a 2./ a 3 tr.zák. ke ztrátě čestných práv občanských na dobu 5 let,
- 2./ Marie M a s t n á podle § 85 odst. 1 tr.zák., za použití § 22 odst. 1 tr.zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody na dobu 8 let, propadnutí veškerého jmění ve prospěch státu, k trestu peněžitému ve výši 40.000 Kčs, v případě nedobytnosti k náhradnímu trestu od svobody na dobu 10 měsíců a ke ztrátě čestných práv občanských na dobu 5 let,
- 3./ Josef Vojtěch Mastný podle § 85 odst. 1 tr.z. za použití § 22 odst. 1 tr.zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody na dobu 8 let, propadnutí veškerého jmění ve prospěch státu a ke ztrátě čestných práv občanských na dobu 5 let,
- 4./ Václav M a s t n ý podle § 85 odst. 1 tr.zák. za použití § 22 odst. 1 tr.zák. k trestu odnětí svobody na dobu 10 let, k propadnutí veškerého jmění ve prospěch státu a ke ztrátě čestných práv občanských na dobu 5 let,
- 5./ Jan M a s t n ý podle § 81 odst. 1 tr.zák. k trestu odnětí svobody na dobu 3 let, propadnutí veškerého jmění ve prospěch státu a ke ztrátě čestných práv občanských na dobu 3 let,.

Podle § 55 tr.zák. propadají zabavené zbraně a ostatní věci ve prospěch státu. Dle § 54 tr.zák. se nařizuje uveřejnění rozsudku. Všem obviněným se započítává do trestu vazba a to :
Josefu Mastnému od 18./3.1952- 17.30 hod,
Marii, Josefu Vojtěchu a Václavu Mastným od 18./3.1952-15 hod.
Janu Mastnému od 5./4.1952 - 22.30 hod.

D ů v o d y :

Z trestních oznámení, výpovědi obviněných a svědků Josefa Mastného a Jana Osvalda zjistil soud, že obviněný Josef a Marie Mastní pocházejí z rodiny vesnického poháče, kteří již v údobí předních ovské republiky bezcitným způsobem vykořisťovali zaměstnance a hrubým jednáním od svítání až do nočních hodin poháněli k nejvyššímu vypětí fyzických sil těchto lidí. Vlastnili v Uboči 35 ha hospodářství a vykořisťováním pracujících a drobných zemědělců nashromáždili značný kapitál, který investovali do hospodářství a svůj zemědělský závod moderním způsobem mechanizovali. Obviněný Josef Mastný starší byl za prvé republiky organizován v

agrární straně, zastával funkci člena obecního výboru této strany, byl akcionářem družstevního lihovaru v Chocomyšli, dále byl společníkem družstva pro zpeněžování dobytka ve Kdyni, členem dozorcí rady Hospodářského družstva v Domažlicích a místní Kampeličky. Svým finančním a politickým vlivem si podmanil vesnici, kde byl neomezeným vládcem a utiskoval malé a střední rolníky. Veškeré úsilí pak věnoval prosperitě svého hospodářství a jeho zaměstnanci byli nuceni pracovat u něho za žebráckou mzdu, jako u většiny jemu podobných vydržiduchů. Okupace mu nijak nevadila, neboť jeho vliv nebyl omezen a naopak jako člen národního souručenství se plně zapojil do zrádcovské politiky t.j.v. protektorátní vlády a všemožně podporoval okupanty. O tom, že okupantům věrně sloužil svědčí skutečnost, že předepsané dodávky plnil v té době až na 200% a v r. 1940 mu byl tehdejší protektorátním ministrem Hrubým udělen pochvalný diplom za vzorný chov dobytka, který až do jeho zatčení měl pověšen ve svém pokoji v rámečku na zdi a byl na něj velmi hrdý. Po osvobození naší vlasti Rudou armádou se domníval, že se bude opakovat r. 1920 a on klidně v kapitalistickém zřízení bude moci dále vykořisťovat pracující lid. Za tímto účelem vstoupil také do národně socialistické strany, jejíž vedoucí činitelé hájili zájmy fabrikantů, statkářů a kolaborantů. Těmto pánům a též obviněným učinil však čaru přes rozpočet náš pracující lid, který v únoru 1945 dokázal, že již nikdy a nikdy si moc, která stála statisíce lidských životů, nedá vsít s rukou. Některé zkrachované politické elementy se pak uchýlily do nepřátelského imperialistického tábora, odkud pomocí svých anglo-amerických chlebořadů vysílají do země lidové demokracie agenty, diversanty a zrádky. Naši vnitřní reakci posilují štvavým rozhlasovým vysíláním a živí je nadějí, že pomocí války, kterou chtějí vyvolat, se jim podaří docílit zvrát lidově-demokratického zřízení a dobýtí zpět svých mocenských pozic. V době budování šťastnější socialistické vesnice naší vlasti věnují těmto zrádcovské národa zvýšené úsilí rozleptávat jednotu drobných a středních rolníků s ostatními pracujícími, což se jim však nedaří a získávají peníze pro svoji zločineckou činnost přívržence z řad vesnických boháčů, proti nimž se především politika naší vlády zaměřuje, abychom mohli ještě rychleji za pomoci drobných a středních rolníků skutečný socialismus v naší vlasti vybudovat. Mezy tyto spojence západních imperialistů patří i rodina obviněných - vesnického boháče Mastného.

Od r. 1945 až 1950 plnili veškeré dodávky dobře, neboť v jejich vlivu stál předseda Místní org. KSČ Jiří Hertl, který se dal obviněným Josefem Mastným získat a zařídil, aby vesnickému boháči Mastnému byly předepsány neúměrně nízké dodávky. V r. 1951 byly však již stanoveny spravedlivé kontingenty podle výměry půdy a výsledek za tento rok ukázal, že obvinění Josef a Marie Mastní zůstali služni veřejnému zásobování 718 kg hovězího masa, 205 kg vepřového a 4.561 litrů mléka. Již v r. 1949 byli spolujitelé usedlosti obvinění Mastní povinni podle příslušného nařízení chovat 3 ovce za účelem dodávky vlny. Ovce si však neopatřili, ačkoliv tuto možnost v HD v Domažlicích měli a do svého zatčení toto nařízení sabotovali. Další jejich sabotážní činnost pro ně typická byla ta, že v r. 1952 v únoru porazili bez povolení asi 90 hovězí, kterého drželi na černo. Porážky se zúčastnili obviněný Josef, Marie, Josef Vojtěch a Václav Mastní, při čemž úkolem obviněné Marie Mastné bylo hlídání, aby je někdo nepovolal nepřekvapil. Sádlo pak vyškvařili a v konví na mléko ukryli na půdě pod slámu. Část masa naložili do soudku k využití a uschovali jej pod kůlnu. 35 sklenic tohoto zavařeného masa bylo nalezeno u rolníka Smída v Úbočí, kam je odnesli z obavy před prohlídkou, kterou očekávali.

V r. 1945 našli obvinění Josef Vojtěch a Václav Mastní po odchodu německé armády 1 automatickou pušku v ráži 9 mm, 1 vojenskou karabinu, 1 hlaven se závěrem a objímkami, 516 ostrých nábojů v ráži 9 mm do automatické pušky, 135 ostrých nábojů do vojenské pušky a zásobník s 20 ost

rými náboji rovněž do automatické pušky. Přes to, že jim bylo známo, že jsou povinni nalezené zbraně odevzdat, neučinili tak a s vědomím svého otce obviněného Josefa Mastného zbraně nakonservovali vaselinou, když před tím s ním několikrát stříleli a ukryli je pak do pytle na půdě pod střechu. Později je znovu nakonservovali a přenesli do stodoly, kde je zahradali do sena. Obviněný Václav Mastný přivázal zásobník s ostrými náboji k automatické pušce, takže této bylo okamžitě možno použít ke střílení. Mimo těchto zbraní koupil obviněný Václav v r. 1947, kdy vykonával vojenskou přesenní službu jednu pistoli ráže 7.65 mm se 14 ostrými náboji od neznámého vojína a bez jakéhokoliv povolení tuto zbran uschovával pod střechou na půdě v jejich výměnkářském domku v Úbočí, kde také po jeho zatčení byla nalezena. Dále ukryvali 60 ks nábojů do flobertky a 1/2 kg bezdýmného loveckého prachu. Všechny tyto zbraně dle vyjádření ministerstva národní bezpečnosti byly schopny střelby a zvláště automatická puška s tak velkým počtem ostrých nábojů byla v rukou obviněných velmi nebezpečnou zbraní.

Obviněný Václav spolu s otcem Josefem Mastným našel v r. 1951 na podzim v lese letáky protistátního obsahu, které na naše území shodila nepřátelská cizina. Balíček pak odnesli domů, rozdělali jej a s obsahem těchto letáků seznámili obviněnou Marii a Josefa Vojtěcha Mastné. Poněvadž s programem v těchto štvavých letáčkách souhlasili, neodevzdali je bezpečnostním orgánům a po přečtení je spálili.

V celém zločineckém jednání její posilovala naděje na zvrat lidově demokratického státního zřízení, kterou čerpali posloucháním štvavých zahraničních západních vysílačů proti naší republice. Téměř denně vždy při večeri zapínali střídavě ponejvíce však obviněná Marie Mastná za přítomnosti celé rodiny "svobodnou Evropu" a jiné štvavé stanice, čímž společně umožnila jim poslech pobuřujících projevů. Tohoto poslechu se účastnil i obviněný Jan Mastný, který byl zaměstnán v Praze, dojížděl však téměř každý týden domů a též zapínal za přítomnosti ostatních členů rodiny přijímač na nepřítelské rozhlasové stanice.

Začátkem r. 1952 povedli obvinění Josef, Josef Vojtěch a Václav Mastní rolník Josefa Šmída z Úboče, aby si vyžádal na své jméno povolení od Místního národního výboru na k-oupi elektrického čerpadla, který měl pak předat těmto jmenovaným. Poněvadž obvinění neměli splněny v r. 1951 dodávky, neměli na poukaz nároku. Rolník Šmíd splněno měl, a byl rodině Mastných zavázán různým službičkováním, proto také naléhání obviněným podlehl, potvrzení si obstaral na své jméno, které jim pak předal a ti si na povolení elektrické čerpadlo na vodu zakoupili a společně provedli na svém hospodářství jeho instalaci.

Obviněný Václav Mastný v době vyšetřovací vazby začátkem června 1952 napsal ve věznicí moták na klosetový papír, ve kterém psal svému bratrance v Úbočí Jehlíkovi: "Kdyby snad, Bůh nedopust, jsme se nevrátili, vyřídíte všecko i s úrokama u našich místních veličin. Ti jsou všeho příčinou a nikdo jiný." Dále žádal obviněný v tomto motáku Josefa Jehlíka a Václava Mastného, bratrance z Úboče, aby si vyzvedli jeho ukrytou pistoli a namaloval jim na moták náčrtek, kde je pistole uschována a dával jim směrnice, jak mají tyto pistole dostat. Potom je vybil, aby z kuchyně jejich statku v Úbočí vzali ukryté zlaté a stříbrné mince a náušnice, které byly ukryty u stahovací lampy v kuchyni. Nabádal je při tom, aby byli velmi opatrní. Moták pak předal vyšetřovanci Václavu Haladovi, který měl být z vazby propuštěn a měl pak zaříditi jeho předání adresátovi. Člen SVS však moták vypátral a tak byl celý plán útoku na funkcionáře v Úbočí překažen. Po provedené prohlídce se skutečně uvedená zbran ráže 7.65 mm i s ostrými náboji na označeném místě našla. Rovněž byly nalezeny i zlaté a stříbrné mince a 1 zlatý prasklý prsten, kteréžto věci se nacházely u stahovací elektrické lampy.

Všichni obvinění se k trestným činům doznávají a jako důvod svého jednání udávají, že nesohlasili s lidově demokratickým zřízením, které je zaměřeno proti vesnickým boháčům. Všichni kromě obviněné Marie Mastné doznali, že čekali na převrat a v tomto očekávání je posilovalo poslouchání štvavého zahraničního vysílání. Nechtěli však přiznat, že čekali na válku, kterou měli vyvolat západní imperialisté, nýbrž prý doufali, že zvrát přijde zevnitř za pomoci osob zaměřených nepřátelsky proti pracujícímu lidu. Cílem převratu mělo být nastolení kapitalistického zřízení. Obviněná Marie byla však usvědčena ostatními spoluobviněnými, že i ona setřela touto nadějí a často při poslechu západního nepřátelského rozhlasu si o tomto rozprávěli. Pokud se týká nesplnění dodávky mléka, oba obvinění se hájí, že předpis byl vysoký a dobytek jim málo dožil. Přiznávají však, že si denně tři až 4 litry mléka ponechávali pro svoji potřebu a též nějaké mléko dávali selatům. Jejich obhajoba je vyvrácena vyjádřením ONV v Domažlicích s něhož je prokázáno, že předpis mléka byl splnitelný dle jejich výměry půdy a za stavu dobytka a to již během 10 měsíců. Po splnění dodávek si mohli přebytečné mléko ponechávat a volně s ním disponovat, obvinění však úmyslně neplnili a mimo toho ještě značnou část zkrmlili prasatům. Nejlepším usvědčením této sabotáže jest skutečnost, že po jejich zatčení a dosazení národní správy se doживost zvýšila na dvojnásobné množství a to až 44 litry mléka denně. Hovězí maso chtěli prý splnit, neboť nabízeli na předepsaný kontingent dvě jalovice, které jim však vykupoval HD odmítl. Jeho jméno však neznají. I tato obhajoba jest charakteristická pro jejich činnost. Jejich povinností bylo držet předepsaný zástav dobytka, t.j. odshovat si dostatečný počet mladého dobytka pro chov, který neměl přijít na jatky a jako jatečný dobytek měli nabídnout dobytek slabé užitkovosti. Krmivovou základnu pro zástav měli dostatečnou a dodávka byla úměrná. Tedy i v tomto případě úmyslně předepsané dodávky neplnili. Ovce se prý snažili v r. 1949 koupit a tyto se jim nepodařilo sehnat a proto patriálně nařízení nemohli dodržet. Tuto obhajobu vyvrací rovněž vyjádření ONV v Domažlicích s tím, že chov ovcí má pro naše hospodářství velký význam a HD bylo schopno zajistit každému zemědělici potřebné ovce k chovu. Nesplnění dodávky vepřového masa doznávají a na svoji obhajobu uvádí, že se domnívali, když prý dodali selata, že tím mají splněnu i dodávku jatečných prasat. Zase přípis ONV jejich obhajobu vyvrátil, neboť celkový předpis vepřového masa v r. 1951 pro obviněné spoluzemědělce hospodářství zněl na 1.023.-- kg a kromě toho byli povinni dodat ještě 10 ks. selat o celkové váze 150.-- kg. Dodáno bylo pouze 102.-- kg selat a mimo toho nebylo dodáno 205.-- kg jatečného vepřového masa. Předpoklady ke splnění těchto dodávkových úkolů u obviněných byly dány, neboť si drželi prasnice. Dalším dokladem toho je, že jednoho vepře chovali na černo, kterého pak v r. 1952 také bez povolení porazili. K černé porážce se všichni obvinění doznali a hájí se tím, že jim pro nesplnění dodávek nebyla povolena domácí porážka a chtěli také přece mít maso. Toto maso a ještě jiné zásoby, které byly u nich nalezeny prý uskladňovali na svatbu svých synů, ovšem, kdy se veselka měla konat, nemohli uvést. Je to tedy další článek sabotážní činnosti obviněných, kteří křečkovali maso, cukr ve velkém množství, různé potraviny a kuřivo, kteréžto produkty nepochybně hromadili pro případ války. Přechovávání zbraní sice doznávají, ale popírají, že by chtěli použít pro případ nějakého zvrátu nýbrž synové si chtěli z nich vyrobit kulovnice a automat nechat na památku, aby příští děti obviněných synů Mastných věděli, jakými zbraněmi vraždili hitlerovci. O tom, že jsou povinni zbraně odevzdat věděli. Nedovedou však vysvětlit, proč tyto zbraně konservovali a přenášeli na místa, kde by je bylo možno těžko nalézt a proč skladovali zároveň tak velké množství ostrých nábojů. Není sice rozhodné, ačkoliv všechny okolnosti svědčí o tom, že zbraně chtěli v pravém okamžiku použít proti našemu lidu, zda je k tomuto účelu hromadili, důležité jest však, že podle

posudku ministerstva národní bezpečnosti jsou tyto zbraně použitelné a zvláště automatická puška s tak velkým množstvím nábojů jest zbran hromadně účinná, o čemž obvinění dobře věděli. Rovněž i obviněný Václav přiznal že pistoli 7.65 mm mimo jiných zbraní též bez povolení přechovával. Nález letáků všichni, jichž se toto obvinění týká, doznali, s obsahem seznámili i ostatní členy rodiny a bezpečnostním orgánům je pry nesodevzdali z toho důvodu, že by na sebe mohli uvrhnout podezření u osob stejně smýšlejících jako oni, t.j. že tito nepřátelé lidovědemokratického zřízení by je pak považovali za zrádce. Os K ostatním trestným činnům se přiznávají z jediný důvod, který je k celému zločinnému jednání vedl, byl nesouhlas s lidově demokratickým zřízením a přání návratu předmnichovské republiky, která jim velmi vyhovovala. Zvláště obvinění synové udali, že v tomto jejich jednání je podporoval otec, který byl zvláště nepřátelsk zaujat a vychovával je k nenávisti proti dnešnímu zřízení. Z těchto důvodů nabyl soud přesvědčení o jejich vině v celém rozsahu žaloby, kromě zatajovaného trestného činu ohrožení zásobování, kterého se měli dopustit černou porážkou 20kilového vepře. U tohoto trestného činu byl soud na pochybách, zda toto množství masa bylo způsobilo ohrozit plynulé zásobování některého místa nebo kraje a přiklonil se k tomu, že tento případ jest součástí sabotážní činnosti obviněných. Proto překvalifikoval žalobu v tomto bodu u obviněného Josefa, Marie, Josefa Vojtěcha a Václava Mastných na skutkovou podstatu trestného činu sabotáže podle § 85 odst. 1 tr.zák. Cílem tohoto jednání bylo mařit a ztěžovat provádění je dnešního hospodářského plánu i když po subjektivní stránce šlo o úmysl eventuelní. Shora uvedenými důkazy jsou u jednotlivých trestných činů skutkové podstaty naplněny a to u sabotáže tím, že jednak neplněním dodávek a pak poražením vepře na černo, porušili povinnost svého povolání, plnění takové povinnosti obcházel a kromě toho se dopustili jiného jednání v úmyslu mařit a ztěžovat provádění jednotného hospodářského plánu v úseku zemědělské výroby. Po subjektivní stránce jest tato skutková podstata podepřena ještě jejich nepřátelským postojem k lidově demokratickému zřízení.

Rovněž u Josefa a Václava Mastného jest dána skutková podstata z trestného činu sdružování proti republice podle § 80 odst. 1 tr.zák. tím, že schválením programu štvavých letáků ze zahraničí a seznámením ostatních členů rodiny přímo podporovali zahraniční emigraci, kterážto je považována jako organizace vlezrádná, v jejich podvrátných snahách. Tím, že se u obviněných našlo několik zbraní schopných k použití, různé výbušniny a hromadně účinná zbran - automatická puška, kteréžto úmyslně a vědomě přechovávali, ačkoliv jim bylo známo, že jsou povinni tyto zbraně odevzdat, naplnilo jejich jednání skutkovou podstatu trestného činu nedovoleného ozbrojování dle § 120 odst. 1 tr.zák. I skutková podstata trestného činu pobuřování proti republice podle § 81 odst. 1 tr.zák. jest prokázána, neboť není rozhodné, zda usnadňování šíření pobuřujících projevů, posloucháním štvavého zahraničního rozhlasu umožňovali pouze vlastním členům rodiny, již z toho důvodu, že v tomto případě zákon nezná výjimek u osob v příbuzenském poměru a tím, že těmto osobám umožňovali poslechn různých štvavých zpráv a projevů, se tohoto trestného činu dopustili. U Josefa, Josefa Vojtěcha a Václava Mastných jest dána též skutková podstata trestného činu návodu a pomoci dle § 7 odst. 1 a 2, § 249 odst. 1 lit. a./ tr.zák. Tím, že nejprve vzbudili úmysl u rolníka Smida spáchat trestný čin podvodu vylákáním neoprávněného potvrzení na elektrické čerpadlo a pak se také spácháním tohoto podvodu podíleli ještě po trestném činu instalací tohoto vodního čerpadla různou radou a pomocí. Po subjektivní stránce byl tento trestný čin spáchán vědomě. U obviněného Václava Mastného, který byl uznán viněn též z trestného činu pokusu o návod na trestném činu násilí na veřejném činiteli podle § 5 odst. 1, § 7 odst. 1 a § 177 odst. 1 lit. b./ tr.zák. jest skutková podstata po subjektivní i

i objektivní stránce dána neboť k napsání motáku, který směřoval k návodu k pomstě veřejných činitelů v Úbočí skutečně došlo, avšak na jeho vůli nezávisle nedošlo k výsledku násilí a zároveň návodu, neboť moták byl vězenskými orgány včas zabaven.

Právnem je proto soud uznal všechny vinnými. Při výměře trestu bylo nutno zejména uvážit velkou společenskou nebezpečnost v probíhající době třídního boje na naší vesnici, kdy venkovští boháči se snaží za každou cenu svoje otrěsené existence třeba i za cenu hromadného vraždění a vyvolání nové světové války. Míra jejich zavinění je tak velkého rozsahu, že u všech obviněných bylo nutno uvažovat o tom, a dle toho také soud rozhodl, že tyto nepřátelé lidové demokratického zřízení jest nutno na delší dobu izolovat od lidské společnosti, aby náš pracující lid mohl ještě rychleji vykročit k budování šťastnějšího zítřka, oproštěn zase o několik parazitů lidské společnosti.

Bylo uvažováno, že u Josefa Mastného staršího jest velmi malá naděje na jeho převýchovu a tento obviněný měl největší vinu na jednání i ostatních členů rodiny, kteří byli odsouzeni a proto mu soud vynesl trest odnětí svobody v nejvyšší sazbě. Z těchto důvodů vycházel i obviněný Václava, který byl schopen, kdyby se mu podařilo, motákem zdařil, nechat povraždít funkcionáře z Úboče po způsobu babických vražd. I u něho byl proto trest vyměřen v nejvyšší hranici sazby. Obviněný Josef Vojtěch Mastný má sice pestrou trestnou činnost, avšak velkou měrou přispěl k odhalení celého případu a je u něho jiskřička naděje, že během výkonu trestu se dá převychovat a pak se navrátí do lidské společnosti a bude jejím platným členem. Vyměřil mu proto soud trest částečně mírnější a to výši 8 let. Obviněná Marie Mastná se svládní oblibou naslouchala štvavým zprávám ze zahraničí a i tuto osobu je nutno izolovat od společnosti, avšak poněvadž její trestná činnost je o něco slabší než u ostatních obviněných, vyměřil jí soud trest odnětí svobody pod horní hranici sazby a to na dobu 8 let. Obviněný Jan Mastný se sice dopustil jednoho trestného činu a to pobuřování proti republice, vzhledem však k jeho nepřátelskému postoji k lidové demokratickému zřízení, o kterém se sám vyjádřil, bylo nutno použít nejvyšší hranici trestní sazby, aby byl dosažen výchovný účel u tohoto obviněného. Všem obviněným přitěžovalo, že se dopustili trestných činů z nepřátelství k lidové demokratickému zřízení, ohrozili trestným činem hospodářské zájmy republiky, dopustili se různých trestných činů a obviněný Josef starší svedl k trestnému činu jiné osoby.

Jako polehňující okolnost u všech obviněných byla shledána pouze v doznání, kterážto okolnost se vzhledem k značné převaze okolnostem přitěžujícím úplně ztrácela. Tresty odnětí svobody byly vyměřeny dle § 17, 19, 85 odst. 1 tr.z. a poněvadž se dopustili více trestných činů, bylo nutno použít také § 22 odst. 1 tr.zák. o úhrnném trestu. U obviněného Jana Mastného byl vyměřen trest podle § 81 odst. 1 tr.zák.

Poněvadž všichni obvinění se dopustili trestných činů z nepřátelských důvodů proti naší republice a jejich trestná činnost přímo pramenila z hospodářské základny, bylo nutno rozhodnouti o propadnutí veškerého jmění ve prospěch státu, aby již nikdy nemohli ve své činnosti pokračovati. Z těchto důvodů byly vysloveny i tresty peněžité a stráta čestných práv občanských. Aby bylo dosaženo výchovného účelu široké veřejnosti zvláště na vesnici, rozhodl soud o tom, že rozsudek bude zveřejněn. Poněvadž nalezené zbraně a ostatní věci přímo souvisely a jejich trestnou činností, použil soud § 55 tr.zák. a prohlásil tyto věci za propadlé. Vazba všem obviněným byla započítána dle § 23 tr.z.

Poučení :

Opravným prostředkem proti rozsudku je odvolání, které má odkladný účinek. Odsuzujícímu rozsudku může odvolání odporovati.

- a./obviněný pro nesprávnost výroků a to z kteréhokoliv výroku, který se ho přímo dotýká.
- b./poškozený pro nesprávnost výroku, o jeho nárocích vzešlých z trestného činu.
- c./zúčastněná osoba pro nesprávnost výroků, které se jich přímo dotýkají.

Zprošťujícímu rozsudku může odvolání odporovati:

- a./Obviněný pro nesprávnost kteréhokoliv z výroků a pro nesprávnost zjištění do odůvodnění rozsudku pojatého, které se ho přímo dotýkají.
- b./zúčastněná osoba pro nesprávnost výroků o zabránění / §173 tr.ř./

Ve prospěch obviněného mohou podati odvolání též příslušníci v pokolením přímém, osvojitel osvojenec a manžel. Lháta k podání odvolání, jimž počíná týmž dnem jako obviněnému. / §174 tr.ř./
Odvolání se podává u soudu proti jehož rozsudku směřuje do tří dnů od oznámení rozsudku, nebo od doručení stejnopisu jeho vyhotovení, nebyla-li osoba, již se rozhodnutí přímo dotýká přítomna při jeho vyhlášení. Požadá-li však obviněný do tří dnů od vyhlášení rozsudku, jemuž byl přítomen o doručení stejnopisu vyhotovení rozsudku, může podati odvolání do tří dnů od jeho doručení. Má-li se stejnopis rozsudku doručiti kromě obhájci nebo zákonému zástupci i obviněnému proto, že obviněný nebyl přítomen při vyhlášení rozsudku počíná lháta od tohoto doručení, které bylo provedeno později / §176 tr.z./.

Domažlicích
Okresní soud v Domažlicích, odd. 2.,
dne 4. července 1952.



Josef Grebeníček v. r.
za správnost vyhotovení

(Handwritten signature)

Toto vyhotovení jest vykonatelské

dnem 26. července 1952

Kancelář

okres. soudu v Domažlicích, odd. 3,

dne 5. VIII. 52

Tento rozsudek je pravoplatný *(Handwritten signature)*



Na všech podáních v této věci buď uvedenoz

Jednací číslo: E _____

Exekuční věc

vymáhající strany
proti povinné straně
pro

Příkaz, aby bylo přísežně udáno jmění.

Na návrh vymáhající strany příkazuje soud povinné straně, aby předložila seznam svého jmění podle připojeného vzorce a odpřísáhla, že její údaje jsou správné a úplné a že ze svého jmění nic vědomě nezamlčela.

Rok ku předložení seznamu jmění a k přísaze ustanovuje na den _____ o _____ hod. pol. u tohoto soudu v úřadovně č. _____

Není-li povinná strana s to, aby vyplnila písemně seznam jmění, může jej podat také ústně při roku do soudního zápisu. Jest-li nepřijde k tomuto roku neb odepře udání jmění nebo vykonati přísahu, uvalí na ni po návrhu vymáhající strany soud vazbu.

Rok jest veřejný.

Okresní soud v

odd.

19

Návěští. V exekučních věcech jest lhůta ke sřížnosti 8 dní. U okresních soudů mohou strany, které nejsou zastoupeny advokátem, podati sřížnost také ústně do soudního zápisu; písemné sřížnosti musí býti podepsány advokátem.

Ex. vzor č. 164. (163.) (Příkaz, udání přísežně majetek, § 47, odst. 2 ex. ř.) — R 377-25.000-5./48. Tisk. Penkrác

Velitelství stanice SVS

v Čst. ov. u Karlových Warů

Čís. km.: A-05734/T

Disc. třída: _____

Jméno: Václav

Mastný

Pište čitelně jen na linky!

Na ohraničený levý okraj nepište!

22. 7. 1952.

Milá Anný!

Přidem svého dopisu přijmi k svým
jím učinám přání přání svého nejlepšího a
splnění všech svých snů. S blahopřání
se připojuje Jeník a Nejšta.

Právě nyní se již jsem byl přemístěn do více
úspěšného listaru Čst. ov. u Kar. Warů pošt.
obr. 100. Práci mohu podle svého pracovního
výkonu za 1-6 měsíců. Kolik dopisů napíšu,
taklik mohu též obdržeti a to na porobku
kterou obdržíš v dopise a kterou nalguš
na obálku. Rovněž návštěvu mohu obdržeti
jím podle svého chování a pracovního výkonu.

Uspším se bych napísal špatně, je často na
Tebe myslím, prostě nepřítelům milice. Tak už je
to, neuvěřitelné i když se jsem byl u Wa's naposled

Je dobrá vůle a tak si myslím, že asi budete mít
dovolenou abys mohla domá tvářku vypanice jítli
to svým lidem sami potřebovat. Myslím, že budete
asi společně s ní. Velice by mi rájímalo jak u
nás v Městečku pokračují umělecká vyřábka a jaká
je asi letos úroda a vůbec vše o tom související.

Podravy od nás všechny máme, doma u nás,
Tanyšku a ve mlýně. Samozřejmě že v Městečku, Hanušce
a t. d. Ke Wágradskému a vlastně Jitku a Karlika
Náš civilní sáta jsme nechali poslat do Wágrad.

Oni se bude jednat o můj osobní majetek, u nás
doma tak ti posílám abys to někam uhlídala. Je
ale ti upozorní lidé co se nebo ještě já dopisem.

Je už je vedlejší. Lmým jmenem uváděj ti's č. km. (T. adresa)

Milhou starost mi dělají také s má mou a
proto ex. budete mít o nich správy a moji mně
napsat nezapomínám mně to radit.

Nevím co bych ti měl napsat a proto budu
honorit. Wynasnováním se abych mohl zase brzy psát
a měl dovolenu návštěvu. Jítli jsem na něco ra-
poměl co by mi rájímalo, ale nedá se mi dělat, proto
už nemohu vám psát. Posílám ti ještě jeden pod-
rav a vyřábci vypaničku a pusku. Lmým Wena.

Příloha č. XVI.: Dopis Josefa Mastného ze dne 19. 9. 1955

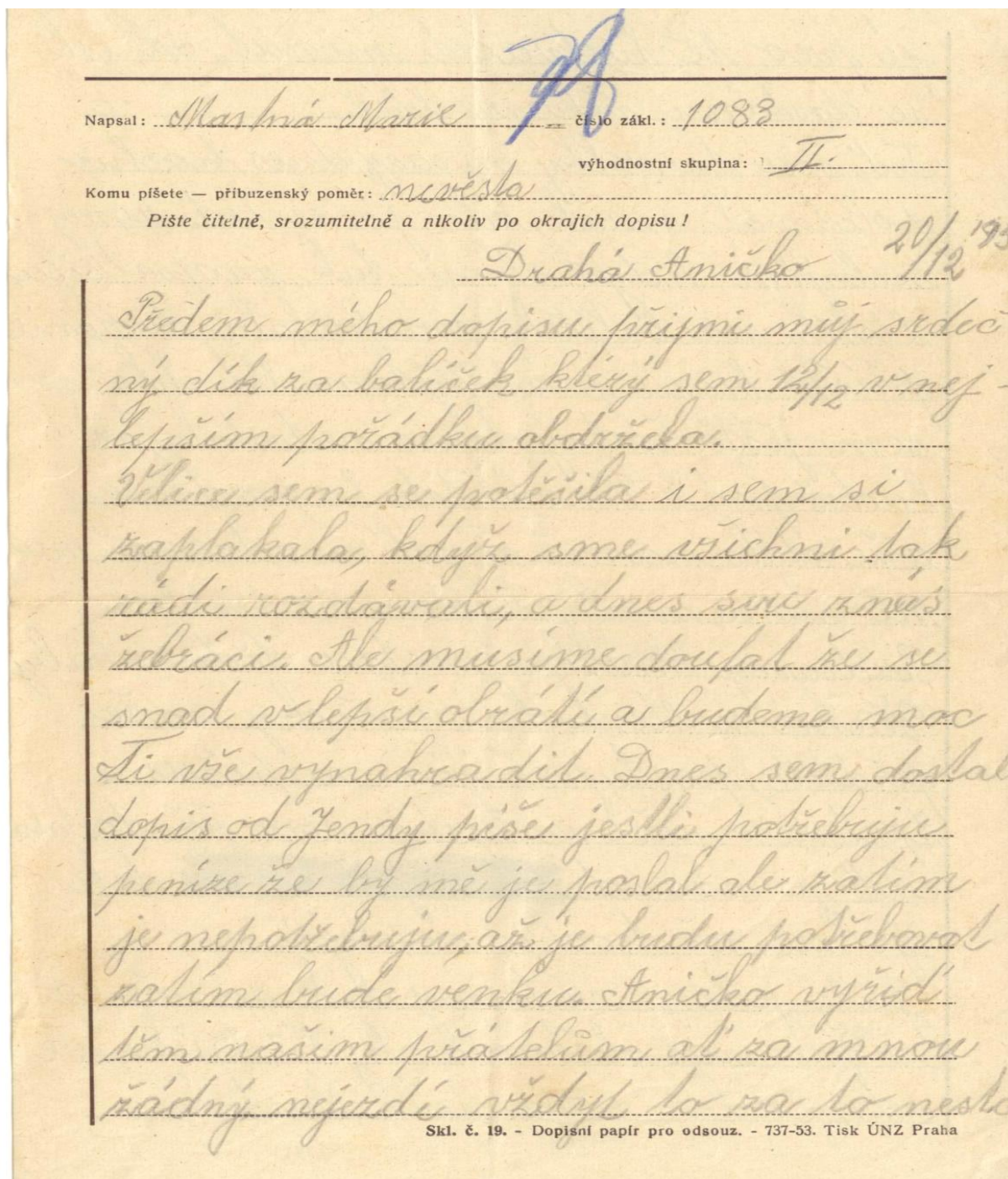
Z osobního archivu autorky

Josef Mastný r.č. 8550/2 píše synovi Janu Mastným
Valdice u Jičína 19. září 55.

Drahý jemu přijímá odemne rodičů poudrát a mnoho slávek vzpomínek při všech dětech, za dopis od Tebe snímá jsem se potěšil a za poudrát od Paulovce ze Hleška to jistě Ti klám druhým, Těťovic a Sladomilovic nastal čas je při navštívení. Všechny rodiče, že pojedáš do Hbové na pouti tedy nerapomeni vřelky přátel a máme poudrátovat. O radosti my nic nepiš, ale od Floru jsem dostal dopis, že radost podáš, sděl my dle možnosti jak, jestli Ti na to stálo obkřování plude čas jist to abráti dnes jít rokem po poutce od pikařno ve věrnici. Při doručení dopisu od Tebe jsem byl upozor-
něn že není správná adresa tedy Ti ji při poznámením.
Jest to jediné, Valdice u Jičína, p. schránka 1.
mimě bylo to správně. Jsem rád a mám se dobře.
Tá pojedáš k mamě vřid je při poudrát poudrát, děteje Tvoj
Mce

Příloha č. XVII.: Dopis Marie Mastné z 20. 12. 1953

Z osobního archivu autorky



ji pro těch dvacet minut, až esli
se dostanu někam blíž.

Tedí sou tu velký mraky, dnes trochu
pobíral snich, ale já se tedí vimy
meljim když simu tak vypadila
Listik na paliček sem poslala do Kani
přístě budu psát Větom. Od chlapiu
sem ještě žádný dopis nedostala, až
budeš psát Vinovi tak ho podravij
avš stále na ná myslim adresu na
ně nemam abych jim naprala
Podravij matku sestru dědu a babu
Větku z. Micholes a všechny naše
přítele, postupně jim napišu.
Žprávu o naše amnestiji sem již dostal
Tedí je nás zde ~~.....~~ tak
je mě už trochu veseleji.

Ještě jeden srdečný dík za vše co
si pro nás obětoval, aby tě Bůh vše
odměnil. Žpominaš Masna.

Příloha č. XVIII.: Dopisy adresované Anně Mastné

Z osobního archivu autorky

VÉZEŇSKÝ ÚSTAV
OSTROV U K. VARŮ, schr. 100

Příloženou povolenku na dopis nutno při
odpovědi nalepit na vnější stranu obálky.

Číslo kmenové

A-05734/N

JMÉNO

Mastný
Václav

Milá Hanko, předem svého dopisu pří-
jmi nejvzácnější poděkování a stálou vzpomín-
ku. Jste jsem poněkud nervůž po její domé no-
delní náladě. Často jsem o tom přemýšlel a proto
se pokusím ti k tomu ^{něco} podotknout. V tom smyslu
jako říkal stýje jsem to vůbec nemyslel. Dobře víš,
že jsem si měl vždycky upřímně rád a to se nikdy
a na žádných okolnostech nemění! Na tolik rozum
i Tebe, že totéž je v normální míře i u Tebe. A je
mně to tou největší posilou a nadějí. Jenže, jistě
se pamatuješ, že jsem vždy říkal, že bych nikdy
a nikomu nechtěl zabránit ve svobodném
rozhodnutí. Jako bych nesl zabráněním ro-
hodnutí svých. Hanko jak vša bych byl tet
s Tebou u vás a jin ekvili si pohovorit. Možná,
že bychom ani nemluvíli, jako tak často a přesto
si rozuměli. Snad Půh dá. Doufám, že jsi
mně rozuměla a proto se vrátím ke svému
všeem. Jistě jste se dobře dostali s návštěví domů.
Ani jsem se neregital jak jste sem jeli.

S těmi filozofy mi botami nevíím ještě nic určitého. Bude-li rozhodnutí kladné tak ti podám zprávu.

Často vzpomínám na Pejsarovic děti, ať tam budeš mít cestu podravuj ji. A vůbec všechny ty nové světoběžany. Bude-li někdo psát Jeničkov tak mu napište naši adresu a podrav od nás. Jinak jsem rád a mám se celkem dobře. Budeš honěit a věřím, že miš napíšeš hodné dlouhý dopis. Líbá tě a na shledanou se těř Truj
Podrav ter od Wajty. Wena.

h. h. 4. 53.

D

Napsal: Mestný Václav číslo zákl.: A-05434/N

výhodnostní skupina: _____
Komu píšete — příbuzenský poměr: Anna Babková — snoubenka

Pište čitelně, srozumitelně a nikoliv po okrajích dopisu!

9. I. 1954.

Milá Anný!

Přidem miho dopisu mi dovol, abych Ti podě-
koval za dopis a 21. XI., který miš velice potěšil a
dal miš další sílu k překonání těchto těžkých dnů.
Obdržel jsem jej už 29. XI. m. r. Kromě jemu dostal
dopis od Jaroslava Vitejše rovněž asi na 4 dnů po
napsání. Dopis od Týpárů už asi udeřtému, ma-
v dějodobu toho moc Fana napsala.

Jsem rádš a ději se miš stále stejní
dobří. Máme už tady hodně sněhu a tak
často vzpomínáme na domov, jak se krásně
jezdilo na saních i lyžích. Bohužel je to
na určitou dobu pryč, ale na tolik jsme se
sím vyrovnaly, je nás to už tolik neboli.
Práthy ránoem jsem prožil vaku dobří, aš

na to, že myšlenky byly jinde než tady.
Raději na to ani nepřemýšlet. Víš, že byl
u nás bohatý jeníšek a svátku jste prošli všichni
zdraví. Což ji to hlavní? Já si užím úplně zdravě,
ale přesto, jak jsem užal u návštěvy, v nejbližších
dnech pojedu na rentgen.

Co se týče návštěvy, tak se pokusíme na únor
a později. Doufáme, že hodní kamarádi, kteří
mají své dráhy daleko, teď s nimi o návštěvu ne-
stojí, tak snad ji dostaneme. Vy ovšem musíte
něco vydržet. Také bychom rádi, jistě než pů-
jde jenom jen mít s mím návštěvou tady. Pro-
tož do dnes jsme s mím navazovaly ústní styk.
A až bude vzhru, tak bude mít kam jít.

Právě to až budeš mít cista do Víboce poděkuj Josefovi.
W. za dopis, napsal nám v něm věci, které nás zajímají a
o kterých pochopitelně ty nevíš a nemáš ráje.
Dopis ^{psany} ze 12. 11. 53, asi kolem 20. 11. 53, ji snad dostala a
proto čekám na odpověď. Děkuji ti. Jistě jasnou
ti zdraví a lába Luj. Věna Perdrar od Wěty.

Pastorální úřed. Chtělo u H. Váru p. sch. 1001N.

V. Mastný 105734

A. Bělková - snoubenka

Má milá Anny!

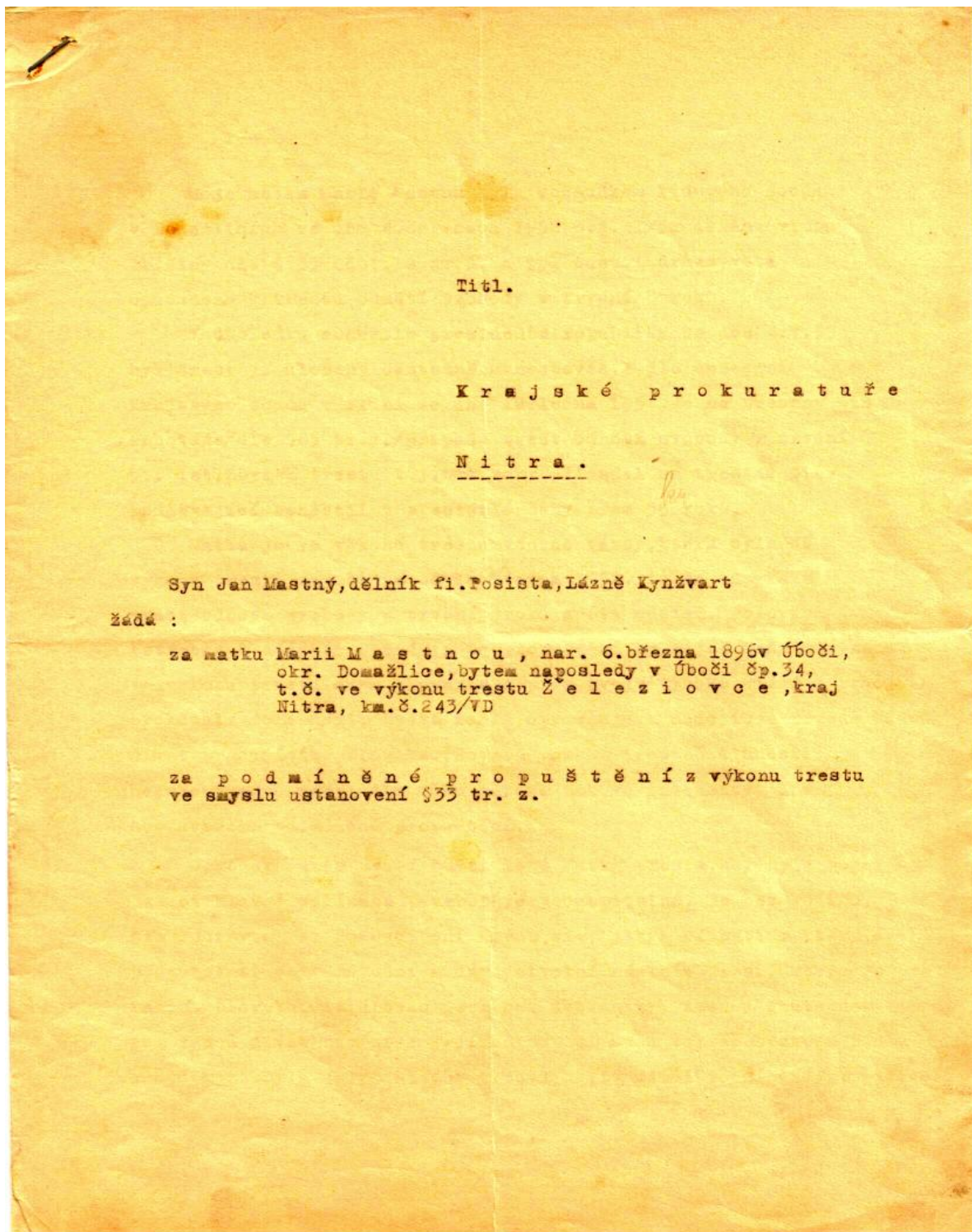
21. 9. 1955.

Co je s Tebou, že došed marně čekám na nějakou zprávu od Tebe. Poslední dopis z 29. 8. máš máš tři týdny a s ním píšeš, že za týden budeš pracovat znovu. Anny, tím nemyšlím, že snad bych chtěl vypracovat nějaké termíny. Měly by ty doby kdy jsme si vymínovaly dopisy jednou za měsíc a když s tím slovítkem počítal tak byl spokojený. Ale teď když máme možnost častějšího posílení styku a volání když je důležitá, že za týden budeš znovu pracovat, tak slovíčko obtížněji mluvíš myšlenky a starosti. Už se mi často zdá, že těch všech starostí je tolik, že není možná aby normální člověk všechno vydržel. Jenom velká víra, sídění a lábka jsou věci které dávají sílu k dalšímu životu.

Anny, jistě se nebudeš na mně rolobit, když už dopis zakončíš, ale nemohu dnes jinak, až naše pochmurná nálada přijde. Čekám netrpělivě na nějakou zprávu. Líba Ti svůj Váno.

Příloha č. XIX.: Žádost o podmíněčné propuštění

Z osobního archivu autorky



Moje matka Marie Mastná byla rozsudkem lidového soudu v Domažlicích ze dne 4. července 1952 č.j. 41/52 uznána vinou tr. činy dle § 85-odst. 1 a tr. z. a § 81 odst. 1 druhá věta a odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání 8 roků.

V důsledku amnestie presidenta republiky ze dne 4.V.53 byl trest jí uložený částečně amnestován. Podle usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 12. ledna 1954, že na trestný čin sabotáže/dle § 85 tr. z./případá trest odnětí svobody v trvání 5ti let. Zbytek trestu t.j. tři roky připadal na trestné činy podlehající amnestii - přestárlé ženy přes 55 roků.

Matka je ve výkonu trestu včetně vazby, která byla do výkonu trestu započtána od 18. března 1952, takže odpykala trest odnětí svobody v trvání 3roků a 6ti měsíců. Polovina potřebná k žádosti o podmíněné propuštění byla již tedy odpykána. *domovní podmínky*
Ve výkonu trestu svým chováním a přes svoje vysoké stáří i práci prokázala polepšení, která zcela opravňuje k naději, že povede řádný život pracujícího člověka. Rovněž rozsah trestné činnosti neamnestované nebyl dle mého názoru takové intenzity, aby neodůvodnil podmíněné propuštění.)

Jako syn dnes téměř 60-ti leté matky prosím, aby byla moje ~~žádost~~ žádost kladně vyřízena, neboť je pochopitelné, že bez rodičů, bez rodiny a bez domova, není život tím, jakým má být a který má podporovat veškeré dění a dává životní náplň v práci, která je pro radost člověku. Již dlouho jsem bez své matky, kterou skutečně mám rád a život bez ní a její odloučení nesu velice těžko a žádám proto, když byla splněna část trestu ovlivňující podmíněné propuštění!

aby byla moje matka propuštěna. Věřím, že po uvážení všech těchto eventualit a spřáhlednutím k v š k u mé matky, že bude moje žádost vyřízena příznivě a moje matka propuštěna podmíněně.

Slibuji já sám, jako její syn, že moje pracovní úsilí ještě zvýším a učiním vše, abych i já se odměnil za dobro, které mi bylo poskytnuto. Pracuji jako dělník a pracuji k naprosté spokojenosti svých představených a snažím se svými výkony státi se rovněž jedním z budovatelů socialismu naší vlasti a proto se dnes obracím na Vás, jako dělník a ne jako kapitalista, za jejichž dob úspěšili lidé ve věznicích proto, aby dělnictvo bylo pokořeno.

Jan Mastný
Jan Mastný

Lazně Kynčvart dne 15. září 1955.

Příloha č. XX.: Rehabilitace Václava Mastného

Z osobního archivu autorky

1 Rt 48/90

Okresní soud v Domažlicích
20. září 1990 /
20.9.90

U s n e s e n í

Okresní soud v Domažlicích rozhodl v neveřejném zasedání dne 10.9.1990, t a k t o :

Pan Václav M a s t n ý , nar. dne 28.4.1923 v Úboči, posledně bytem Úboč čp. 34, okr. Domažlice, který byl odsouzen rozsudkem bývalého okresního soudu v Domažlicích ze dne 4.7.1952 č.j. T 41/52

j e ú č a s t e n

soudní rehabilitace podle § 2 odst. 1 písm. c) zák.č. 119/90 Sb.

Výše uvedený rozsudek se podle § 2 odst. 1 citovaného zákona prohlašuje za zrušený ve výroku o vině z trestných činů podle § 85 odst. 1 písm. a); § 80 odst. 1; § 81 odst. 1 věta druhá zák.č. 86/1950 Sb. ke dni jeho vydání.

Zrušují se i všechna další rozhodnutí, na zrušený výrok rozsudku navazující, k datu jejich vydání.

Trestní stíhání pana Václava Mastného pro tyto trestné činy se podle § 2 odst. 2 z a s t a v u j e .

Za trestné činy podle § 120 odst. 1 písm. a) b); § 7 odst. 1,2; § 249 odst. 1 písm. a); § 5 odst. 1; § 7 odst. 1; § 177 odst. 1 písm. b) zák.č. 86/1950 Sb. kterých se netýká rehabilitace dle oddílu druhého zák.č. 119/90 Sb, se stanoví podle § 2 odst. 2 zákona trest odnětí svobody v trvání 1 roku nepodmíněně.

O d ů v o d n ě n í :


Soud zjistil ze spisu 1 Rt 48/90, že jsou splněny podmínky pro použití ustanovení zákona č. 119/1990 Sb. o soudní rehabilitaci. Za činy, kterých se rehabilitace netýká, byl stanoven přiměřený trest podle vzájemného poměru závažnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost do tří dnů od oznámení ke krajskému soudu v Plzni prostřednictvím podepsaného soudu. Stížnost má odkladný účinek.

Prokurátor může ve lhůtě šedesáti dnů ode dne oznámení usnesení proti němu podat námitky k NS ČR. Námitky může prokurátor vznést i ve stížnosti.

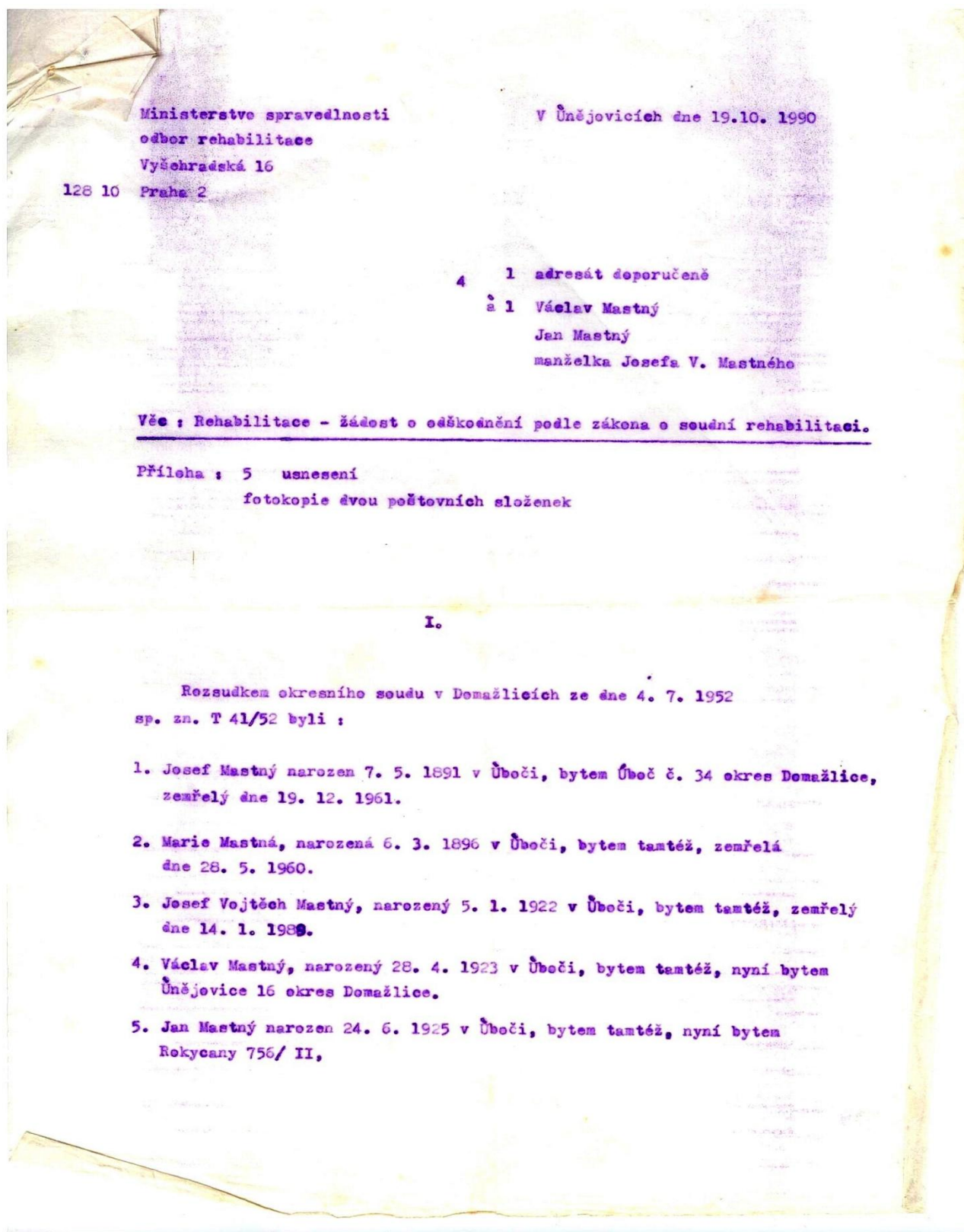
V Domažlicích dne 10.9.1990

František POKOŘNÝ v. r.
Za správnost vyhotovení:
Šwakoza



Příloha č. XXII.: Žádost o odškodnění

Z osobního archivu autorky



Ministerstvo spravedlnosti
odbor rehabilitace
Vyšehradská 16
128 10 Praha 2

V Únějovicích dne 19.10. 1990

4 1 adresát doporučeně
a 1 Václav Mastný
Jan Mastný
manželka Josefa V. Mastného

Věc : Rehabilitace - žádost o odškodnění podle zákona o soudní rehabilitaci.

Příloha : 5 usnesení
fotokopie dvou poštovních složenek

I.

Rezsudkem okresního soudu v Domažlicích ze dne 4. 7. 1952
sp. zn. T 41/52 byli :

1. Josef Mastný narozen 7. 5. 1891 v Úboči, bytem Úboč č. 34 okres Domažlice, zemřelý dne 19. 12. 1961.
2. Marie Mastná, narozená 6. 3. 1896 v Úboči, bytem tamtéž, zemřelá dne 28. 5. 1960.
3. Josef Vojtěch Mastný, narozený 5. 1. 1922 v Úboči, bytem tamtéž, zemřelý dne 14. 1. 1989.
4. Václav Mastný, narozený 28. 4. 1923 v Úboči, bytem tamtéž, nyní bytem Únějovice 16 okres Domažlice.
5. Jan Mastný narozen 24. 6. 1925 v Úboči, bytem tamtéž, nyní bytem Rokycany 756/ II,

odsouzení m.j. pro trestné činy podle § 85 odst. 1 písm. a kromě Jana Mastného, § 81 odst. 1 tr. zák., navíc Josef Mastný a Václav Mastný též pro trestný čin podle § 80 odst. 1 tr. zák.

II.

Usneseními okresního soudu v Domažlicích ze dne 10. 9. 1990 sp. zn. 1 Rt/ 48/90, které nabyly právní moci dne 20. 9. 1990, u Jana Mastného dne 25. 9. 1990, bylo rozhodnuto, že všichni shora uvedení jsou účastní rehabilitace podle zák. č. 119/1990 Sb, z toho částečně u Josefa Mastného, Václava Mastného a Josefa Vojtěcha Mastného, u kterých za trestnou činnost, které se rehabilitace netýká, byl stanoven trest odnětí svobody nepodmíněně každému v trvání 1 roku.

III.

Na základě rozsudku uvedeného v sub I. vykonali :

a. vazbu a trest odnětí svobody :

- Josef Mastný od 18. 3. 1952 do 18. 3. 1958 ve více NVÚ naposledy v Leopoldově,
- Marie Mastná od 18. 3. 1952 do 18. 3. 1957, naposledy v Želiezovcích patrně okres Nitra,
- Josef Vojtěch Mastný od 18. 3. 1952 do 18. 3. 1957 v NVÚ Jáchymov,
- Václav Mastný od 18. 3. 1952 do 18. 3. 1958 v NVÚ Jáchymov,
- Jan Mastný od 5. 4. 1952 do 5. 4. 1954 v NVÚ Jáchymov,

b. peněžité trest:

- Josef Mastný 50 000 Kčs
 - Marie Mastná 40 000 Kčs
- po přepočtu 1 : 5 na základě měny první ve výši 10 000 Kčs, druhá 8 000 Kčs.

Dále všichni jmenovaní byli nuceni zaplatit náklady trestního řízení výkonu vazby, trestu odnětí svobody a náklady obhajoby v částkách nám neznámých, neboť příslušné doklady nemáme k dispozici.

IV.

Ve smyslu § 23 zák. č. 119/1990 Sb i s použitím § 26 cit. zák., uplatňujeme nároky na odškodnění, a to :

1 Náhradu za ztrátu na výdělku za každý měsíc za vazbu a výkon trestu odnětí svobody ve výši 2 500 Kčs, tedy u

- Josefa Mastného 150 000 Kčs /za 5 roků/
- Marie Mastné 150 000 Kčs /za 5 roků/
- Josefa Vojtěcha Mastného 120 000 Kčs /za 4 roky/
- Václava Mastného 150 000 Kčs /za 5 roků/
- Jana Mastného 60 000 Kčs /za 2 roky/

2 Náhradu zaplacených nákladů :

- trestního řízení u Marie Mastné a Jana Mastného v plné výši, u ostatních rehabilitovaných mimo položek za činnost rehabilitací nedotčenou
- vazby a výkonu trestu u všech shora uvedených, z toho u Josefa Mastného, Josefa Vojtěcha Mastného a Václava Mastného po odečtení nákladů u každého v trvání 1 roku /stanovený 1 rok nepodmíněně za tr. činnost netýkající se rehabilitace/,
vše v částkách zjistitelných z trestního spisu okresního soudu v Domažlicích sp. zn. T41/52 popř. z materiálů Správy sboru nápravné výchovy, neboť, jak již bylo uvedeno, nám nejsou tyto částky přesně známy.

3 Náhradu zaplacených nákladů obhajoby v původním řízení; u Josefa Mastného, Josefa Vojtěcha Mastného a Václava Mastného poměrnou částkou s ohledem na v současné době stanovený nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 1 roku. Pokud tyto částky nejsou zjistitelné z trestního spisu, ani z jiných dokladů ministerstvu spravedlnosti přístupných, od těchto nároků ustupujeme, když dnes již nemáme možnost prokázání jejich výše.

4 Náhradu zaplaceného peněžitého trestu ve výši 18 000 Kčs / u Josefa Mastného 10 000 Kčs, Marie Mastné 8 000 Kčs/.

Příloha č. XXII.: Dopis od předsedy vlády z 5. 12. 1990

Z osobního archivu autorky

**PŘEDSEDA VLÁDY
ČESKÉ REPUBLIKY
JUDr. Petr Pithart**

V Praze dne 5. prosince 1990

Vážený pane,

dovolte, abych vyjádřil své hluboké vnitřní zadostiučinění z toho, že jste dosáhl rehabilitace a zrušení soudního rozhodnutí, které bylo proti Vám v minulosti učiněno v rozporu se základními principy demokratické společnosti.

Domnívám se, že zákon o soudní rehabilitaci, vydaný letos v dubnu, přináší alespoň částečné odškodnění za majetkovou újmu i újmu na zdraví, kterou jste utrpěl nezákonnou vazbou a vězněním. Vyřízení tohoto odškodnění si bohužel vyžádá určitou dobu, a tak - s vědomím povinnosti vůči Vaší osobě - Vám nyní okresní úřad příslušný podle Vašeho bydliště zálohově poukazuje

10 000,- Kčs

- a tak, abyste tuto částku obdržel do vánoc, k nimž Vám přeji dobrou pohodu a spokojenost.

Se srdečným pozdravem

Petr Pithart

Příloha č. XXIII.: Dopis přednosta Okresního úřadu v Domažlicích ze 17. 12. 1990

Z osobního archivu autorky

PŘEDNOSTA
OKRESNÍHO ÚŘADU
V DOMAŽLICÍCH
Pavel Faschingbauer

V Domažlicích dne 17.12.1990
Č.j.:P/103/90

Vážený pane,

dovolte, abych se připojil k dopisu předsedy vlády p.Pitharta a rovněž vyslovil uspokojení a radost nad tím, že dochází k Vaší částečné hmotné rehabilitaci.

Vážím si Vaší osobní statečnosti a dojdete-li k poznání, že bych Vám mohl s něčím pomoci, rád Vás na Okresním úřadě uvítám.

Příjemné vánoce a šťastný nový rok přeje


Pavel Faschingbauer

Pan
Václav M a s t n ý
Únějovice 16

Příloha č. XXIV.: Potvrzení finančního odškodnění Marie Mastné

Z osobního archivu autorky

**MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI
ČESKÉ REPUBLIKY**
128 10 Praha 2, Vyšehradská 16

Pan
Václav Mastný
Únějovice 16
345 12 Úboč

Náše značka
RO 1642/90-Re/V

Praha dne
20.5.1992

Věc: Marie Mastná -odškodnění

Vážený pane,

min. spravedlnosti ČR sděluje, že v odškodnění v celkové částce 168 805,- Kčs, které bylo přiznáno rozhodnutím MSp ČR z 8.4.1992 panu Václavu Mastnému a panu Janu Mastnému (každému jednou polovinou) z důvodu rehabilitace za paní Marii Mastnou,, je obsažena i náhrada za zaplacený peněžitý trest ve výši 8 000,- Kčs v nové měně. V závěrečném dopise nebyla tato informace nedopatřením uvedena,, za což se omlouváme.

Za správnost : *MD*

Dr. Rejchrtová v.r.

Telefon
29 45 45, 29 35 41

Přílohy č. XXV. a č. XXVI.: Dopisy urgující žádost o odškodnění

Z osobního archivu autorky

DOPORUČENĚ

Ministerstvo spravedlnosti ČR
odbor odškodnění
Vyšehradská 16
128 10 P r a h a 2

V Únějovicích dne 16. 5. 91

Věc
Odškodnění podle zákona č. 119/1990 Sb. v platném znění
- urgency č.j. 80 1642, 3/90, 1639, 40/90 - SM - 7

Dopisem ze dne 19.10.1990 jsem s dalšími dvěma osobami požádal o odškodnění podle zákona o soudní rehabilitaci. K Vašemu požadavku pod shora uvedeným č.j. jsem žádost doplnil.

Třebaže z ust. § 10 zák. č. 58/1969 Sb. je patrná lhůta 6 měsíců ode dne podání žádosti, která již uplynula, dosud jsem odškodněn nebyl.

Žádám proto o sdělení, proč mé žádosti nebylo zatím vyhověno. Jinak mi v krajním případě nezbyde nic jiného, než se domáhat přiznání nároku soudní cestou.

Děkuji za pochopení a očekávám Vaši odpověď, nebudu-li urychleně odškodněn.

S pozdravem

Václav Mastný
Únějovice 23
345 12 p. Úboč

Ministerstvo spravedlnosti ČR
odbor odškodnění
Vyšehradská 16
128 10 Praha 2

č.j. 1642, 3 / 90, 1639, 40 / 90 - SM

V Únějovicích 19.9.1991

Věc: Urgence vyřízení odškodnění

- Dne 19.10.1990 jsme podali žádost o odškodnění podle zákona o soudní rehabilitaci.
- Dne 8.1.1991 jste nám potvrdili příjem naší žádosti s tím, že je nutno dodat některé doplňující informace.
- Dne 4.2.1991 jsme Vám požadované doplnění zaslali
- Vzhledem k tomu, že naše žádost nebyla vyřizována, zaslali jsme Vám dne 16.5.1991 urgenci

Do dnešního dne však tato naše žádost nebyla vyřizována, přestože dle ~~XXIX~~ § 10 zákona č. 58/1969 Sb. 6-ti měsíční lhůta na její vyřízení již vypršela. Vzhledem k této výše uvedeným skutečnostem Vás důrazně žádáme o vyřízení naší žádosti. V případě, že naši žádost nevyřídíte do 31. 10. , nebo nám nepodáte zprávu o postupu její vyřízení, budeme nuceni předat naši žádost soudu.

S pozdravem za nárokovatele
Václav Mastný
Únějovice 16
34512 p. Úboč

Příloha č. XXVII.: Rozhodnutí o dodatečné rehabilitaci Václava Mastného

Z osobního archivu autorky

2 Rt 9/93

U s n e s e n í

Okresní soud v Domažlicích rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 3.11.1993 t a k t o :

Podle § 22 b) odst. 1,2, § 22 a) odst. 1 písm. a) zák. č. 633/92 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 119/90 Sb. o soudní rehabilitaci ve znění zákona č. 47/1991 Sb. se z r u š u j e rozsudek okresního soudu v Domažlicích ze dne 4.7.1952 sp.zn. T 41/52 ve výroku o vině z trestných činů podle §§ 120 odst. 1 písm. a),b), § 7 odst. 1,2 k § 249 odst. 1 a) a § 5 odst. 1, § 7/1 k § 177 odst. 1 písm. b) z.č. 86/50 Sb. a výrok o trestu v usnesení zdejšího soudu ze dne 10.9.1990 sp.zn. 1 RT 48/90 ohledně Václava **M a s t n é h o**, nar. 28.4.1923 vÚboči, bytem Únějovice čp. 16, okr. Domažlice, a jeho trestní stíhání pro tyto trestné činy, ohledně kterých se vyslovuje, že se na ně vztahuje soudní rehabilitace dle z.č. 119/90 Sb. ve znění zák. č. 47/1991 Sb., § 633/1992 Sb. se **z a s t a v u j e**.

O d ů v o d n ě n í

Rozsudkem okresního soudu v Domažlicích ze dne 4.7.1952 sp.zn. T 41/52 byl pan Václav Mastný uznán vinným trestnými činy dle § 85 odst. 1 písm. a), § 80 odst. 1, § 81 odst. 1 věta druhá, § 120 odst. 1 a),b), § 7 odst. 1,2 k § 249 odst. 1 a) a § 5 odst. 1, § 7/1 k § 177 odst. 1 b) trest. zákona č. 86/50 Sb. a byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 10-ti roků, k trestu propadnutí veškerého jmění ve prospěch státu a ke ztrátě čestných práv občanských na dobu 5-ti let. Usnesením lidového soudu v Domažlicích ze dne 25.11.1953 sp.zn. T 41/52 pak byl p. Václavu Mastnému stanoven jako přiměřený trest odnětí svobody v trvání 6-ti roků s tím, že původní rozsudek v dalším zůstal beze změny.

Usnesením zdejšího soudu ze dne 10.9.1990, které nabylo právní moci 20.9.1990 pod sp.zn. 1 RT 48/90 bylo vysloveno, že pan Václav Mastný je účasten soudní rehabilitace podle § 2 odst. 1 c) z.č. 119/90 Sb. a byl shora citovaný rozsudek ve výroku o vině z trestných činů podle § 85 odst. 1 písm. a), § 80 odst. 1, § 81 odst. 1 věta druhá z.č. 86/1950 Sb. zrušen ke dni jeho vydání a stejně tak i všechna další rozhodnutí na zrušený výrok rozsudku navazující a trestní stíhání pana Václava Mastného pro tyto trestné činy bylo podle § 2 odst. 2 z.č. 119/90 Sb. zastaveno.

Za zbývající trestné činy, kterých se rehabilitace dle zák. č. 119/90 Sb. netýkala, byl stanoven podle § 2 odst. 2 z.č. 119/90 Sb. trest odnětí svobody v trvání 1 roku nepodmíněně.

Návrhem ze dne 20.10.1993 požádal pan Václav Mastný o rozhodnutí, že se rehabilitace vztahuje i na trestné činy v § 2 odst. 1 z.č. 119/90 Sb., č. 47/1991 Sb., 633/1992 Sb.

Po přezkoumání tohoto návrhu, jakož i spisového materiálu, dospěl soud k závěru, že návrh je důvodný a bylo tedy tomuto návrhu vyhověno za podmínek stanovených v § 22 b) odst. 1,2 z.č. 633/1992 Sb.

Z dochovaného obsahu trestního spisu, zejména odsuzujících rozhodnutí, je zřejmé, že trestné činy, pro které byl pan Václav Mastný uznán vinným, souvisejí s trestnými činy podléhajícími rehabilitaci, o kterých již bylo pravomocně rozhodnuto, a za tyto trestné činy spolu s trest. činy, na které

se soudní rehabilitace dle dřívějších zákonů o soudní rehabilitaci (před vyhlášením zák. č. 633/92 Sb.) nevztahovala, byl uložen úhrnný trest ve spojení s činem, na který se rehabilitace shora zmíněná vztahuje. Z obsahu odsuzujícího rozsudku je zřejmé, že k odsouzení p. Václava Mastného došlo z důvodu uvedeného v § 1 zák. o soudní rehabilitaci č. 119/90 Sb. a bylo proto postupováno tak, že byla zrušena odsuzující rozhodnutí a trestní stíhání pana Václava Mastného pro zbývající trestné činy shora citované bylo zastaveno. Z obsahu odsuzujícího rozsudku je zřejmá určitá tendenčnost při projednávání tehdejší trestní věci a mezi trestnými činy o něž šlo v tomto řízení lze vystopovat souvislost s delikty, pro které byl pan Václav Mastný původně uznán vinným.

Vzhledem ke všem shora uvedeným skutečnostem tedy soud postupoval tak, jak uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost do tří dnů ode dne jeho oznámení ke zdejšímu soudu ve dvojím vyhotovení. Stížnost má odkladný účinek a rozhodoval by o ní krajský soud v Plzni. Podle § 2 odst. 3 zák. o soudní rehabilitaci č. 119/90 Sb., 47/91 Sb., 633/1992 Sb., může stížnost podat jen prokurátor.

V Domažlicích dne 3.11.1993.



Mgr. František Pokorný v.r.
Za správnost vyhotovení:

Příloha č. XXVIII.: Rozhodnutí o dodatečné rehabilitaci Josefa Mastného

Z osobního archivu autorky

Toto rozhodnutí nabylo právní moci
dne 13.4.1994
OKRESNÍ SOUD V DOMAŽLICÍCH
dne 15.4.1994

2 Rt 10/93

U s n e s e n í

Okresní soud v Domažlicích rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 13.4.1994 t k t o :

Podle § 22 b) odst. 1,2, § 22 a) odst. 1 písm. a) zák. č. 633/92 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 119/90 Sb. o soudní rehabilitaci ve znění zákona č. 47/1991 Sb. se **z r u š u j e** rozsudek Okresního soudu v Domažlicích ze dne 4.7.1952 sp.zn. T 41/52 ve výroku o vině z trestných činů podle § 120 odst. 1 písm. a),b), § 7 odst. 1,2, § 249 odst. 1 písm. a) z.č. 86/50Sb. a výrok o trestu z usnesení zdejšího soudu ze dne 10.9.1990 sp. zn. 1Rt 48/90 ohledně Josefa **M a s t n é h o**, nar. 7.5.1891, zemřelého, a jeho trestní stíhání pro tyto trestné činy,ohledně nichž se vyslovuje, že se na ně vztahuje soudní rehabilitace dle z.č. 119/90 Sb., 47/1991 Sb. a 633/1992 Sb., se **z a s t a v u j e**.

O d ů v o d ň ě n í

Rozsudkem Okresního soudu v Domažlicích ze dne 4.7.1992 sp.zn. T 41/52 byl pan Josef Mastný uznán vinným trestnými činy podle § 85 odst. 1 písm. a), § 80 odst. 1, § 120 odst. 1 písm. a),b), § 81 odst. 1 věta druhá, § 7 odst. 1,2, § 249 odst. 1 písm. a) z.č. 86/50 Sb. a byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 10-ti roků, k propadnutí veškerého jmění, peněžitému trestu ve výši 50.000,-Kč, a ztrátě čestných práv občanských na dobu 5-ti let. Usnesením lidového soudu v Domažlicích ze dne 25.11.19953 pak bylo vysloveno, že se pro tyto trestné činy stanoví jako přiměřený trest odnětí svobody v trvání 6-ti roků.

Usnesením zdejšího soudu ze dne 10.9.1990 sp.zn. 1 Rt 48/90, které nabylo právní moci 20.9.1990,bylo rozhodnuto tak , že pan Josef Mastný je účasten soudní rehabilitace podle § 2 odst. 1 písm. c) z.č. 119/90 Sb. a výše citovaný rozsudek zdejšího soudu byl prohlášen za zrušený ve výroku o vině z trestných činů podle § 80 odst. 1, § 85 odst. 1 písm. a), § 81 odst. 1 věta druhá z.č. 86/50 Sb. a jeho trestní stíhání pro tyto trestné činy bylo zastaveno. Za trestné činy, kterých se rehabilitace nedotkla, byl stanoven trest odnětí svobody v trvání 1 roku nepodmíněně.

Návrhem ze dne 14.12.1993 požádal syn zemřelého o rozhodnutí ve smyslu z.č. 633/92 Sb.

Po přezkoumání tohoto návrhu, jakož i spisového materiálu dospěl soud k závěru, že návrh je důvodný a za podmínek § 22 b) odst. 1,2 z.č. 633/92 Sb. bylo tomuto návrhu vyhověno.

Z dochovaného obsahu trestního spisu, zejména odsuzujících rozhodnutí, vyplývá, že trestné činy, pro které byl pan Josef Mastný uznán vinným, souvisejí s trestnými činy rehabilitaci podléhajícími, o kterých již bylo pravomocně rozhodnuto,a za tyto trestné činy spolu s trestnými činy, na které se rehabilitace nevztahovala, byl uložen úhrnný trest. Z obsahu odsuzujícího rozsudku je zřejmá tendenčnost při projednávání tehdejší trestní věci a mezi trestnými činy, o než šlo v tomto řízení, lze vystopovat souvislost s delikty, pro které byl pan Josef Mastný původně uznán vinným. Je tedy zřejmé, že k odsouzení pana Josefa Mastného došlo z důvodu uvedeného v § 1 zák. o soudní rehabilitaci č. 119/90 Sb. ve znění pozdějších změn a doplňků a bylo proto rozhodnuto tak, jak uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Příloha č. XXIX.: Žádost o dodatečné odškodnění

Z osobního archivu autorky

Ministerstvo spravedlnosti
odbor odškodnění
Vyšehradská 16
128 10 Praha 2

Dodatek k žádosti o odškodnění ze dne 19. 10. 1990 podle
zákona 119/91 - zbytkový trest.

Údaje o rehabilitovaném.

Jméno a příjmení: VÁCLAV MASTNÝ
JOSEF MASTNÝ
JOSEF VOJTĚCH MASTNÝ
rodné číslo: 230428/113
zemřel
zemřel

datum narození: 28. 4. 1923
7. 5. 1891 bytem ÚNĚJOVICE 16
5. 1. 1922

Usnesením Okresního soudu v Domažlicích ze dne 10. 9. 1990
spis. zn. 1Rt 48/90 jsem byl částečně rehabilitován a byl mně
stanoven zbytkový trest ve výši 1 roku nepodmíněně
1 roku nepodmíněně
1 roku nepodmíněně

Usneseními Okresního soudu v Domažlicích ze dne 3. 11. 1993
13. 4. 1994
13. 4. 1994
spis. zn. 2Rt 9/93
2Rt 10/93 byl tento zbytkový trest zrušen.
2Rt 11/93

Tímto žádám o dodatečné proplacení odškodnění za dobu zbytkového
trestu, která mi zatím proplacena nebyla - ušlý výdělek, vazba
a výkon trestu.

V Únějovicích 2. 5. 1994


.....
vlastnoruční podpis

Příloha č. XXX.: Žádost o navrácení živého a mrtvého inventáře z 19.5.1992

Z osobního archivu autorky

Okresní úřad
finanční odbor

D o m a ž l i c e
- - - - -

Únějovice 19.5.1992

Věc: žádost o navrácení mrtvého a živého inventáře

Rozsudkem okresního soudu v Domažlicích ze dne 4.7.1952, č.j. T 41/52 bylo mj. vysloveno propadnutí jmění ve prospěch státu mým rodičům Josefu a Marii Mastných v Úboči čp. 34.

Na základě zákona č. 229/91 Sb. o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku žádám o poskytnutí náhrady živého a mrtvého inventáře výše uvedeným rozsudkem zabaveného.

Doklady o tomto rozsudku máte uloženy na finančním odboru Okresního úřadu v Domažlicích.

Za brzké vyřízení mé žádosti předem děkuji.

Václav Mastný

Únějovice čp. 16

Příloha č. XXXI.: Svědectví o vlastnictví mechanizačního zařízení

Z osobního archivu autorky

STROJNÍ A TRAKTOROVÁ
STANICE
KOUT NA ŠUMAVĚ

Věc: Svědecká výpověď

Tímto dokladuji, že jsem byl v roce 1952 vlastníkem :

1. Traktor a vlek
2. mlátička
3. řezačka
4. 3 ks el. motorů

Všechny tyto věci byly převzaty STS Kout před a po našem rozsudku.

Václav Mastný
Únějovice 16
345 12 Úboč

Svědci: 1!..... *Václav Šimec*
2..... *Marta Hymčíková*

v Úboči 20.5.92

Příloha č. XXXII.: Odpověď na žádost o restituční náhradu od STS Kout na Šumavě

Z osobního archivu autorky

STÁTNÍ PODNIK ZEMĚDĚLSKÉ TECHNIKY PRAHA 9 - VINOŘ
STROJNÍ A TRAKTOROVÁ STANICE KOUT NA ŠUMAVĚ
V LIPKÁCH 53, 345 02 KOUT NA ŠUMAVĚ

DOPORUČENĚ

Pan
Mastný Václav
Únějovice 16
345 12 Úboč.

Váš dopis značky/ze dne: Naše značka: **Vísner F.** 9.11/92
Vyřizuje/linka: Kout na Šumavě dne:

VEC: Restituční náhrada za odebrané stroje.

Naše STS si vyžádala na Ministerstvu zemědělství fotokopie okresního seznamu soupisových přihlášek, kde je va Vašem případě uvedeno, že STS Vinoř od Vás odebrala traktor Praga, mlátičku, vlečný vůz a výfukovou řezačku. STS Domažlice od Vás odebrala pluh Becher, pluh V7S a diskové brány. Dne 11.8/92 jsme STS Vinoř zasílali dopis, kde jim dáváme na vědomí, že Váš majetek byl rozdělen mezi STS Domažlice a STS Vinoř. Z jejich dopisu, který nám byl zaslán dne 20 srpna 1992 vyplývá, že tyto Vaše nároky za odebrané stroje nechtějí převzít. Proto doporučujeme, abyste ještě do konce roku 1992 dokdy je termín podání žádostí na restituci u nich podali tuto žádost jako oprávněná osoba. Naše STS bude postupovat podle tehdejšího seznamu a bude s Vámi řešit náhradu pouze u strojů, které převzala tehdejší STS Domažlice. U dvou pluhů a diskových bran nám prosím sdělte roky výroby a kolik radlic měl pluh. V příloze dopisu Vám zasíláme seznam dokladů, které jsou třeba k vyřízení restituční náhrady. V případě nejasnosti se dostavte osobně, ale termín návštěvy je nutno předem domluvit. Vyřizováním restitucí je pověřen pan **Vísner F.**

S pozdravem ing. Václav Solfronk
ředitel STS

Telefon Domažlice 91511 Dálnopis 154 558 IČO 115 321 Bankovní spojení: SBCS Domažlice, č.ú. 707-321

Příloh č. XXXIII.: Potvrzení zemědělské činnosti

Z osobního archivu autorky

JEDNOTNÉ ZEMĚDĚLSKÉ DRUŽSTVO ROZVOJ SE SÍDLEM V KOLOVČI

PSČ 345 43 p. Koloveč, okres Domažlice

Václav Mastný
Únějovice 16

VÁŠ DOPIS ZNAČKY / ZE DNE

NAŠE ZNAČKA

VYŘIZUJE / LINKA

V KOLOVČI dne

29.1. 1993

VEC

Zemědělské družstvo Koloveč potvrzuje, že pan Václav Mastný, Únějovice 16 zajišťuje zemědělskou výrobu prostřednictvím našeho družstva. Zároveň se stal členem akciové společnosti Koloveč, do které vnesl svůj transformační podíl na družstvu.

Pozemky v jeho vlastnictví a usedlost v Úboči čp. 31 jsou v pronájmu ZD Koloveč.

Za ZD Koloveč :

Zemědělské družstvo

stráž 062 1005

TELEFON
Koloveč 94324

BANKOVNÍ SPOJENÍ
SBČS Domažlice 1312-321

IČO

DÁLNOPIŠ

TELEGRAMY

Příloha č. XXXIV.: Rozhodnutí určení tzv. povinné osoby

Z osobního archivu autorky

| | | | |
|---|--------------|---|-------------------|
| MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY | | | |
| REGIONÁLNÍ ODBOR 3 V KLATOVECH - PRACoviŠTĚ DOMAŽLICE | | | |
| PSČ 244 40, Domažlice, Hadravská 438 | | | pošt. schr. 40 |
| <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px auto; width: fit-content;">Pan Václav M a s t n ý Ú n ě j o v i c e č. 16 34512 Úboč</div> | | | |
| VÁS DOPIS ZNAČKY / ZE DNE | NAŠE ZNAČKA | VYŘIZUJĚ / LINKA | V Domažlicích dne |
| VEC | čj. 254/1992 | ing. Votrubová | 13. ledna 1993 |
| R O Z H O D U T Í | | | |
| Ministerstvo zemědělství České republiky, regionální odbor Klatovy, pracoviště v Domažlicích rozhodlo podle ustanovení § 9, odstavec 1 zákona č. 243/1992 Sb., ve znění zákona č. 441/1992 Sb. t a k t o : | | | |
| Povinnou osobou k poskytnutí náhrady za mrtvý inventář, odňatý původním vlastníkům Marii a Josefu M a s t n ý c h, bytem v Úboči č. 34 a 40 ve smyslu ustanovení § 20 zákona č. 229/1991 Sb. ve znění zákona č. 93/1992 Sb. j s o u | | | |
| Zemědělské družstvo Koloveč a Státní traktorová stanice Kout na Šumavě | | | |
| O D Ů V O D N Ě N Í | | | |
| Rozsudkem Okresního soudu v Domažlicích ze dne 4.7.1952 č. T 41/52 došlo k odsouzení manželů Josefa a Marie Mastných, bytem v Úboči č. 34 a 40 s následným propadnutím jejich veškerého majetku. Na hospodářství byla Okresním národním výborem v Domažlicích uvalena národní správa, jejímž výkonem byly pověřeny do 5.8.1952 fyzické osoby, dále Místní národní výbor Úboč (prostřednictvím Jednotného zemědělského družstva Úboč) a Strojní traktorová stanice Domažlice, odbočka v Úboči. | | | |
| Pan Václav Mastný, bytem Únějovice č. 16 jako oprávněná osoba požádal Zemědělské družstvo Koloveč a Strojní traktorovou stanici v Koutě na Šumavě, t.j. právního nástupce původních subjektů, které majetek převzaly o náhradu m r t v é h o inventáře. Zemědělské družstvo Koloveč přípisem ze dne 9.12.1992 svoji povinnost k náhradě uznalo, Strojní traktorová stanice Kout na Šumavě s výhradou, že část strojů z usedlosti č. 34 a 40 v Úboči převzala | | | |
| TELEFONY: Klatovy - ústř. 202 78 - meziměsto 0186 Domažlice - 2751 3 - meziměsto 0189 | | Bankovní spojení: KOB A Klatovy 6430 - 351 | |

Typos 611 0111

i Strojní traktorová stanice Vinoř s odkazem na "Okresní seznam soupisových přihlášek k vypořádání náhrad za vykoupené mechanizační prostředky", který předložila jako důkazní materiál.

Regionální odbor Ministerstva zemědělství Klatovy, pracoviště Domažlice vychází ve svém rozhodnutí z dokladů získaných ve Státním okresním archivu Horšovský Týn a Okresním úřadu Domažlice. Jde o soupisy - výměry čj. 616/1950 z 15.3.1950, soupisovou přihlášku pro Josefa Mastného č. 142 VB, soupisovou přihlášku věřitele pro Strojní traktorovou stanici Domažlice č. 142 a rozhodnutí Okresního národního výboru Domažlice čj. VII-806/52 z 5.8.1952 a 7.1.1953. Při výkupu strojů v březnu 1950 bylo v souladu se zákonem č. 27/1949 Sb. a vyhlášky č. 612/1949 Ú.l.I. "vykoupeno" podle výše uvedených dokladů celkem 7 zemědělských strojů a sice traktor Praga, mlátička, vlečný vůz, výfuková řezačka, diskové brány a 2 pluhy. Veškeré stroje v odhadní ceně 88 800,- Kčs staré měny převzala prokazatelně Státní strojní traktorová stanice Domažlice, později Státní traktorová stanice Domažlice.

Pro účely finančního vypořádání náhrad za vykoupené stroje byly podle vydaných směrnic z 30.4.1953 uveřejněných v Ú.l.I. částka 55 vyhotoveny podle jednotlivých původních vlastníků "soupisové přihlášky" a následně z nich vypracovány Okresním národním výborem Domažlice "okresní seznamy", jejichž fotokopie za č. 34 a 40 Úboč byla jako důkazní materiál předložena. Zde došlo ke změně držitele vykoupeného stroje, avšak pouze u traktoru Praga, z původně uváděné "STS Domažlice" v soupisové přihlášce, na "STS Vnoř". Jako důvod této změny lze chápat jeho následné předání k opravě, protože šlo o traktor z roku 1931, podle posouzení komise pro výkup z 80 % opotřebovaný, odhadní ceny 200,-Kčs nové měny. Tomu odpovídá i pohledávka Státní traktorové stanice Domažlice na "soupisové přihlášce věřitele" č. 142 k 30.6.1953 uplatněná vůči státu v rámci finančního vypořádání náhrad. Podle bodu 3 článku 2 a článku 3 výše uvedených směrnic z 30.4.1953 mohly být u vlastníků s označením VB - vesnický boháč, což se týká č.34 a 40 Úboč, hrazeny se souhlasem Okresního národního výboru pouze některé pohledávky, především za opravy vykoupených strojů. Použité označení "STS Vnoř" v okresním seznamu je navíc nepřesné, protože do 31.12.1951 to byl závod Státní strojní opravna č. 395 ve Vnoři n.p. Ústředí pro mechanizaci zemědělství Praha dle přípisu ministerstva zemědělství čj. 72790/VI/1949, po tomto datu pak Ústřední opravna STS ve Vnoři n.p. (viz zřizovací listina ministra zemědělství zn. 127281/S-M 4) až do 1.1.1960.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem neshledal Regionální odbor Ministerstva zemědělství Klatovy, pracoviště v Domažlicích výhrady Strojní traktorové stanice Kout na Šumavě jako opodstatněné a rozhodl jak ve výroku uvedeno.

P O U Č E N Í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad u Regionálního odboru ministerstva zemědělství Klatovy 3, pracoviště v Domažlicích ve lhůtě do 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí (§61 odstavec 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení - správní řád).

Rozhodnutí o 3 stranách je vyhotoveno v pěti stejnopisech k doručení účastníkům řízení:

Pan Václav M a s t n ý, Únějovice č. 16

Zemědělské družstvo K o l o v e ě

Strojní traktorová stanice K o u t n a Š u m a v ě

Zemědělské stroje V i n o ř, státní podnik Praha 6 - Vinoř

Regionální odbor MZe K l a t o v y, pracoviště Domažlice

Ing. Jaroslav R o ž e ň
Ředitel RO MZe ČR K l a t o v y



Příloha č. XXXV.: Seznam mechanizačního zařízení

Z osobního archivu autorky

Strojní a traktorová stanice v Koutě na Šumavě

odštěpný ~~mechanizační~~ závod

PSČ 345 02

DOPORUČENĚ

Pan
Václav M a s t n ý
Únějovice č.16
345 12 Ú b o ě

VÁS DOPIS ZNACKY / ZE DNE

NAŠE ZNÁČKA

Vísner F.
VYRIZUJE / LINKA

26.1.1993
KOUT N. Š. DNE

vec Restituční náhrada za odebrané stroje.

Na základě "Rozhodnutí" Min.zem.ČR reg.odbor pracoviště Domažlice respektujeme toto rozhodnutí, které nám bylo zasláno a současně nám byly předány fotokopie "Výměrů" na Vaše stroje, které Vám byly odebrány. Přehled strojů dle předaných "Výměrů".

| Název stroje | Typ | Rok výr. | Zachovalost | Výše náhrady poskytn./Poznámka |
|--------------------------|--------------------------------|----------|-------------|--------------------------------|
| Traktor Praga | počet koní: 82 | 1931 | 20% | 40% - jin doprava 35 |
| Diskové brány | Kozel. 2. m | 1946 | 25% | 50% 50 |
| Primát. Výfuková řezačka | šířka ústí: 16" cm | 1945 | 80% | 80% - jin při výměně 90 |
| Fluh dvour. | Becher | 1943 | 30% | 60% 50 |
| Fluh dvour. | V7S | 1936 | 30% | 30% 50 |
| Mlátička Ježek | 28" výřas, 3x2dřiv, výfuk plev | 1945 | 60% | 80% |
| Vlečný vůz | - gumová kola 5 F | 1940 | 30% | 40% |

Doplňte roky výroby, u traktoru počet koní, u výfukové řezačky šířku ústí v cm, u mlátičky zda byla s vytřásadly nebo i s čištěním, u vlečného vozu jestli byl na gumových kolech. Jestli-že nesouhlasíte se zachovalostí uveďte správný údaj vedle v řádce.

Dále Vám zde na základě zákona č.229/91 Sb.chybí ještě tyto doklady:

a/doklad, že zajišťujete provoz zemědělské výroby

b/doklad, že dosud nebyla poskytnuta žádná náhrada za výše uvedený inventář

c/způsob náhrady jakou požadujete

Po doplnění údajů a chybějících dokladů nám zašlete nazpět.

STROJNÍ A TRAKTOROVÁ STANICE

odštěpný závod

345 02 Koutě na Šumavě

Ing.Václav S o l f / r o n k

ředitel STS

Št. 084 1206

TELEFON
Kdyně 91511-515

BANKOVNÍ SPOJENÍ
Domažlice, č. ú. 707-321

IČO
115 321

DÁLNOPIŠ
154 558 stsk

TELEGRAMY

Příloha č. XXXVI.: Seznam mechanizačního zařízení

Z osobního archivu autorky

Strojní a traktorová stanice
KOUT NA ŠUMAVĚ

Na základě Vašeho dopisu ze dne 26.1.1993 Vám tímto posíláme požadované údaje, které jsou podle nás pokud možno co nejvíce odpovídající tehdejší skutečnosti.

| Název stroje | Typ | M | v | Rok výroby | Zachovalost |
|---------------------------|-------------------------------|---|---|------------|-------------------------------|
| Traktor PRAGA | 22 koňských sil | | | 1931 | 40%/použití pouze na dopravu/ |
| Diskové brány | 4 sekce/2 m/ | | | 1946 | 50% |
| Výfuková řezačka Primátor | š.ústí 16" | | | 1945 | 80%/jen při výmlatu/ |
| Pluh dvouradl. | Becher | | | 1943 | 60% |
| Pluh dvouradl. | V7S | | | 1936 | 30% |
| Mlátička Ježek 28" | vytřas, 3xčištění, výfuk plev | | | 1945 | 80%/jen na vl.ha/ |
| Vlečný vůz | gumová kola, 5t | | | 1940 | 40% |

Dále tímto prohlašuji, že nebyla žádná náhrada za výše uvedený inventář zatím poskytnuta.

Jako přílohu zasílám potvrzení o zajištění zemědělské činnosti.

Doufám, že se o způsobu náhrady co nejdříve domluvíme /budeme Vás tel.kont./

V. UŘEJOVICÍCH
1. 2. 93

S pozdravem:

Václav Mastný
Únějovice 16

345 12 Úboč

Příloha č. XXXVII.: Odpověď na žádost o vrácení živého a mrtvého inventáře

Z osobního archivu autorky

JEDNOTNÉ ZEMĚDĚLSKÉ DRUŽSTVO ROZVOJ SE SÍDLEM V KOLOVČI
PŠČ 345 43 p. Koloveč, okres Domažlice

Pan
Václav Mastný
Únějovice čp. 16

VÁŠ DOPIS ZNAČKY / ZE DNE NAŠE ZNAČKA VYRIZUJE / LINKA V KOLOVČI dne
VEC 7.7. 1992

Žádost o navrácení živého a mrtvého inventáře

Vážený pane Mastný,

ZD Koloveč Vám tímto sděluje, že se nepovažuje za povinnou osobu ve věci náhrady živého a mrtvého inventáře - Úboč čp. 34 z těchto důvodů :

- 1/ Živý a mrtvý inventář po propadnutí Vašeho majetku převzala národní správa, protože v té době nebylo družstvo v obci Úboč ustaveno
- 2/ Dle kupní smlouvy ze dne 2.12. 1955 zakoupilo JZD v Úboči a mimo jiné i část živého a mrtvého inventáře čp. 34 od čl. státu v zastoupení fin. odboru rady ONV.

Podle našeho názoru se obraťte ve věci náhrady za mrtvý a živý inventář na čl. stát.

S pozdravem

Zemědělské družstvo
KOLOVEČ
345 43 KOLOVEČ
- 10 -
Ing. Otakar Čermák
předseda ZD

Stránka 002/1005

| | | | | |
|--------------------------|---|-----|----------|-----------|
| TELEFON Koloveč 94324 | BANKOVNÍ SPOJENÍ SBČS Domažlice 1312-321 | IČO | DÁLNOPIŠ | TELEGRAMY |
|--------------------------|---|-----|----------|-----------|

Příloha č. XXXVIII.: Odpověď Václava Mastného na dopis z 7. 7. 1992

Z osobního archivu autorky

P ř e d s t a v e n s t v o
zemědělského družstva
Koloveč
345 43 Koloveč

Věc : Vrácení živého a mrtvého inventáře - odpověď na dopis
ze dne 7.7. 1992.

Formulaci výše uvedeného dopisu nepovažuji za správnou.
Dle stanoviska právníka je povinnou osobou k vydání živého
a mrtvého inventáře Vaše zemědělské družstvo. Pokud došlo
jak uvádíte k tomu, že část mého majetku Vaše zemědělské družst-
vo odkoupilo od Čsl. státu, zaplacená částka Vám bude vrácena
formou: " Dohody o vyrovnání s Čsl. státem." Vzor dohody
bude zemědělským družstvům zaslán R.O. Mze. ČR. Klatovy
do konce měsíce července 1992.

Dávám na vědomí

zůstávám s pozdravem

V Ůnějovicích dne ~~xx~~ 26.7. 1992

Příloha č.XXXIX.: Dopis potvrzující finanční vyrovnání za mrtví inventář od JZD Koloveč

Z osobního archivu autorky

JEDNOTNÉ ZEMĚDĚLSKÉ DRUŽSTVO ROZVOJ SE SÍDLEM V KOLOVČI

PSČ 345 43 p. Koloveč, okres Domažlice

Pan
Václav Mastný
Únějovice 16

VÁŠ DOPIS ZNAČKY / ZE DNE NAŠE ZNAČKA VYŘIZUJE / LINKA V KOLOVČI dne
VEC 5.2. 1993

Podle původní dohody, která byla s STS Kout na Šumavě připravována, byl podíl za převzaté stroje z čp. 34 v Úboči 287.056,30 Kčs rozdělen v poměru 200 tis. Kčs STS jako jedna povinná osoba a zbytek 87.056,30 Kčs - ZD Koloveč jako druhá povinná osoba. Tato částka, rozdělená na tři díly, Vám byla započítána při transformaci družstva jako podíl za vnesené stroje.

Vzhledem k novým skutečnostem / výpočet ceny strojů, převzatých STS Kout na Šumavě/ zvyšuje se podíl za převzaté stroje z čp. 34 v Úboči na 193.466,30 Kčs, připadajících na ZD Koloveč.

Váš konkrétní transformační podíl se tím zvyšuje o 35,470,- Kč. O tuto částku, sníženou o 10 %, které činí příspěvek do RF, Vám bude při prvním zvyšování základního jmění akciové společnosti zvýšen Váš podíl na majetku a.s.

Za ZD Koloveč :

J. Mastný
Zemědělské družstvo
KOLOVEČ
345 43 KOLOVEČ
- 10 -

St 042 852 105

TELEFON
Koloveč 94324

BANKOVNÍ SPOJENÍ
SBČS Domažlice 1312-321

ICO

DÁLNOPIŠ

TELEGRAMY

Příloha č. XL.: Žádost o navrácení mrtvého inventáře od společnosti STS Vinoř

Z osobního archivu autorky

ŘEDITELSTVÍ

STS

PRAHA-VINOŘ

Věc: Žádost

Na základě zákona č. 229/1991 o Úpravě vlastnických vztahů k půdě Vás tímto žádám o náhradu za mrtvý inventář k zemědělské usedlosti Úboč č.p.34, který byl převzat státem na základě soudního rozhodnutí v r.1952. Tento mrtvý inventář byl prokazatelně převzat STS Koutna Šumavě. Dle jejich informací jste povinnou osobou na část tohoto inventáře Vy.

V Únějovicích 11.12.1992

Za oprávněné osoby:

Václav Mastný

Únějovice 16

• 345 12 Úboč

Příloha č. XLI.: Dopis dokládající prodej pohledávky společnosti KOVOS s.r.o.

Z osobního archivu autorky



ZEMĚDĚLSKÁ TECHNIKA, a. s.

divize **08**

V LIPKÁCH 53, 345 02 KOUT NA ŠUMAVĚ

DOPORUČENĚ

21/13

Pan

Václav Mastný

Únějovice 16

345 12 Ů b o ě

Váš dopis značka/ze dne:

6
Naše značka:

Vísner F./13
Vyřizuje/linka:

2.5.1994
Kout na Šumavě dne:

VEC: Restituční náhrada za odebraný mrtvý inventář.

Vážená paní, vážený pane,

obracíme se na Vás, abychom Vám zprostředkovali nabídku řešení oprávněného restitučního nároku podle zákona č. 229/91 Sb. a jeho novel. Novela zákona č. 229/91 Sb., která nabyla účinnosti dne 1.7/93 umožňuje podle §33a) vypořádání oprávněných nároků smluvním převodem na jiné právnické či fyzické osoby. Tento postup je poměrně rychle realizovatelný za předpokladu získání vhodného kupujícího, který nabízí přijatelné podmínky odkupu. SPZT Praha 9-Vinoř Lohenická 111 se podařilo vhodný subjekt nakontaktovat a je jím KOVOS s.r.o. Rychnov n/Kněžnou 516 11 se sídlem Rychnov n/Kněžnou Javornická 1182 IČO 609 320 74 zastoupená jednatelem ing. Aloisem Šabatou.

Setkání se dle sdělení SPZT Praha bude konat v naší organizaci v Koutě na Šumavě v Lipkách 53 dne : 12.5.1994 v 9.00 hodin v zasedací místnosti naší organizace. Na tomto setkání, kromě Vás budou i zástupci SPZT Praha a odpovědný zástupce firmy KOVOS s.r.o.

Prosím o dočvilnost z důvodu, že bude podepsána dohoda mezi SPZT Praha a Vámi o výši nároku a zároveň bude podepsána smlouva o postoupení restitučního nároku mezi Vámi a zástupci firmy KOVOS s.r.o. Po podpisu dohody a smlouvy opět zástupci SPZT Praha a Firmy Kovos s.r.o. odjedou takže zprostředkování podpisu se zástupci již nebude v naší organizaci možné a nevíme zda ještě někdy se toto setkání v naší organizaci uskuteční.

V případě, že se nebudete moci ze zdravotních či jiných důvodů zúčastnit tohoto setkání, potom Vás prosíme o vyplnění plné moci pro Vaše členy rodiny či jinou osobu, která Vás na tomto setkání zastoupí. Plnou moc pro Vaši mimořádnou potřebu přikládáme. Je však lepší můžete-li se zúčastnit na tomto setkání osobně.

Připomínáme, že odmítnutím návrhu smlouvy Váš restituční nárok k SPZT nezaniká. Zároveň však připomínáme, že časový horizont vypořádání Vašeho restitučního nároku nelze přesně časově určit a bude řešen dalším jednáním ve spolupráci s MZE ČR a Pozemkovým fondem ČR

S pozdravem

ing. Václav Šabatou ředitel
ZEMĚDĚLSKÁ TECHNIKA a.s.
divize 08
Lipkách 53
345 02 Kout na Šumavě

Telefon 0189 911511-15 Fax 0189 911588 Óálnopis 154 558 IČO 47116765 OIČ 009-47116765 Bankovní spojení KB Domažlice č.ú. 707-321/0100

Příloha č. XLII.: Doklad o uhrazení první splátky od společnosti KVOS s.r.o.

Z osobního archivu autorky

Kčs = 37.436 h -

K. symbol:

Adresát:

MASTNY Václav
UMĚJOVICE 16
345 12 ÚBOC

Název a číslo účtu odesílatele:

KOVOS s.r.o.
516 11 Rychnov n.Kn.
2508-642452-578/0800
Peněžní ústav
2199597-578/0800 ČSas

12 -5 95

Ostřížek pro příjemce